

౧౯౧౭

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 4. } చెన్న పట్టణము 1917 సం॥ అక్టోబరు నెల 20 వ తేది శనివారము } No. 168
సంపుటము. ౪. } పింగళ నామ సంవత్సర ఆశ్వయుజ మాస శుద్ధ చవితి ౪. } సంచిక ౧౬౮

OTTO DILBAHAR
Regd.
THE
PERFUME OF ORIENTALS
DELIGHTFUL & LASTING

మిక్కిలి మనోహరమగు నువాసన 126
(రిజిస్టరు కబడినది.) ఆటో దిల్ బహార్. (రిజిస్టరు కబడినది.)
ఇప్పటికాలపు రుచి కనువగునది, సాటిలేని మనోజ్ఞమగు నువాసనగలది.
అల్పాహారగాని, సారాయముగాని, చేర్చబడకయే సిద్ధము
చేయబడిన కేవల పుష్పసారము.
నీ తువాలవై కొన్ని బిందువులు చిలుకరించినచో, మనోగ్యమగు
నువాసన ని స్ఫులభించును.
ఈ క్రింది పరిమాణముల సీసాలలో నుండును.
చిన్న వైజు (అర డ్రాం) సీసా 1-కి రు 0-8-0
మధ్యరకము వైజు 1-డ్రాం " " 0-12-0
పెద్ద వైజు 2 " " " 1-4-0
వెద్ద వైజు 4 " లేక 1/2 డ్రాం " " 2-0-0
వి. పి. ఖర్చులు రు 0-4-0 ప్రత్యేకము.
పల్లెల, పట్టణములందలి ప్రసిద్ధమగు ప్రతిహాపులలోను దొరకును. దీనికి
అనేకమగు నకలు సెంటు కలవు. కావున, తాము కొనునపుడు సీసావైన
ను, కార్డువైనను ఆటో దిల్ బహార్ అను పేరును పరిశీలింపుడు. ఈ ఆటో
దిల్ బహార్ యొక్క సులభములను పరిశీలనచేయ గోరువా రీ దిగువవారికి
ప్రాసినచో అదాక్షిప్తుగుల నువాసనకార్డు ఉచితముగ పంపుదురు.

బహుమతి! 5 రూపల ఖెలగల వాచ్. బహుమతి!!!
ఈ చిత్రపులోగల సిరా ఆర్డర్ (వాయు ఆస్పిరేటర్) దేశపు
14 కార్డుల గొల్లు పేటెండ్ నిబ్బగుల ఫాక్ టైల్ పేనా, ఒక
సిరాబుడ్డి, 1 నిబ్బు, 1 క్లిప్పుతో వేల రు. 2-4-0. ఈ పేనాను
కొనువారలకు వై చెప్పిన గడియారము ఒకటి బహుమతిగా
యివ్వబడును. మదరాసు మెయిల్ రు కంపెనీ,
(888) చెన్నాపట్టణం, మదరాసు.

TRY ONCE! TRY ONCE!!
AMRUTANJAN
Best Indian Pain Balm
PRICE ANNAS 8 PER BOTTLE
Sold Everywhere.
Our Catalog sent free on application.
APPLY FOR DETAILS:-
AMRUTANJAN DEPOT,
BOMBAY & MADRAS.

తక్షణము దరఖాస్తు చేయుదు.
భారతదేశ సేవకు రాలైన
లోకమాత ఆనిబిసంటు చరిత్ర
ఇది ఆంధ్రదేశ స్వరాజ్య సంఘ కార్యదర్శియగు:
గా. హరిసర్వోత్తమరావు పంతులు ఎం. ఏ.
గారిచే సులభ శైలిని వ్రాయబడినది. వేల 12 అణాలు.
తక్షణము ఈ క్రిందివిలాసమునకు వ్రాయుడు:-
ఉత్తమగ్రంథాలయము 145, టంకసాలవీధి సాహుకార్పేట, మద్రాసు.
(916)

Special Large Type Edition
CELEBRATED NOVEL. IN BIG TYPES
MARY PIRCE
Or The Memoirs of a Maid Servant.
By G. W. M. REYNOLDS in 8 Volumes
Rs. 5 Single Volume As. 12, printed in glazed
paper, and contains more than 1,500 pages.
This novel is one of the Masterpieces of
Reynolds, full of gripping and Thrilling inter-
est throughout. Only a limited number of
Copies are printed owing scarcity of paper.
The virgin's kiss or the bronze Statue.
By G. W. M. REYNOLDS in 4 Volumes, Rs. 2
Single Volume As. 12. This novel is unri-
valled in fluency plot and description of nature,
art and love and characters, and is one of the
excellent productions of Reynolds. Only a
limited number of Copies are printed owing
to scarcity of paper. Apply sharp:-
Superior Watch Co.,
POST BOX No. 167,
536 (A), MADRAS E.

ఆంధ్ర రాష్ట్రముకొరకు ప్రత్యేకముగ తయారుచేయబడిన
"ఆంధ్ర శిగరెట్టు"
881 (కోడిపుంజు మార్కు గలవి)
స్వదేశీ వ్యాపారమును ప్రోత్సహింపరచ దలచిన ప్రతివారును భరతఖండ
మున పెరిగిన మేలైనపుగాకుచే జేయబడు కోడిపుంజు మార్కు ఆంధ్ర
శిగరెట్టును కొనుగొని వేల సరసము. యంతమాత్రమును విదేశీ శిగరెట్టుకు
ప్రీతిపూర్వకము. పాకెట్ 1-కి అరు శిగరెట్టుగల నూరు పాకెట్లు గల
పెట్టె 1-కి వేల రు. 1-8-0
నూరు పెట్టెలుగల కేసు 1-కి వేల రు. 118-12-0
ఒక కేసుగాని, వైగాగాని తీయువారికి స్పెషల్ కమీషను ఇవ్వబడును
యూనివర్సల్ టుబాకో కంపెనీ,
6, జనరల్ పీటర్సురోడ్, మాంటూరోడ్ పోస్టు, మదరాసు.

ANDHRA CIGARETTES
6 CIGARETTES
THE UNIVERSAL TOBACCO CO. MADRAS.

What is a Myers PATENTED
Hand Pump ?
A new practicable, reliable and easy working appliance for drawing water from any depth up to 150 feet. Also for farm and Stock use and small irrigation purposes. A large assortment of various designs always carried in stock. Write for full particulars and prices.
537 **K. B. Joshi & Co.,**
321, Hornby Road Fort Bombay.

<p>మలబద్ధమునకు మంచిమందు.</p> <p>క రో లా.</p> <p>వాసనలేదు, ఏరుచులేదు, ద్రవపదార్థము, పులితేపురాదు, భేదము గావు, దినము కాతగిన కాల ప్రవృత్తి సునాయాసము గ అయ్యేలాగున గర్భ శోధన గావించును.</p> <p>1/2 బాను, 1 బాను సీసాలు సీసా 1-కి వెల రు. 2-8-0, 4-0-0.</p>	<p>శ్రే జ రు గా రి</p> <p>లీవరు టానిక్.</p> <p>వైద్యమునకు మంచిమందు. రోగులకు సంభవించు తల నొప్పికి, అజీర్తికి, చెడిన కార్యమువలన గలుగు బాధలకును, అలసతికును, ఆకలిబాధకును, వికాసవిహీనతకును అరోచిత కును, తల తిరుగుటకును, విసుగునకును, అజీర్ణ భేదికినిమంచిది.</p> <p>సీసా వెల రు. 1-8-0.</p>	<p>కుల్ హ ట్టి.</p> <p>ఎరుపుగా నున్నను నెరసి నను వెంట్రుకలను తక్షణమే మినమినలాడు నలుపుగా గాని గోధుమరంగుగా గాని మార్చ గలదు. స దో ష లి త ము శాశ్వతము.</p> <p>ఈ సాల్యూష్ డై పెట్టె 1-కి రు. 2-0-0.</p>
---	--	---

W. E. SMITH & Co., Ltd డబ్లియు. ఇ. స్క్రిత్ అండుకో.,
Pharmaceutical Chemists & (లిమిటెడ్)
Druggists, Mount Road, మందులవ్యాపారులు, మాంటు రోడ్డు
MADRAS. మదరాసు

మొందులు గోరునప్పుడు యీవ త్రిక జేరు నుదాహరించ గోరెదము 368

ఆంధ్ర ద్య మ ము

మొనటి యై దాంధ్ర మహాజన సభలయందలి

సన్ధ్య సభాధ్యక్షుల, సభాధ్యక్షుల యువస్వామిలు,
చాలి చిత్రకటములు, సభా తీర్థానములు గలవు.

వెల రు. 1-8-0. పోస్టేజి వేటు.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము,
7, తంబుకెట్టి పీఠి, జాజ్జిటపుక్, మద్రాస్.

“ఆమెకో కో” యంత్రములు క్రూడ్ పెట్రోలుతో నడుపబడును.

ఈ యంత్రము సడపుటను నీపిల్లవాడు అయిదునిముసములలో నేర్చుకొనగలడు. చిన్న యంత్ర సహాయము గావలసినవారికొరకు ప్రత్యేకముగా తయారుచేయించబడినది. పంపులను, రంపపు యంత్రములను, బియ్యపుమరలను సోడా షేక్ టరీలను, అచ్చయంత్రములను మొదలగు నానావిధ యంత్రములను అద్భుతముగ నడవగలదు.

వెల అతిసులభము, పనిచేయించుట కగు వ్యయములును చాల తక్కువ. 1 1/2 మొదలు 6 బి. హెక్ట. పి. నుట రకమువారిగా మా వద్ద స్టాకులో నున్నవి. వెంటనే డెలివరీ చేయబడును. వెలలు, ఇతరవిషయములు తెలిసికొనగోరువారు దయచేసి మా కిట్లు వ్రాయుడు.

జెస్టు అండు కంపెనీ లిమిటెడ్లు, ఇంజనీరింగు డిపార్టుమెంటు,
పోస్టుబాకు నెం. 63 మదరాసు.

కుం కు మ పు వ్య

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమ పువ్వు మావద్దదొరకును. కొనువారు సూర్యమార్గము ను గమనింపుడు. కరస్పాన్ డెన్సు మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును :—

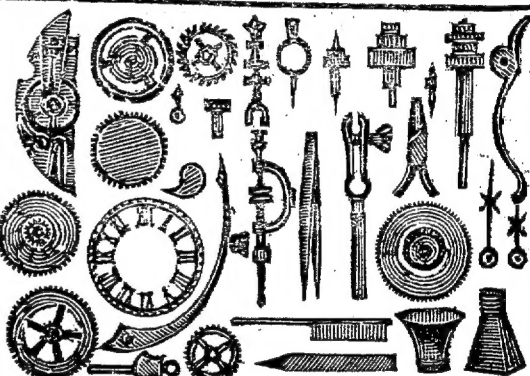
ఎస్. నారాయణ అండు కంపెనీ,
(5కి) 21, హమ్మం పీఠి, బాంబాయి.

పరమరహస్యము

అద్భుతమగు డిటెక్టి వునకు. 256 పేజీలు.
క్యాపికోలైండు 1-కి చందాదాతలకు 1-0- మూత్రమే.
ఆంధ్రప్రచారిణి గ్రంథనిలయము :—
(928) నిడదవోలు, కృష్ణాజిల్లా.

కౌటలాగు
ఉచితముగా పంపబడును.

TOHFAFROSH WATCH CO. DEALERS IN WATCH MATERIALS & TOOLS

TOHFAFROSH WATCH & Co.,
Dealers in Watches Materials, Tools
BHENDI BAZAAR, Post No. 9, BOMBAY.
(821) ఈ త్రేరములు ఆంగ్లభాషలో వ్రాయవలయును.

శారదాంబ
ఇది శ్రీ భర్మబోధిని యను నాటకము.
సంఘదురాచార సంస్కరణమునకు మార్గ మిందుజూపబడినది. అందరును జదివి తీర వలయును. వెల 4 అణాలు. పోస్టేజి వేరు.

అమృతాంజనము
అన్ని వొప్పలకు పరమామృతము.
చక్కని డబ్బితో సహా సీసా 1.కి వెల 0-8-0.
తలనొప్పిల మాన్పును.
పార్శ్వపు నొప్పిల శార దోలును. హయపు పోల్ల బొగొల్పును.
సువాసనగలిగి యుండును.
ప్రతియింటనుండవలసింది.

పలమూలికలచే హిందూ దేశేమందు తయారుచేయబడు మంచిమందు.
సీని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.
అమృతాంజనము, డిబ్బా, బొంబలు అండ్ వదిగాడు.

బహుదా వస్తుప్రదనమున స్వర్ణపతకము బహుమతిగ
జాసంగబడినది. ఆటోవరస్తా రి: స్తరుకాబడినది.

జగదీశ్వరమైత మహానగల
సెంటు పరిమళము వెక్కువగానుం
డును. ఒకమాత్రం దీని యధార్థ
మును పరిక్షింపును.

ధరలు

క్రీ. బెన్ను బుడ్డి	2-0-0
1 (దాము)	0-12-0
క్రీ. (దాము)	0-8-0
కార్డు	0-1-0

పరస్తా శలచమరును గూడ పరిక్షింపును. దీనిలో
లోహ సంబంధ మగు చమరు లేవియు కలియుట లేదు.
సప్రసిద్ధమైన తలనూనె సీసా 1-కి మాత్రము. పోస్టేజి నేను.
ఒక అణావీటిని పంపినచో నమో నాట ఒక చిన్న
సీసాతో చమరుచితముగ పంపబడును. (489)

ది పరస్తా పెర్ఫ్యూమరీ కో,
నెం 1, మైకోని, బొంబాయి నెంబరు 8.

క్రీ. బెన్ను బుడ్డి గోపాలకృష్ణ గోకేగారి చక్క-ని
రంగులు చిత్ర పటము
ప్రతి 1-కి 0-1-0 12 ప్రతులకు 0-8-0
సి. డి. బెన్నుల ప్రత్యేకము.
ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము
బోంబాయి 212, మదరాసు.

శాకభక్షణము
భరతభండవాసుల మకు మన మార్గముల
వంశజులము; "అహింసా పరమోధర్మ" అను నీతి
సెటిగినవారము గావున మేము ఈ పుస్తకము యివా
ముగా పోస్టుచార్జియూ మేమేధరించి పంపుచున్నాము.
వెంటనే వ్రాయును.
సి 19 వైద్యకాశ్రమి మణిశంకర్ గోవిందప్ప
అతంత్రావ మధ్యాయం 156, బ్రాహ్మణ మకరాను

శ్రీ కాశ్యుక్తి
సంవత్సరాది సంచిక.

పింగళవాసు సంవత్సరము నందు సగము
భాగము గతించినది. ఇప్పటి నుండియును ప్రయ
త్నములుజరిగినగానికాశ్యుక్తిసంవత్సరాదిసంచిక
సకాలమున వెలువడుట కవకాశములు గలుగవు.
కాగితముల కపారమైన కటి వేర్పడిన యీ సమ
యమునందు సంవత్సరాది సంచికను ప్రచురిం
చుట దుస్తరముగ నున్నది. దేశభక్తులు భామాభి
మానులు సంవత్సరాది సంచిక యందు ప్రచు
రించుటకు దగిన వ్యాసములను చిత్రపటములను
అక్టోబరు మాసాంతమునకు ఆంధ్రపత్రికాకార్యాల
యమునకు జేరునటులు పంపి సంచికోప
యోగమును విస్తరింప జేయుటకును మా ప్రయ
త్నములను సఫలము చేయుటకును ప్రార్థితులు.
వ్యాసము లతిదీర్ఘములు గాకను చిన్నవిగ
నుండుట సమంజస మని వ్యాసలేఖకులకు
విన్నవించుచున్నాము. ఇంతవరకు ప్రచురితము
లుగాని ప్రసిద్ధపురుషులయొక్కయు మహాస్థలముల
యొక్కయు చిత్రపటములను పంపుటకు సవిన
యముగ దేశ బాంధవులు ప్రార్థితులు.

పత్రికాధీశుని.

ఆత్మజ్ఞానా.

శరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మస్థితి.
జన్మముల సద్భావమును గురించిన శాస్త్రీయచర్చ
గ్రంథకర్త:- పా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి. పి.
చిన్నవైజా చక్కని గ్రంథము. వెల రు. 0-8-0
మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము
బోంబాయి 212, మదరాసు

హనుమా బోరక్కు సబ్బు.

దీనియందు సుశీవి
తుల్యములగు వస్తువులు
చేరియున్నవి. చెల్లిసం
బంధమును పుండ్లు, దు
రద, గజ్జి, పాడలు మొ
దలగు నర్చ వ్యాధులు
అత్యాశ్చర్యముగాబా
గగును. చర్మమునకు చురుకత్వమును, నువ్వును, నాణేయను
యిచ్చును. అన్నిచోట్లను క్రయమునకు దొరకును. ప్రతిబిళ్లవై
మా హనుమా గుర్తు బాగ్రత్తగా గమనింపును. (751)
రంగనాథం శైలి అండు బ్రదర్సు, మదరాసు.

Encourage Swadeshi Industries
BY
Buying Swadeshi Goods
ANDHRA KNITTING FACTORY,
220, CHINA BAZAAR ST. MADRAS.
Socks and Stockings
it different colours
and sizes can be had
at moderate rates.
Trial orders Solicited.

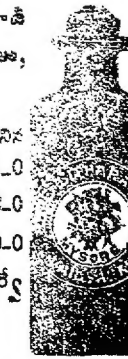
శుక్లనవ్వుమునం దివ్యాషధము.
శుక్లనవ్వువ్యాగ్రస్తులగు విద్యార్థులకు
అమోఘముగ పనిచేయును. వెల రు. 1.
కె. ఎల్. ఎస్. సింహాబ్రదర్సు
(915) నేటిపు డాక్టరు, రాజమహేంద్రవరము.

తామర తైలము
డబ్బా 1-కి 0-6-0 (ఆరు అణాలు)
అమృతాంజనము దీపో, మద్రాసు, బొంబాయి.

పావ్యపు పేంకటాచల 594
పండితులచారి సిద్ధాషధములు.

యోగ్యతాపత్రములు.
మ|| రా|| డాక్టర్ ప్రభాకర్ థెలో ఆయుర్వేదిక్
యానివర్సిటీ, గ్రాజుయేట్. ఎస్. జె. ఇన్స్టిట్యూట్,
లండన్ కన్వెంట్ కెమిస్ట్రీ ఎగ్జియర్ జేస్. నం. 2. బొంబై,
వీరు వ్రాసినది. తన "లోకాయుజ్యం కస్తూరి మాత్ర"లను,
ఉపయోగించుటవలన, శ్యావోచ్ఛ్వాసముల వృత్తానము,
అశీర్షము, శులబద్ధము, ప్రక్కనోషి, కనుపుకోషి, అన్నా
కజ్వరము, పిత్తసంబంధరోగము, విడ్డల యెముకవారముల
న్నియు, గుణుయ్యెను, తమకద్దకు ప్రతిదినము వచ్చురోగు
లకు, నీకస్తూరి మాత్రలనే, షుద్ధకే వైద్యులు ముఖ్యముగా
నీయవలయు నని శిఫారసు చేయుచున్నాను.
మ|| రా|| పి-ఎస్-అయ్యలరావ్, సీనియర్ సర్జన్,
స్టానియర్ కమిషనర్, మైసూరు గవర్న మెంట్; వీరు వ్రాసి
నది. "లోకాయుజ్యం కస్తూరి మాత్ర"లను నే నుపయోగించి
యున్నాను.
పండితులు వారిచే పత్రికయందు ప్రచురపరచినట్లే
అనేకోత్కృష్టమగు, గుణుడలను ఈమాత్రలు గలిగి యున్న
వని నేనుచెప్పట కానందభరితుడనగుచున్నాను.
వైద్యశాలలో ననేకవిధము లగునట్టియు నుపయోగక
రములగు కిక్కుటక మూలికలనుండియే యాషధములను
తయారు చేయుచుండును."

రిజిస్ట్రేషన్ యాన్వాయపార గురువులు, ప్రతి సీసాయందు
కంచును; చూచి తీసికొనవలెను.
అనుపానపత్రము, ప్రతిసీసాతో గూడి
యుండును. 250మాత్రలన్న సీసా 4 అణాలు,
మాత్రమే.
6 సీసాల సొకసారి త్రవ్వించికోనిన
టపాల ఖర్చుతోచేరి రూ 1-8-0
12. సీసాలొకసారి కొనిన 2-12-0
25. సీసాలొకసారి కొనిన 5-0-0
సమస్తరోగములకు మాధవ ఆయుర్వే
దీయ సిద్ధాషధములు దొరకును.

విలాసము:- శ్రీ సీతారామ వైద్యశాల, మైసూరు.

సావంతుని వనోషధిసారసవర్ణి
సావంతుని వనోషధిసారసవర్ణి

అపరిమితపు రక్తమువలన జనించు బాధ్యములకు కిరీటుమంటి మందు. కురుపులను, మచ్చలను, గండమాలలను
ఛేదన, ప్రాతసోష్ణలను అన్ని విధములవలన గలుగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.
మిక్కిలి క క్రిసంతమైన రక్తకుద్ధ శాధిణి (88)
వనోషధిసారసవర్ణి గుణ మిచ్చుట నిస్సంశయము, సహజమైన మధ్యవర్తిత్వము అన్ని విధములైన వోషములను
పోగొట్టును. శరీరమునందలి పాదరసవోషములను, మలబద్ధకమును కార్యసంబంధమును వోషలను పోగొట్టి రక్తమును
కుద్ధపరచును. శరీరారోగ్యమును గలుగజేయును. 16 రోజులవర కుండుటకు 4 టేబుల్ బుడ్డిలో అమ్మబడును.
ప్రాప్తిచరు:- పి. డి. సావంత్. 144. ఫనసనాడి, నెం 2 బొంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswadi. No. 144, No. 2, BOMBAY.

వికభాషిని ప్రశంస
ఇది బెన్నులకుంటి అప్పారాయ విరచితము.
వెల 0-4-0 పోస్టేజి అధికము.
ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 7 తంబు శైలి వీధి, మదరాసు.

లోక ప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరిమురబ్బ
1000 రూపాయలు బహుమాన మియ్యబడును.

ఈమురబ్బను సాలామిసిరి కాదని రుజువుపరచువారికి 1000 రూపాయలు బహుమానముగా యియ్యబడును. అట్లు
నిరూకరించినచో కోర్టుమాలముగా పొందవచ్చును. దురభ్యాసమువల్ల బొల్లములోనే భాతునవ్వము
కలిగినవారికి హృదయకోశము బలహీనమై మరణకాలమువరకు దుఃఖము ననుభవించును. ఈసాలామిసిరి
మురబ్బు నేరించినయెడల అట్టి దుఃఖము లొలిగి విశేష బల వీర్యసంపన్నులయై ప్రకాశించుచు చిర
కాలము నుభయగ జీవించును.

ఈ సాలామిసిరి మురబ్బువల్ల భాతుప్రప్తికలుగును, స్వప్నస్థితిము మానును, భాతువు
మాత్రముతో కలసిపోవుట మానును, నీరుమరుగు మానును, బహుమాత్రవ్యాధి మానును, విశేషబలము
కలుగును. రక్తము వృద్ధియగును, ఆకలి యెక్కువ యగును, చక్కగ మలవిసర్జన పుగును. సాలా
మిసిరిఅనునది ఒకజాతిపండు, ఇదికాబూర్, కాండవూర్ దేశములలో వైరుచున్నది. అక్కడి జనులు
ఈపండును విశేషముగా తినుటవలన మనదేశపు 4 గురు మనుష్యుల బలము ఆదేశమున ఒకమనిషికి గలదు. వై మురబ్బును
నేమిది మంచి బలము పొందుటకై గొప్ప మంచులలో చేర్చి తయారుచేయబడియున్నది. 1 డబ్బాను 15 రోజులు ఉపయో
గించిన దానివల్ల పూర్తిగ గుణముకలుగును. 2-3 డబ్బాలు ఉపయోగించినచో జన్మాంతరము వరకు గుణమిచ్చును.
అనుపానపత్రిక పార్శ్వములో పంపబడును.

15 తులారు డబ్బీవెల రూ. 2-0-0. తపాలఖర్చు 1-3 డబ్బాలకు రీ అణాలు.
డి. మన్నాలాల్, ఢిల్లీవైద్యులు, నెం 5, అవన్యూడ్జు, బెంగుళూరు సిటీ.

అమృతాంజనము డిపోవారి దివ్యోషధములు.

దంతచూర్ణము పండ్లతో ముట్టకు ...	0.2	మోహిని తైలము పెండ్లకలు పెరుగుటకు	0.12
జీర్ణసాహాయము మూత్రముల అశ్మిమునకు ...	1.4	శోమహరి పెండ్లకలు ఉడుకుటకు ...	0.0
దంతశుభ్రము పండ్లతో ముట్టకు ...	0.3	ఉబ్బసమునకు మందు సీసా 1-కి ...	1.8
వజ్రగుణిత ధాతువుతో ...	1.0	కస్తూరిమాత్రము పెద్దవి, మంచివి 50-కి ...	0.10
జ్వరహరి జ్వరములకు సీసా 1-కి ...	0.12	నుఖభోగి మాత్రము ...	1.0
మూలశంకట తైలము డబ్బి 1-కి ...	0.12	నుఖభోగి తైలము పుండ్లకు ...	1.0
తేలుమందు తేలుకాటుకు సీసా 1-కి ...	0.8	విశేషములకు మాత్రము డబ్బి 1-కి ...	0.8
శీత్రాంజనము కంటివ్యాధులకు ...	0.4	గ్రహణి మాత్రము డబ్బి 1-కి ...	0.8
కలరామాత్రము వాంతిభేదములకు ...	0.6	శిరోవేదన మాత్రము తలనొప్పిలకు ...	0.12
గజ్జిక తైలము గజ్జిచీడలకు డబ్బి 1-కి ...	0.8	కాలినపుండ్లకు నూనె సీసా 1-కి ...	0.8
నామకర్మము సీసా 1-కి ...	0.8	శేఖర ద్రావకము సీసా 1-కి ...	1.0
శేలకు మందు సీసా 1-కి ...	0.4	కుసుమారి మాత్రము, కుసుమ వ్యాధులకు	1.0
తామర తైలము; తామర, తీటకు ...	0.6	చుండుకు నూనె సీసా 1-కి ...	0.6
కుప్పకు తైలము డబ్బి 1-కి ...	0.4	మందరితైలము, ముఖకాంటికి ...	0.8
సురతిద్రావకము సీసా 2-కి ...	1.0	కగుళ్లకు తైలము శీతపగుళ్లకు ...	0.6
కఫహరి శీతగట్టు దగ్ధులకు ...	1.4	కర్ణకూలహరి చెవిపోటుకు ...	0.6
కఫహరిమాడ్లం ఉబ్బసములకు డబ్బి 1-కి ...	0.8	జాలాబి మాత్రము మలబద్ధమునకు ...	0.8
నాయువుపోటుకు మందు ...	1.0	జంతువాతహరి ఎమిడికలకు ...	0.8

రూ.ల.

కీ.

రూ.ల.

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

శ్రీ

అమృతాంజనము డిపో, మద్రాసు అందు బొంబాయి.

‘శాస్త్రోక్త మైన ఎరువు’.

662

రాజధాని రసాయన ఎరువుశాలా (లిమిటెడ్)

తై విచారణాధికారులు: మెసర్స్ ప్యారీ కంపెనీవారు, చెన్నపట్నం,

మరి, చోట్ల, ప్రత్తి, పొగాకు, చెఱు, అరటి మొదలగు మాగాణి, ఖమ్మి, పయిర్లకున్న, దుంప, ఫలవృక్ష ములకున్న, మొక్క తీగవృక్షాలకున్న సంపూర్ణఎరువులు శాస్త్రోక్తముగా తయారుచేసి విక్రయించుచున్నారు. ఇవి యన్నియు వీటిని ఉపయోగించు భూములకు తగినట్లు తయారుచేయబడుటచేత ఎరువులు కొనదలచిన వారి తాలూకు భూములపట్టిని రసాయన శోధనశాలలో ఉచితముగా పరీక్షించి అయాభూముల గుణగుణములను అనుసరించి తయారుచేయుచున్నారు. “శాస్త్రోక్త ఎరువు” అను మాసాంతర పత్రికను ఇంగ్లీషు, తెలుగు, అరబిక్, కన్నడం, మళయాళం మొదలగు భాషలలో నెలనెలకు ప్రచురించి అందులో ఎరువు విషయముగా వ్యాసములు వ్రాసి, ఒక్కొక్క జిల్లాలోని జమీన్ దార్లకు ఉచితముగా పంపించుచున్నారు. వైచెప్పిన పత్రికను, ఇంకా ఎరువు విషయముగా ఇతర అంశములకున్న ఈక్రింద సుదహరించుచుండు వైచిలసమునకు వ్రాసి తెలుసుకొనవచ్చును.

ప్యారీ అందు కంపెనీ, పోస్టుబాక్సు నెం 12, మదరాస్.

Parry & Co., Post Box No. 12, Madras.

మోసపోకుడు

తుప్పుకట్టనీయకుండ చేయురంగులను తక్కువధరలకు కొని మాసపోకుడు. అట్లు తుప్పుకట్టకుండ చేయునది యొక్కటియే.

వెయిలెన్ డవ్ అందు కంపెనీవారి “బిటు మాస్టిక్ సొల్యూషన్.”

Wales Dove & Company's "Bitumastic Solution."

దీనిని వంటెనలకు కప్పులకును నునయోగించుటకు ప్రపంచమందంతట చాల మంచిది. దీనిని సాధారణముగా రైలువే కంపెనీలును మ్యునిసిపలువారు పల్లికు వర్కువారు బొగ్గుగనులవారు లోహగనులవారు ప్రపంచమందంతట ఎక్కడ చూచినను వాడుచుందురు. రాలిపోవుటగాని పగిలిపోవుటగాని యుండదు.

వెల రూ. 56-0-0

పోల్ వంజ్ట్టు:—ది పోల్ ఇండియా ఇండస్ట్రీయల్సు, లిమిటెడ్.

ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ అందు ఇంజనీరింగు వర్కు.

తపాలపెట్టె నెం. 553 రు,

389

మదరాసు

(వై కామ్రొజ్మ గోరునప్పుడు ఈపత్రిక పేరుకూడ నుదాహరింప గోరుచున్నాము.

సంగీత సుధాంబుధి.

ఇందు సంగీత లక్షణములును, ప్రథమాభ్యాస పద్ధతులును, వాడుకయందున్న అనేక రాగములకు ఆరోహణాది క్రమములును, తాగయ్య, దీక్షితులు, శామాశాస్త్రిలు, ఘనం సీనయ్య, కున్నకుడి కృష్ణయ్య, ముబ్రహ్మణ్యయ్య, గోవిందసామయ్య, గర్భపురి వాసులు, పురందరవిత్తులు, వారాయణతీర్థులు, తరం గంబాడి పంచవాడయ్య, సదాశివరావు మొదలగు సుమారు 35 పూర్వప్రసిద్ధ వాగ్గేయకారక విరచితములైన వర్ణములు, కీర్తనలు, జావళ్లు మొదలగునవియును, తత్కాలరచయితైన హిందుస్థానీలు, పార్సీలు, యింగ్లీషునోట్లు, తిల్లానా మొదలగు (Delicious Miscellany) లలిత మిత్రములును, స్వర తాళములతో అందరికి సులభముగ గ్రాహ్యమగునటుల వ్రాయబడియున్నవి. ఇందు వీణ, హార్మోనియం చక్రకుటములతో యున్నవి.

మంచి గ్రేసు కాగితములో ముద్రితమై మేలు లైండు చేయబడినది. ... వెల రూ 3-0-0.

యం. ఆది అందు కంపెనీ,

(911) 39, చిన్నతంబిపేడి, మదరాసు.

అత్యద్భుతమైన జోస్యము

మీ జననకాలమును తేదీనిగాని లేక మీ వయస్సును నక్షత్రముగాని లేక మీరు బాబును వాయువేళను గాని తెలియజేయుదు. మీ జీవితఫలములు సంపూర్ణముగ ఒక సంవత్సరమునకు తెలుపబడును. ఇందులకుగాను మీ రొకరూపాయిని మాకు పంపవలెను. మా జోస్యముయొక్క శ్రేష్ఠతను గూర్చి కుంభకోణములో హైకోర్టునకీలుగనన్న టి. కే. శివరామయ్యురు బి. ఏ. బి. ఎల్. గారిట్లు వాయుచున్నారు:—

మీరు చెప్పిన భవిష్యత్తు అత్యద్భుతముగ ఈ సంవత్సరమునకు ఇనుమంతయు విరుద్ధములేకుండగ నిజమైన దృష్టాంతము నిచ్చినది.

దీ కలింగ అస్సోసియాటెడ్ బ్యూరో

902

చోడవరము, విశాఖపట్టణముజిల్లా.

ప్రాణము గల బొమ్మలు

బయస్కోపులు - ఫిలుములు - డేరాల్లు - గ్యాసు దీపములు - బొమ్మల కాళ్లు - గారడీ పుస్తకములు విక్రయించెదము. క్యాటలాగు కావలెనా? (592) బి. ఈశ్వరప్ప అందు నన్ను, విశాఖపట్టణము.

గోరోజనము తులం ౧కి 2-౦-౦

కస్తూరి తులం 1 కి రూ. 30-0-0

కుంకుమపువ్వు తులం 1-కి 2-0-0

రసభస్మము తులం 1-కి 0-10-0

అదిపచ్చికాన లేక జాన్ను తులం 1-కి ... 8-8-0

పచ్చకర్పూరం " ... 2-0-0

కాలామృతము సీసా 1-కి ... 0-12-0

తాంబూలమాత్రము, నువాసనగా నుండును 50-కి 0.8-0

అమృతాంజనం డిపో. } 109, ఫ్రేరికోడు, బొంబాయి, } 6, తంజునెట్టి పేడి, మద్రాసు.

ఆంగ్లేయ వైద్యయోగ చంద్రిక.

తెనుగుభాషలో రచించబడినది.

గ్రంథకర్త: డాక్టరు వి. గోపాలకృష్ణగారు యం. డి. ఇందు నాలుగువందల ప్రక్రియలు గలవు. శ్రీ పురుషోత్తం ఈ గ్రంథము చూచినచో వా రంతట వాకే వైద్యము చేసుకొనగలరు. వెల ర 1-4-0

2. త్రైవిఫాయెడు ఫీచరు అను విషయ జ్వరము. ఇది ఇంగ్లీషుభాషలో చక్కగా వ్రాయబడినది. గ్రంథకర్త డాక్టరు వి. గోపాలకృష్ణగారు, యం. డి. వెల ర 1-0-0

3. సరస్వతి సమానులగు పులగర్త లక్ష్మీనరసాంబగా రిచే వ్రాయబడిన స్వరములుగల మంగళహారతుల శతకము. యీ గ్రంథము ప్రతి శ్రీ చేతులో నుండదగినది. ప్రతి కుభకార్యమునకు దానిలో పాటలు అవశ్యము. వెల ర 0.8-0

ఇవి ప్రతి పుస్తక పాపులారు దొరకును. 750 ఉ. లక్ష్మీనారాయణశాస్త్రి బి. ఎ., రుబిహోమ్. కాకినాడ.

వృత్తాంత లేఖలు

(౧)

బారువ వార్తలు

ఉపన్యాసములు

బారువ, అక్టోబరు 16:— బ్రహ్మశత్రుప్రచారకు లగు మ॥ రాక్కం పొలకపూర్ణరావు నాయుడుగారు, సత్యవాగా యంత్రగారము బంధువులనుండి మా గ్రామమునకు విచ్చేసిరి. ప్రార్థన సమావేశమున ఈ సేల 14 తేదీ ఆదివారం ఉదయం 8 గంటలకు ఉపాసన జరుపబడెను. ప్రార్థన సమావేశములును, గ్రామస్థులు చాలమంది విచ్చేసియుండిరి. మధ్యాహ్నం 4 గంటలకు గ్రామస్థులును, విద్యార్థులును భజనలతో భక్తిరసమైన కీర్తనలు బాడుచు వీధులవెంట నడుచు, తర్వాత గారును, బాలకృష్ణారావుగారును, భక్తిసంబంధ మైనలు వంటి జ్ఞానాభివృద్ధికరము లైన యుపన్యాసములు అచ్చటచచ్చట నిచ్చుచు 5 గంటలకు పాఠశాలభవనమున జేరి, ఇనులనేకులు విచ్చేసియుండిరి. మ॥ పోంభొట్ల వెంకయ్య పంతులుగారి యాధిపత్యమున ఒకసభ జరుపబడెను. ప్రధమమున సత్యవారాయణ తర్క గారి వై వ ప్రార్థన తో సభ ప్రారంభమయెను. పిమ్మట తర్కగారు “మానవజీవితము” గూర్చియు, బాలకృష్ణారావు నాయుడుగారు “భక్తి”నిగూర్చి దృష్టాంతములతో సహా చక్కగా సుపన్యసించిరి. సభాధ్యక్షులు ఉపన్యాసకుల ఉపన్యాసముల ప్రియమై ముచ్చటించిరి. పిమ్మట తిత్తి బలరామయ్యగారు సభాధ్యక్షులకు ఉపన్యాసకులకు నందనము లొనర్చిన తరువరి సభ 7 గంటలకు ముగిసెను.

15 తేదీ సోమవారం ఉదయం 8 గంటలకు బాలికా పాఠశాల బాలికలకు బాలకృష్ణారావుగారు వైశిష్ట్య, పతిభక్తి, జననీజనకులయందు ప్రేమ, ఉపాధ్యాయులవద్ద విధేయతగూర్చి చక్కని హితబోధజేసిరి. సాయంత్రము 5 గంటలకు బోర్డుపాఠశాల భవనమున ప్రధానోపాధ్యాయులు గ్రామస్థులను విద్యార్థులకును వింపొనర్చిరి. పిమ్మట విశాఖపట్టణ చండల వాస్తవ్యులగు ఆకుల రామమూర్తి నాయుడుగారు “విద్యరస ప్రయోజనము”ల గూర్చి చక్కని యుపన్యాస మొనగియుండిరి.

ప్రీతి పురుషులు

గతవారము మదరాసునుండి “పజుల్లా” స్త్రీమరుయెగు మతి నిమిత్తమైవచ్చి యుండగ 250 మంది ప్యాసింజరులు రంగూనునకు ఎగుమతి అయియుండిరి. చిల్కా స్త్రీమరునకును మరియొక స్త్రీమరునకును 100 టన్నులరాక్షసి బొగ్గు యిచ్చట దిగుమతి అయినది. గతరెండు మాసములనుండి కొబ్బరికాయలు, ఉప్పుచేపలు వగయిరా సామగ్రి రంగూనునకు యెగుమతి అగుచుండెను. యథావిధిగ గతవారమున రైపలు సరుకుబాగ్ర తేజేసి ఎగుమతి జేయునిమిత్తము సిద్ధపరచియుండిరి. నౌకాధికారులు స్థలములేదని పొమ్మన్న సరుకు దీసికొనజాలనందున వర్తకులకు చాలానష్టము సంభవించినది. ఇచ్చటనుండి స్త్రీమరు గోపాళపురముబోయి అచ్చట రెండుదినముల వరకు నుండుటచే విశేషమైన సరుకు యెగుమతిజేయబడెను. గోపాళపురం నకు మిదుగనున్న బారువ చేవు యందు సరుకు యెగుమతి జేసికొనక క్రిందిరేవుయందు స్థలము జేయుట చాలా ఆశ్చర్యకరముగ నున్నది. ఇందువిషయమై యిచ్చట వర్తకులు కలసినవారలకు మహాజగ్గ మూలముగను లెండ్రిమూలమునను విన్నవించుకొనినప్పటికి అధికారులు లింగువిషయమై జోక్యము కలుగుజేసుకొనినట్లు గానించుచున్నది. త్వరలోకం తెసి స్త్రీగ్గు విచారణజేసి ఇకముందు యిటువంటి అన్యాయము జరుపకుండ వర్తకులకు నష్టము గలుగజేయకుండదని నమ్ముచున్నారము. చిల్కా స్త్రీమరును ఈడ్చుటకై “చట్టాట్గ” గతవారము వచ్చియున్నదిగాని సముద్రము నీరు తగ్గి యుండుటచే ఇప్పట్లో నీచుటకు వీలులేకయున్నది. — బారువ విశేషభుక్తు.

శ్రీ సరస్వతీ సమాజము మూలపేటి, నెల్లూరు:— మా సమాజమునందలి యన్యజ్ఞపేరుచే శ్రీ వెదవపని రాజాగారు సమాజభాగంగా గ్రంథములకు సెక చీరువాసు కొనుటకు గాను ముప్పది గూళ్ళములు విరాళముగా బంపిరి. కాన వారికి సమాజముపట్ల నేను కృజ్ఞతాపూర్వక వందనము లర్పించుచున్నాడను. ఇదే విధముగ జేశాభిమానులును, విద్యార్థిమానులును, భాసాభిమానులగు సహృదయు లెల్లరు మాసమాజమునకు దోడ్పడిన యభివృద్ధి కాగలదని నమ్ముచున్నాడను. (ఒక సామాజికుడు.)

బ్రహ్మపురవార్తలు

(మాస్యకేయ విలేఖకుని యొద్దనుండి)

విద్యార్థులు - రాజకీయ విషయములు

బరంపురం, అక్టోబరు 17:—

జి.ఓ. 559 ను ఇండించుచు, దాని నత్యంత శీఘ్రముల ములో నిర్మూలించవలయు నని ప్రభుత్వమువారి కొక ఘోష జరుగునట్లు నుద్దేశముతో, శ్రీ వేంకటేశ్వరాలయమున నొక విద్యార్థి విశేష సమావేశమున జరుపుట కిటీవల నిశ్చయించబడి దానికి కలసియు నన్నాహ మంతయు సలుపబడెను. కాని, మననాయకులు కొందరు, గౌరవనీయులగు వి. కే. రామానుజాచారి మొదలగు వారు గవర్నరు గారి కొక డిప్యూటీనును నేర్పాటు చేసి యున్నారని వినిన పిమ్మట మా విద్యార్థుల సభ కొందరు పెద్దలచే నిలుపు చేయబడినది. శ్రీ వెంట్లండు ప్రభువు గారి ప్రత్యుత్తర మసంతుష్టికరముగా నుండినచో నీ సభ జరుపబడునని వినుచున్నారము.

ఉద్యోగములు - బదలాయింపులు

మా పోలీసు ఇన్స్పెక్టరు శ్రీ గాములు నాయుడుగారు గుంటూరు పురమునకు బదలాయింపబడి యున్నారు. కొలది కాలము క్రిందటివరకు వీరు ప్రజానరంజనముగా నుండిరి గాని, యిటీవల నాభావమును గోల్పోయిరిని వినుట కంతయు చింతిల్లుచున్నారము. మా సముజ్జ్వల శ్రీరంగింహాచార్యులవారు విశాఖపట్టణము బదలాయించబడిరి. వీరు మంచివారము. వీరు బడసి యుండిరి. వీరి గౌరవాభిమానము బ్రహ్మపుర వైష్ణవ న్యాయవాదు లనేకుల గృహములలో విందులు జరిగెను. శ్రీ వేంట్లండు గాధస్వామి పంతులుగారి యింటను, ఉత్పల్లవాశ్రమములోపలను టిప్పాల్ లత్యంత వైభవముతో జరిగినవి. వీరి స్థానమున విశాఖపట్టణములో నుండిన కృష్ణస్వామి నాయుడు గారు నియోజింపబడినారు.

సి. ఐ. డి— మోసము.

కొలదిదినములక్రిందట మాపురమున కొక వింతపురుషుడు కనిపించెను. సి. ఐ. డి నని ప్రశ్నించుట గొట్టుచు తిరుగుచు మా మండలసంఘ కార్యదర్శి పరాంకుశం శ్రీరామమూర్తి వి. ఏ. గారింటికి యేవేవో ప్రశ్నలను చేయ వారితని పోలీసు వారికప్పగింప, మద్రాసునకు తండ్రివార్తలపి కనుగొనగా నీతడిదివరలో కంటివరములో దొంగతనముజేసి పలాయనమై యున్న యొక మోసగాడనితేలెను. ఈ సి. ఐ. డి. మహాశయలవారు ఖైదుచేయబడిరి.

ఆటపందెములు.

మాయూరి గవర్న మెంటు పోస్టాఫీసు ఆవరణములో నాడుకొనుచున్న మా పోస్టు మేస్తరుగారి కుమారులను, మిత్రులను గలసి “ రాయల్ బాడ్మింటన్ యూనియన్ ” అను పేరితో మామండలమున కంతకును సంబంధించిన ఆటపందె ము జరుపుచున్నారు. ఈ 20వ తేదీ నీయాటలు సమాప్తమగును.

ఆంధ్రవిద్యా సంఘము.

మా పురవాస్తవ్యులను మద్రాసు పచ్చయప్ప కళాశాల విద్యార్థులను నగు శ్రీయుత న్యాయపతి నారాయణ మూర్తి పంతులుగారు “ఆంధ్రవిద్యాధి సంఘము” సొకదానిని స్థాపించుటకును రాబోవు ఆంధ్రవిద్యాధి మహాసభ విషయమై మాపురాంధ్రవిద్యార్థుల యభిప్రాయముల దెలియజేయుటకు ఒకసభ జరుపనున్నారని వినుటకు సంతోషమగుచున్నది.

ఆన్న దానసమాజము.

యావత్సాంస్రములు నుత్సాహవంతులను నగుకొందరు యువకులు మాపురమున ఆన్న దానసమాజము నొకదానిని స్థాపించి, గొప్పవాగ్దాయిండ్లలో చిన్న చిన్నబుట్టలను గట్టి బియ్యమును ప్రోగుజేయుచున్నారు. వీరు తలపెట్టిన యామహాకార్యమునకు మాపురప్రముఖులు తగు సాహాయ్యమును, ప్రోత్సాహమును జూపెదరుగాకయని కోరుచున్నారము.

పురపాలక సంఘాధ్యక్షులు

హిందూ తియేటికల్ కంపెనీవారు “సాంకర్య” నాటకము వేసినప్పుడు గాజకీయోద్యమములకు డబ్బీలు మనువాదానముపై పుగముదిరమును వాడుకొన నిచ్చిన మా పుర పాలకసంఘాధ్యక్షులు వారు ఆట్టియే నిక్కులను తేకుండ నిటీవల భోగమువారి కంపెనీ కెట్లు ముదిరము నిచ్చికో తెలియకున్నది. రాజకీయ విషయములలో మ్యూనిసిపల్ నే వ కు లు, తదితర గవర్న మెంటు భృత్యుల వలెనే, యే సంబంధ ముంచుకొనూడదని యెరింగియు, శ్రీ అన్నెపు పరురామదాసు పాత్రో వి. ఏ. వి. ఎల్ గారు తమ క్రింది ఓవర్సీయరు, బో॥ నారాయణస్వామిగారు బ్రాహ్మణైకతోద్యమమునకై సంతకములు చేయించుచుండ వినియు నెట్లారకుండిరో చిత్రముగా నున్నది.

రాబోవు కాంగ్రెసు.

రాబోవు కలకత్తా కాంగ్రెసునకు మాపురమునుండి ప్రతినిధులుగను, ప్రేక్షకులుగను 140కు పైగా బోనున్నారని తెలియజచ్చుచున్నది.

శంకర నాయుడుగారు:— తొలిసారిగా సర్ శంకర నాయుడుగారు అక్టోబరు 24 తేదీన టిక్మానుండి బయలుదేరి 25 వ తేదీన ఢిల్లీ చేరుదును. అతడు 27 వ తేదీనాకు నుండి పిమ్మటవారు 28వ తేదీన బొంబాయిలో బయలుదేరెదరు. అతడు 31 వ తేదీన మండి నుండి బయలుదేరి 3 వ తేదీన వార మరల ఢిల్లీ చేరుదురు.

బంగారు వెండి వగైరా యేలం
నోటిసు. 924

తిరుమల, తిరుపతివగైరా దేవస్థానములలో 1917 వ సం॥ జూన్ నెల మొదలు శెప్టెంబరు వరకు వచ్చిన బంగారు వగైరా వస్తువులు యీ దిగువ కనుపరచిన వాటికి, 1917 వ సం॥ అక్టోబరు నెల తే 29 కి వరకు 11 ఖుంబులు మొదలు తిరుపతి దేవస్థానం భజాతాపట్టణము వేయబడును. యేలములో సహజముగా కోరువారు, దేవస్థానం కచ్చేరిలో ముందుగా రూ॥ 100 లు ధరావతు కట్టి యేలములో సవాలు చేయవలసినది. యేలం పూర్తియైన తేది లగాయతు 30 దినముల లోపల యేలం మొత్తం చెల్లించి లాట్లరు పుచ్చుకోవలెను.

సుమారు మొత్తం.

తులములు.

1. బంగారు ధఫాబుటికి తులములు తొలి వంతున 1798
 2. బంగారునాణెములు లాటుగా రకములు 14
 3. వెండి ధఫాకు 1000 తులములు వంతున యెత్తు 10789
 4. వెండినాణెములు లాటుగా రకములు 5
 5. హాలియాపాయలు 12182
 6. తేగడయాపాయలు ధఫాకు రూ॥ 1000 లు వంతున 7400
 7. తేగడపెసాలు ఒకలాటుగా రూపాయలు 696
 8. తామ్రము ఒకలాటుగా శేర్లు 1078
 9. రాగివగైరా పాత్రలు ఒకలాటుగా
 10. వస్తువులు వగైరాలు
 11. కర్పూరం వగైరా చిల్లరజినికి తులములు
- దేవస్థానం అఫీసు } ముహంత ప్రయోగ దాసుజి
తిరుపతి. }
12-10-17 } విచారణ కర్తలవారు.

శత్రు వ్యాపారపు టుత్తరువు
(వైండింగు ఆఫ్) 1916.

శత్రుదేశీయడగు హెచ్. ఏ. బ్రాండటు, గూడూరు అధికపు గనులయందు పనిచేయువాడు. పై నుదహరించిన విషయములో డివిడెండును పంచిపెట్టుటకు నిశ్చయించబడినది. న యావస్థం దికి ఇందు మూలమున తేలియి తేలియిన దేమరు:— పైన వ్రాయబడిన హెచ్. బ్రాండటుగారి వలన ఎవరికైన సొమ్ము రావలసియున్నచో తమ హక్కులను రుజువు జేసికొనుటకు ఆయా హక్కులను ఆధారము గల పాత్రులు తుమ్మగువానిని ఒక ప్రమాణపత్రితో ఈదిగువ సంతకముచేసిన వారికి 1917 సం॥ అక్టోబరుమాసము 31-వ తేదీ వరకు తెలియజేసికొనవలయును. ఎవరైన సొమ్ము రావలసినవారు పై తేదీ వరకు తమ హక్కులను తెలియబరచుకొనక పోయినచో వారి హక్కులు డివిడెంటు పంచిపెట్టు విషయమున ఆలోచించబడజాలవు.

ఏ. ఎఫ్. హెచ్. విల్సన్,
శత్రువర్తక సంఘములో చిట్టిదేటరు.
అఫీషల్, వైస్సెనీ కచేరి,
హైకోర్టు, మదరాసు.

చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయము

సెనెటు సభా సమావేశము

నిన్నటి దినమున వైకుంఠస్థలరు సర్. పి. ఎస్. శివస్వామి అధ్యక్షుడు గారి యాధిపత్యము క్రింద సెనెటు సభ సమావేశమయ్యెను.

గత సందర్భమున నివేదికలు సిండికేటు వారిచే ప్రవేశ పెట్టబడి సభివారిచే నామోదితమయ్యెను.

ప్రీతిపాఠము రాజావారినిర్మి, హిందూదేశమునది పరాసునాది ప్లానములకు గర్హమున మార్పి మెగారినిర్మి సారస్వత పీఠమునకు, న్యాయమూర్తి కూర్చుంటున్న గారిని న్యాయ శాస్త్రపీఠమునకు, విశ్వవిద్యాలయ సభ్యులకు కేర్పవలసినదని బి. హనుమంతరావు గారు ప్రతిపాదించి నాతిర్మానమును సి. పి. రామస్వామి అధ్యక్షుడుగారు బలపరచిరి. తీర్మాన మునామోదింపబడెను.

విద్యార్థులు కొందరు అటెండెన్సు సర్టిఫికేట్లు లేకయే పరీక్షలకు నా గొంతుకొను ద కళా స్థుల నామోదింపవలసినదను తీర్మానమును డెప్యూ ఛాన్స్. కేముగారు రుపపాదించిరి. వై తీర్మానమును బి. హనుమంతరావు గారు సమర్థింపవది యామోదింపబడెను.

పరీక్షల తేదీలను మార్పుట

ఇంటర్మీడియేటు పరీక్ష మార్చి 19 వ తేదీ యందును (1918 సం॥ ఎఫ్. ఇ.; బి. ఇ.; పరీక్షలు మార్చి నెల 18 వ తేదీయందును; బి. ఎల్. పరీక్ష ఏప్రిలుమాసపు మూడవ సోమ వారమునందును ప్రారంభమగునట్లు ఛాన్సు చేయబడినది. వెనుకటి ప్రకటనముల ప్రకారము పరీక్షల జరిపినయెడల పరీక్షా కాల మధ్యనుము ఈర్వరు నెలవులు ప్రారంభమగుటచే పరీక్షల నానదినము లాపివేయవలసినచును.

ప్రాత నిబంధనముల ప్రకారము బి. ఎల్. పరీక్షకు వచ్చువారికిని, నూతన నిబంధనముల ప్రకారము బి. ఎల్. పరీక్షకు దరఖాస్తుల పంపుకొనువారికిని క్రమింపబడిన లాయందు ప్రశ్న ప్రతిమొకటిక గెనెట్యునియే తము ఈసంవత్సరము అక్టోబరు మాసమున నిర్వహణమయినదని బి. ఎల్. పరీక్ష సంవత్సరమునగూడ స్వల్పపుగు మార్పునర్పబడెనని సిండికేటు వారు తెలియపరిచిరి.

ఇంటర్మీడియేటు పరీక్ష.

సాధారణ పరీక్షయ గ్రంథప్రకటనము.

వివరముల నన్నిటిని సాంతముగ పరిశోధింప నగత్యము లేని గ్రంథములను మెట్రిక్యులేషను పరీక్షా పర్యవసానములు తెలుపడగనె ప్రతిపాటన ప్రకటించవలయునను నిబంధనమున మార్పుపొందుటగా కొక కరణమును నుపపాదించిరి. "మెట్రిక్యులేషను పరీక్ష పర్యవసానములు తెలుపడగనె" యనుభాగము నీ నిబంధనమునుండి తొలగింపవలయునని. హంటరు గారి తీర్మానమును రా॥ బి. రామానుజాచారి యరుగారు బలపరప నది యామోదింపబడెను.

బి. ఎ. పరీక్ష సతనియ విషయముల

యందు మార్పు.

గణిత శాస్త్రవిద్యార్థులు వర్తమానమున నభ్యసించుచున్న విషయములకు మారుగ నీక్రింది విధానమును వార నుసరించునట్లు చేయునదను మొత్తీర్మానమును బి. హనుమంతరావు గారు రుపపాదించిరి:— ఇంటర్మీడియేటు విద్యార్థులు (ఎ) గణితశాస్త్రము (బి) పదార్థవిజ్ఞాన శాస్త్రములకు షీర్షికల క్రింద నలవరించుకొను జ్ఞానమేగాక బి. ఏ. తరగతి విద్యార్థుల క్రిందివిషయములను గూడ నభ్యసించవలయును:— అక్షరగణితము, రేఖాగణితము, ఎలిమెంటరీ ఆల్జీబ్రా, త్రిగణితము, సూక్ష్మకాల్క్యులస్, జలవిద్య, ఖగోళ శాస్త్రము, వస్తుగుణములు. ఈక్రిందివారిలో నెదియొ యొకటి (1) ఉపము, వెలుతురు (2) ఆకర్షణశక్తి, విద్యుచ్ఛక్తి, భ్వని.

హనుమంతరావుగారు ప్రతిపాదించిన వై తీర్మానమును లిటిలు హేబ్బుగారు బలపరప, నది సభివారిచే నామోదింపబడెను.

పరీక్షా కార్యక్రమమున సవరింప వలసినదను హనుమంతరావుగారి ప్రతిపాదనను ఎ. రంగస్వామి అధ్యక్షుడుగారిచే సమర్థింపబడెను. బి. ఎస్. సి; బి. ఎ. పరీక్షలు రెండును పతనీయ విషయములు లేటి యందు సమానమైయున్నవి కాన టైము టేబిలు నేర్పరచుబాధ్యతను పతనగ్రంథ నిర్ణాయక సంఘమువారిపర మొనర్చుట యుక్తమని లిటిలు హేబ్బుగారు నడి విరి. బి. ఎస్. సి. పరీక్ష లింకను నెలకొల్పబడలేదనియు, ఆపరీక్షలు నెలసిన తరువాత వైవిషయము నాలోచించుకొన నవకాశమున్నదనియు హనుమంతరావుగారు చెప్పిరి. విషయ మొక్కటియైనను, బి. ఎస్. సి. పరీక్షా ప్రశ్నములకును బి. ఎ. పరీక్షా ప్రశ్నములకును స్వభావమున వ్యత్యస్త ముండునని న్యాయమూర్తి కేసుగిరి అధ్యక్షుడుగారు పలికిరి. లిటిలు హేబ్బుగారి సవరణము త్రోసివేయబడి హనుమంతరావుగారి ప్రతిపాదన మునామోదింపబడెను.

మొనర్చుట యుక్తమని లిటిలు హేబ్బుగారు నడి విరి. బి. ఎస్. సి. పరీక్ష లింకను నెలకొల్పబడలేదనియు, ఆపరీక్షలు నెలసిన తరువాత వైవిషయము నాలోచించుకొన నవకాశమున్నదనియు హనుమంతరావుగారు చెప్పిరి. విషయ మొక్కటియైనను, బి. ఎస్. సి. పరీక్షా ప్రశ్నములకును బి. ఎ. పరీక్షా ప్రశ్నములకును స్వభావమున వ్యత్యస్త ముండునని న్యాయమూర్తి కేసుగిరి అధ్యక్షుడుగారు పలికిరి. లిటిలు హేబ్బుగారి సవరణము త్రోసివేయబడి హనుమంతరావుగారి ప్రతిపాదన మునామోదింపబడెను.

వైది నూచింపబడిన మార్పులు 1918 సం॥ ము జూలై మాసమునండియు అమలులోనికి రావలయునను హనుమంతరావుగారి తీర్మానము వేరొకటి యామోదితమయ్యెను.

విద్యార్థులు, ఇంటర్మీడియేటు సేన

రక్షణ సేనయందు చేరిన ఆనర్వు తరగతి విద్యార్థులు ఇంటర్మీడియేటు పరీక్షయందు దుత్తీర్ణులైన యొడన సంవత్సరమున ఆనగ్న పరీక్షకు రావచ్చునని తాత్కాలికముగ నిబంధన మొనర్చు కలసినదని, రివరెండు ట్రెన్సియూగా రుపపాదించిన తీర్మానమును సభ్యులొకరు సమర్థించిన పిదప నది యామోదితమయ్యెను.

స్కిన్సు గారు కోరిన ప్రకారము 200 ఇ. నిబంధన మున సవరణ మొనర్చు నామోదింపబడెను.

వయస్యపరీక్షలు.

గత మార్చి మాసమున సెనెటు సభివారు సవరించిన ప్రకారము వయస్యపరీక్షలకు సంబంధించిన నిబంధనములను మరల నేర్పాటుచేసి తెల్పించుటకొక తీర్మానమును తెప్పి నెంటుకలనలు ఎ. మిల్లరుగారు ప్రవేశ పెట్టిరి. తీర్మానమును డాక్టరు చంద్రశేఖరు అధ్యక్షుడుగారు బలపరప నది యామోదింపబడెను.

ఇంటర్మీడియేటు విద్యార్థులు విశేషముగ పరీక్షయందు దుత్తీర్ణులు గాకుండుటను విచారింప కొకసంఘ మేర్పాటు చేయబడియుండెను. కమిటివారి రిపోర్టువై పతనగ్రంథ నిర్ణాయక సంఘముల యభిప్రాయములు మున్నగునవి దీనికొకటడెను. వారి యభిప్రాయములు, నూతనములు సెనెటు సభివారు ప్రవేశ పెట్టబడెను. పతనగ్రంథముల ననుసరింపవలసిన యగత్యము లేదని సంఘము లన్నియు నభిప్రాయపడెను. మొదటి గ్రూపు రెండు భాగములకును నూటికి చెరి 35 మార్కులను, మొత్తమువై నూటికి 35 మార్కులను విద్యార్థి సంపాదించక పోయినచో నాభాగమున నాత దుత్తీర్ణుడు కాలేదని నిశ్చయించునదని గణిత శాస్త్ర సంఘమువారు మాత్రము నూచించిరి. ప్రకృతి శాస్త్ర సంఘమువారు వృక్ష శాస్త్రమున కొన్ని సవరణముల నూచించిరి.

సెనెటు సభివారు కమిటిగా నేర్పడి వై విషయము నాలోచింపవలసిన దని కె. రంగస్వామి అధ్యక్షుడుగారిరి. సిండికేటువారు సమకూర్చిన సమాచారము సభలో పొందు పరుపబడుచున్నది కాన ఈ విషయమును గూర్చి చెప్పింప బూనుట అక్రమమని వైకుంఠస్థలరు చెప్పెను.

శాస్త్రపరీక్షలు

శాస్త్రములయందు పరీక్షలు మున్నగువానిని గూర్చి గతవత్సరపు అక్టోబరు మాసమున నేర్పరపబడిన కమిటివారు రిపోర్టు సంపియుండిరి అభ్యక్షుడు తెలుపరించెను. మందిరముల వృద్ధిచేసి క్రొత్త పండితుల నేర్పరచిన గాని బి. ఏ, బి. ఎస్. సి. పరీక్షలకు రెండింటిని ఒకే కళాశాలయందు విద్యార్థులకు తయారుచేయుట అసాధ్యమని కమిటివారితలంపు.

బి. ఎస్. సి; బి. ఎస్. సి (ఆనర్సు); ఎమ్. ఎస్. సి పట్టుములకు సంబంధించిన చిత్తు నిబంధనముల ననేకముగ డాక్టరు జె. ఎల్. వైకుంఠు గారు రుపపాదించిరి. వై పరీక్షలకు సంబంధించిన యాదిసూత్రములు గతమార్చి మాసమున సెనెటు సభివారు దామోదిత మైనవి. ఈచిత్తు నిబంధనము లొనర్చుటలో కమిటివారు పతనగ్రంథ నిర్ణాయక సంఘమువారితో నాలోచించియున్నారు. పి. వి. శేష అధ్యక్షుడుగారు రనేకముగ సవరణముల ప్రతిపాదించు నట్లు తెలియపరచిరిగాని యీ సవరణముల నన్నిటిని సంఘమువారికి పరిశీలనము నిమిత్తము బంపుట చితముగాదు. శేష అధ్యక్షుడుగారు నూచించిన సవరణములలో నొక్కదానిని గూర్చి బలముగ నెదిరింప నిశ్చయించితిని. బి. ఎస్. సి. పరీక్షయందు దుత్తీర్ణుడగుటకు విద్యార్థి నూటికి 30 మార్కులు సంపాదించ నక్కరలేదనియు, 25 మార్కులు వచ్చిన జాలునని అధ్యక్షుడుగారు సవరింప నున్నారు. ప్యాసు మార్కును తగ్గించుట నే నిచ్చగించెను. ఇంటియేగాక వైతీరన

ప్యాసు మార్కును తగ్గించుట సెనెటు సభివారు దామోదిత మైన ప్రధానాంశములను త్రోసివేయుట అని డాక్టరుగారు చెప్పిరి. పి. ఎల్. వైకుంఠు గారు చిత్తు నిబంధనములను సమర్థింప, నవి యామోదింపబడెను. ప్యాసు మార్కును తగ్గింపవలసినదను శేష అధ్యక్షుడుగారి సవరణము విఫలముగ తగ్గింపబడెనుగాని తుదకు త్రోసివేయబడెను. శాస్త్ర సంబంధముగు నూతనపరీక్షలు 1919 సం॥ ము జూలయిమాసమున నుండియు ప్రారంభము కావలయునను తీర్మాన మొకటి ప్రతిపాదితమై యామోదింపబడెను.

అమెరికను కళాశాల.

పిర్మట్ మధురలోని అమెరికను కళాశాలలో ఇంటర్మీడియేటు తరగతియందు ఉద్భవామగూడ బోధనమగునట్లు విశ్వవిద్యాలయమునా రనుజ్ఞ యీను ప్రార్థితు లను తీర్మానమును హంటరు గారు ప్రతిపాదించిరి. రంగస్వామి అధ్యక్షుడుగారు వై తీర్మానమును బలపరచిరి. తీర్మాన మునామోదింపబడెను. నేటి సాయంకాలము 4 1/2 గంటలకు సభ మరల సమావేశమగును.

ప్రకటన. (926)

బెజవాడ కాపురస్తుకు లేటు కూనల క్రిష్ణమ్మ గారి పెద్దకుమారుడు లేటు వెంకటప్పయ్యగారి అభిప్రాయ ప్రకారమున్నూ లేటు కూనల క్రిష్ణమ్మ గారు ప్రాయించిన 1915 సం॥ రం 15 మేయి తేదీగల రిజిస్టరు పీలునామానలన స్పష్టమయి నట్టిన్ని సదరు వెంకటప్పయ్యగారి భార్య పెద నాగరత్నమ్మకు గుడివాడ వెంకటప్పయ్యగారి కుమారుడు రోశయ్యునున్నూ లేటు క్రిష్ణమ్మగారి రెండవకుమారుడు లేటు పుల్లయ్యగారి భార్య చిన్న నాగరత్నమ్మనుకు సదరు రోశయ్య తమ్ముడు మాణిక్యారావునున్నూ బెజవాడ గ్రామములో పెద్దమనుష్యుల సమక్షమున దత్తుహోమనా ట్టిగా సదరు క్రిష్ణమ్మగారు కోడం ద్రుభయులకు 19-11-14 తేదీన దత్తు చేయించినారు. సదరు దత్తు జరిగిన ఘమూరు రెండు సంవత్సరములకు సదరు క్రిష్ణమ్మగారు చనిపోవుటచేతనున్నూ రోశయ్య మాణిక్యారావులు దత్తుమనుమ లగుటచేతనున్నూ సదరు క్రిష్ణమ్మగారి స్థిరచరమున యావదాస్తి యీ యుభయులకు సంక్రమించినది.

II. ఇట్లుండగా చిన్న నాగరత్నమ్మనుకు దత్తు కుమారుడగు మాణిక్యారావు 9-2-17 తేదీన కాలధర్మము నొందినాడు. సదరు మాణిక్యారావుకు పెదతండ్రి వెంకటప్పయ్యగారి దత్తు పుత్రుడయిన రోశయ్య కర్మ జరిగించినాడు. లేటు క్రిష్ణమ్మగారి పిత్రాజ్ఞతమయిన యావదాస్తి సమిష్ట డగుటవల్ల లేటు మాణిక్యారావు పెంపుడుతల్లి చిన్న నాగరత్నమ్మ మనోవర్తిరాలై యావదాస్తి హిందూలా ప్రకారం Survivorship ద్వారా కూనల రోశయ్యకు సంక్రమించినది గాన పక్షిరు టెక్సాకోడ్డులో నున్న నె 3586 మునిసిపలు నెంబరు 9ల యింట్లో బాడుగలకు వున్న పార్కున్నూ లేటు క్రిష్ణమ్మగారి పేర వక భాగమున్నూ శ్రీరామా రయిసుమిల్లు వారికిన్ని యింకా సర్వ జనులకున్నూ యీ ప్రకటనవల్ల తెలియ చేయడ మేమనగా:— సదరు క్రిష్ణమ్మగారి యావదాస్తికి కూనల రోశయ్య హక్కుదారుడనిన్ని చిన్న నాగరత్నమ్మ మనోవర్తిదారుగాని ఆస్తికి ఏవిధమయిన హక్కు లేదనిన్ని సదరు రోశయ్యకు తప్ప యితరుల శివ్వకి సదరు ఆస్తి స్వాధీనపర్చుకూడదనిన్ని లోకులు చెల్లించవలసిన బాకీలు యావత్తు రోశయ్యకే చెల్లించవలసిన దనిన్ని యీ ప్రకటనవల్ల తెలియ చేయడమయినది.

బెజవాడ } కూనల రోశయ్య తరపు,
17-10-1917 } పక్షిరు టెక్సాకోడ్డు కామరాజు, బి. ఎ; బి. ఎల్.

సమకాలికాభిప్రాయములు.

తెలుగు పటాలము.

తెలుగువారిని పటాలములలో జేర్చుకొనగూడదని క్రిశ్టిశకమున రాబర్టు ప్రభువుగారు పుణ్యముఁ గట్టుకొనిరి. తదాదిగఁ దెలుగువారు (పూర్వము మిలిటరీయన్స్ గనులం జేయుచుండినవారి వంశీయులు) ఏషియన్స్, ఏసాలియన్స్, ఏబంట్రోతుబాయిలుగనో, మఱి యేనాగలిపట్టియో కాల జేషము సేయ మొదలుపెట్టిరి; ఇట్టి యితర వృత్తులం బ్రవేశించి జీవనము సేయ నిష్ఠము లేనివారిలో గొందరింకను ఆరవపేరులు పెట్టుకొని పటాలములలో ప్రవేశించి పౌరుష ధర్మమునే చేయుచుండుట మే మెఱుంగుదుము. కాలగర్భయంతకువచ్చెగదాయని పెక్కుతడవలు గుండుచుండుము. నేటి కానిగొంధము తొలగిపోయినది. తెలుగువారిని పటాలములలో జేర్చుకొనవచ్చునని దొరతనమువారు ఉత్తరువులం బాలించిరి. తెల్లముపురమున నొక తెలుగు పటాలముం గట్ట యమ్. లింగయ్యనాయుడు గారు శ్రమపడుచున్నట్లు కన్పించుచున్నది. లింగయ్యనాయుడుగారు ఆంధ్రులకృత్యత కెంతయుఁ బాత్రులనుటకు సందిషములేదు. ఈ తెలుగు పటాలములం గట్టుటకు గుఱించి, పత్రికలలో వెడలుచున్న వార్తలం జూచినను రిక్రూటింగ్ ఆఫీసర్లు ప్రకటించు నరీత్యులర్థం జూచినను, పటాలములలో జేరఁ దెలుగువారంతఁగఁ బోవుచున్నట్లు కన్పింపదు.

ఆంధ్రుల శౌర్యవైర్యములు, పౌరుషము షీఁగించి పోయినవనియు, పోవుచున్నవనియు నీరిక్రూటింగ్ ఆఫీసర్లు తలంచుచున్నట్లు వారి నరీత్యులర్థం చెప్పుచున్నయవి. ఈయాఫీసర్లతో మేమేకీభవింపఁజాలము. ఆంధ్రుల పౌరుషముగాని, ధయ్యర్య సాహసములుగాని షీఁగించినట్లు మే మెప్పుకొనఁజాలము; చిరకాల వైనికాభ్యసన హైద్యమువలన అవి మాటుపడియున్నయవి; మఱి కొన్ని కారణములుకూడ కలవు. మిలిటరీ యుద్వ్యోగములు అందనిప్రాని పండ్లయిన తరువాత, కూరజాతుల వారందఱు, కొద్దిగనో, గొప్పగనో, చదువులు సేర్చుకొని, యిండుక మెత్తినవను గలవారయిరి. మెత్తిన మనుగుల వారిలో నుండు కూరగుణములు నిపురు గవిసిన నిష్కలవరె వెలవెలఁ బారుచుండును; అంతియ కాని వేరొండుకాదు. ఆంధ్రులు మహాకూరులు, మైసూరు యుద్ధములయందును, సిక్కుయుద్ధములయందును, సిపాయిల కలహము యందును మఱి యెన్నియో రణములందును ఆంధ్రులు బ్రిటిష్ పతాక గౌరవముం గాపాడిన మహావీరులు. ఇప్పుడు వారు పటాలములలో విశేషముగఁ జేరకపోవుట కింకొక కారణము కూడ కన్పించుచున్నయది; సివిలువ్యోగములం బ్రవేశించి కాలము గడుపుచున్న యాంధ్ర వీరజాతులవారి మనుగడ యుత్తరుజాతులవారి మనుగడంబోలెఁ జాలక్రియమైనది. పనిపండ్లెండు రూపాయల వేతనముతోఁ గుటుంబపోషణముం జేసికొనుచుఁ పటాలములలో గొలుపు సేయుట కష్టము. ఈయుద్ధసమయము లో వీర వేతనములను వృద్ధిచేయవలసినదని దొరతనమువారిం గోరఁజాలము. సంగతిసందర్భము లిట్లున్నయవి. స్థితిగతులు చక్కఁగనున్న గృహస్థులు తమ కుమారులం బటాలములలో జేర్పించి యాంధ్రుల పౌరుషముం గాపాడుటయే శ్రేష్ఠము. సామాన్యసంసారుల బాలకుల విషయముయి దొరతనమువారే యేవియో కొన్ని సదుపాయములం జేసి పటాలములలో జేర్చుకొను సూత్రముల నాలోచింపవలసి యుండు నని యిందు మూలమున మనవి చేయుచున్నారము. (ఆంధ్రప్రకాశిక.)

రంగూనునందు ఆంధ్రనాటక ప్రదర్శనములు.

బర్మాషా థియేట్రీ రిక్రూటింగ్ సంఘము పోషణాథ మై ఆంధ్రమహాజనసభ నాటకశాఖవారు రంగూన్ జ్యూరిటీ హాలులో గతనెల 80 వ తారీఖున రాత్రి ముఖ్యన్యాయమూర్తి సర్ డి. హెచ్. ఆర్. ట్యూమ్. కె.టి. ఐ. సి. యస్. గారి ఆదరణక్రింద ధర్మవరము కృష్ణమాచార్యవీరచిత్ర మగు చిత్ర నలీయమ నాటకమును ప్రదర్శించిరి. కలెక్టరుగారు, బర్మా లోని ఆంగ్లవైసికులు ఇతర ఐరోపీయనులు ప్రదర్శనమునకు విచ్చేసియుండిరి. హాలు క్రిక్కిరిసియుండెను. పాత్రల ధరించినవారు ఆంగ్లేయ విద్యాకొనియుండుగా నుండుటవల్ల ప్రదర్శనము మనోహరముగ నుండెను. ఇందు ప్రాప్తమగు ధనము యుద్ధపు ఖర్చుల కొనగవలసిన వార్తాపత్రికలవల్లను, కరపత్రముల స్థూలకముగాను జెడ్డిపెట్టెది. 2000 రూపాయల వసూలయ్యెను. ఈసభ జేరి నెలకొల్పబడిన పాతశాఖలకు పోషించు

ప్రజాభిప్రాయములు

విలేఖకులకు సూచన.

కలియుగ పంచపాండవులు - కొం. వెం. మీరు అర్థజా బిల్లు పంపినవో వ్యాసము పంపబడును. ఆంగ్ల దైనికపత్రిక (బాంబాయిలో హార్ని మనుగారి వలన వేటొకపత్రిక ప్రకటింపబడ బోవుచున్నది) హిందూదేశ పుగానము, ఆంధ్రమాత కందు కీడుఁజుము (విశా) నెల్లూరు స్వ రాజ్యసమితి (వి. రా) (ఇదికలకే ప్రచురింపబడెను) బాక్ దొరగారు బందరు నోబిలు కాలేజి (మె. ల) మనమత గురువుల కార్యశీలత, జ్ఞానోపదేశము:— ప్రకటింపలేనందులకు చింతిల్లుచున్నాము.

I

ప్రముఖుల కొక మనవి.

అయ్యో, ఆంగ్లో యిండియనులు మెయిలు పత్రికాధిపతుల వంటి పత్రికాధిపతులువచ్చేరి ఒక సంఘముగా ఏర్పడి శ్రీ గాంధీ మహాశయుని విజ్ఞప్తికి ప్రతిహేళినిజ్ఞప్తి నొకదానిని తయారుచేసి ఇండియా కార్యదర్శిగానికి సమర్పించుటకు సంసిద్ధులై యున్నట్లు పత్రికలవల్ల వినియున్నాము గదా. కనుక గాంధీగారి విజ్ఞప్తిమై సంతకములు సత్వరమున జేరవలయును చేయుట ప్రధానకర్తవ్యము గదా. ఆ సేతు హిమాచల పర్వం తము. ఒక్కపరమాధికారకు దృష్టులు నిగుడించు సమయమున నిట్టి యుద్ధవ్యుక్తుల సాసాగించుటకు ప్రముఖులకు కష్టసాధ్యముకాదు. తాలూకా కొక ప్రముఖును ప్రధానపట్టణమునకు దయచేసి ప్రతిపల్లెఁజుంచును గల ప్రముఖులను ఒకచోట చేర్చి వారు చేయవలసిన కార్యక్రమమును బోధించి విజ్ఞాపన శ్రమలను పూర్తిచేసి తమకు పంపునట్లు ఏర్పరచినవో పదిరోజులలో ఒక తాలూకా చొప్పున పూర్తియగును. ప్రతి పల్లెటూరివారికిని స్వరాజ్యసాధనదర్శనము హృదయాంతరాళమున తాండవమాచుచు నేయున్నది. కనుక ప్రముఖులు కార్యదీక్షను వహింతురుగాక!

కోరుకోల్లు, దేశభావినూని.

II

మంచమ మహాసభ

అయ్యో, ఈ సభ బెహవావో అత్యుత్సాహముతో జరుగునని తెలియుచున్నది. ఇంతవరకును అగ్రాసనాధిపతిగా నెవరిని ఏర్పాటుజేసినది తెలియుటలేదు. ఆంగ్లేయాంధ్రములందు మంచి ప్రవేశము గలిగి అనేకసంవత్సరములు గౌరవనీయమైన ఉద్యోగము జేసి పెక్కుమంది విద్యావంతులయొక్కయు సంఘసంస్కృతలయొక్కయు సాంగత్యము గలిగిన మహారాజరాజశ్రీ, చింతా శేషయ్యగారు రాబోవు పంచమమహాసభకు అగ్రాసనాధిపతిగా నుండిన కృష్ణారాధాచారి జిల్లాలలో నుండు పంచముల కందరకును చాల ఆసందకరము. వీరు కాంతస్వభావులు. ఆనుదినము పత్రికలు అనేకములు చూచుచుండురు. సంఘసంస్కృతజనమధ్య లన్నియు వీరికి బాగుగా తెలియును. వీరి విద్యాప్రావీణ్యతకు మెచ్చి 'క్రైస్తవపాది'లు తమ మతమున గలిసిన గొప్ప జీత మిచ్చు మని ఆశ పెట్టినను తృప్తికొంది స్వ సంఘాధ్యక్షులకై విరామము లేక పనిజేయుచున్నారు. ఇట్టి ధీమతి ఇట్టి విద్యావంతుని అగ్రాసనాధిపతిగా ఎన్నుకొని పంచమమహాసభ జయప్రథముగా జరుపబడును గాక.

రాజమండ్రి గుట్టూ. మల్లిఖార్జునుడు

టకై ఈనాటకశాఖవారు కను శ్రద్ధ వహించి మూడు రెండు సంవత్సరములుగా పాటుపడుచున్నారు. ఇందలి పాత్రలు గవర్నంటు నాకలిగిం, ఇతర ఆఫీసులలోను పనిచేయుచు, ఆంధ్రసోదరుల కొరకై తమ కాలము వినియోగించుచున్నార. ఇట్టి ఆంధ్రులకు ఆంధ్రపాద్రులు, ఆంధ్రవైర్యులు సాహాయ్యము సేనర్పి, ఆంధ్రుల కపయోగాగ్ధులుగ మొక ఆంధ్ర ఉన్నతపాతశాల నిర్మాణం ప్రయత్నము చేయుదు రని ప్రార్థించువాడె. ఆంధ్రసోదరులకు తృప్తిసాహజునించి, బర్మా లోని ఆంధ్రుల కుచిత విద్యయును, పరిశ్రామికవిద్య కలెవు పాఠశాలలను ఏర్పరుచుటకు, విద్యావంతులు, ధనికులు ముందు నిలిచి, తగినట్టి యేర్పాటులను జేయుదురు గాని! (రంగూను విలేఖరి.)

III

తానొకటి తలదిన, దైవ మొకటితలచెను.

అయ్యో, మదరాసు మెయిలు పత్రికగతి తానొకటి తలదిన దైవ మొకటి తలదనున్నట్లు మొను. నిన్నటిదినమున వచ్చిన రూటరు తంత్రీవార్తల వలన మదరాసు మెయిలుపత్రిక యొక్క నిజ నితియంతయు బయటపడెను. మొన్నటిదినమున పార్లమెంటు సభలో బిసెంటమ్మగారి విడుదలకు గురించిన చర్చవలన, ఆకార్యమును ఎవరు నిర్వహించినది, ఏప్రభుత్వమువారి వలన బిసెంటమ్మ విడుదలచేయబడినది తెల్లమగుచున్నది. మదరాసు మెయిలుపత్రికాసంపాదకుడు బిసెంటమ్మగారి విడుదలకు కేవలము మాటాగూర్చిగా ఉత్తరవే కారణమనియు వారివలన హిందూదేశప్రభుత్వముల కవమానము కలిగినదనియు వారిని సాధ్యచయినంత త్వరలో వారిస్థానమునుండి తొలగింపవలెననియు మదరాసు మెయిలుపత్రికా సంపాదకుడు నుడివి యున్నాడు. ఆతడు వ్రాసిన వ్రాతలు ఎంతవరకు నిజమో ఎంతవరకు అబద్ధమో మొన్నటిదినమున మాటాగూర్చిగానికిని పార్లమెంటు సభవారికిని గలిగిన చర్చవలన విశదము కాగలదు. చెన్నపురి ప్రభుత్వమువారును, ఇండియా ప్రభుత్వమువారును ఆమెయొక్క నడవడికిను గురించి సంతుష్టి పొందినయెడల విడుదల చేయవచ్చుననియు దానికి తన యధ్యంతర మెంత మాత్రమును లేదనియును మాటాగూర్చిగారు చెప్పియున్నారు. నూతనయుగ ప్రారంభమైనది. కాలచక్రము గిరగిర తిరుగుచున్నది. దాని వ్రాతలకు గాని వెరపులకు ధయపడవలసిన దినములు పోయినవి. కేవలము ఉదారస్వభావులు పుణ్యపురుషుడు, కరుణామయుడు, మానసియుడు నగు మాటాగూర్చిగారు మన హిందూదేశ కార్యదర్శిగా నుండుట యొకటి. వారు ఇంక కొన్ని నెలలలో మనహిందూదేశము రానున్నారట. వచ్చి మన దేశస్థితి నరయునున్నారుట. "సంభవామియుగేయమగే" అన్నట్లు, దేశమందు ఆసంతుష్టి, ఆ న్యాయము ప్రబలుచున్నపుడు, పాపము వెరుగుచున్నపుడు, మాటాగూర్చిగారు మనపాలిటి దైవము వలె వచ్చి, దుష్టులను శిక్షించి, పాపాత్ములను ఖండించి ఈ ఆంగ్లో యిండియను బూరాక్రాట్ల నోళ్లనుండి మనలను తప్పించి, దేశము నందకాంతిని పారదోలి, కాంతి నేర్పరచి, న్యాయమును స్థాపించి, మన యొక్క ఆకలిని దీర్చుటకై మన బీదజను లందురును కడుపు నిండ భోజనము జేయుటకై మనము కోరిన సంస్కరణముల నిచ్చి, స్వరాజ్య మను మహావృక్షమునకు బీజమునునాటి, దానిని జాగ్రత్తగా నీళ్ళుపోసి పెంచుకొను దను దైర్యమునుజెప్పి, ఒక దేశమునంతయును, బానిసతనమునుండి తప్పించి స్వాతంత్ర్యమును కలుగజేసిన పుణ్యమును గట్టుకొనియెదరు. అప్పుడు మనమదరాసు మెయిలుపత్రిక ఎట్టిస్థితియందుండునో చదువరు లూహింతురుగాక!

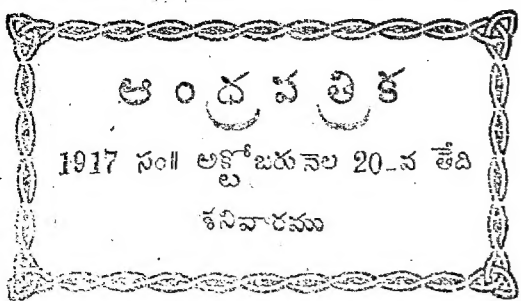
మాటాగూర్చిగారు మనదేశమునకు వచ్చి తప్పక మన వాంఛల నీడేర్చగలరు. దీని కిదివరకే తార్కాణములు గలవు. 1. మొట్టమొదట చాంబర్రేనుగారిస్థానే, వీరిని నియమించుట 2. నియమించినతోడనే తాను హిందూదేశమునకు వచ్చి నిజ స్థితిని కనుగొనవలెనని కుతూహలకుట 3. బిసెంటమ్మగారిని విడుదలచేయుట 4. మన హైందవదేశమునకు వచ్చి నునలకు స్వరాజ్యప్రాప్తిని కలుగజేయుట. వీనిలో మూడింటిని మన మునుభవించినాము. 4వది మాత్రము అనుభవించవలసియున్నది. తప్పక అనుభవించెద మని నా నమ్మకము.

ఒక ఆంధ్రుడు.

పార్లమెంటు నారునెలలవర కుంచుట.

లండను, అక్టోబరు 19:— (ప్రజల మంచెమున బోస గ్లాగారిట్లు చెప్పిరి, పార్లమెంటు నారుమానములవరకు పొడు గుండు నిమిత్తము పార్లమెంటునందొక బిల్లు ప్రవేశపెట్టబడును.

త్యక్తమము! నెల 10 అణాలు. చక్కని నవల!! కలభాషిణి విజయ సేన:- ఇది యొక అద్భుత నవల దీనినికొంది మేమేమియు చెప్పనక్కరలేదు. ఇది శ్రీ పురుషు లిరువురును చదువదగినది. కొన్ని ప్రతులే యున్నవి. వ్యవహార చంద్రిక:- ఇది గ్రామ మనసపు, కథము, స్త్రీదరు గురుప్రాలు, గొప్పలెతులు, జమిందారులు, న్యాయాధిపతులు మొదలగు వారందరికి అనుకూలముగా నుండు ఓరు మాత్రన ఆట్ల నచ్చుననింది తెనుగున వ్రాయబడియున్నది. తెల టి అణాలు. అయ్యోర్ అండా చావుడీ, (395) కృష్ణబహదూరి ఆగ్రహారం, మద్రాసు.

సంతోష పదమగు ఆశాభంగము

నిన్నటి తంత్రవాదంలో, సర్. జాను రీసు గారు నిష్పాదవిమోచనము గూర్చి మాంటాగూ గారిని ప్రశ్నించినది చెలువబడినది గాని, ప్రశ్న ఎన్నియో నుదహరించబడలేదు. ఇంతవరకును సర్ జాను రీసుగారికి గల యభిప్రాయముల ననుసరించి వారు నిష్పాదవిధానముపాటు లనియు, మెయిలు పత్రికాధిమాను లనియు నూహించి, మెయిలు పత్రికాంశోభమునకు వారు పార్లమెంటులో జేయూరనొసగు మన్నన రసించితిమి. కాని వారు హిందూదేశ ప్రభుత్వమువారి యుద్ధాధిపత్యమున కామోదము చెలిపి రని నేటి తంత్రవాద లలో గానగుదు. మద్రాసు మెయిలుపత్రికకు లండను విలేజిరి యంజీన వాక్తులలో గూడ యీ విషయము సుస్పష్టపరచబడినది. ఈ వార్త వినిన వారెల్లరకును సంతోషముతో గూడకొనిన యీ శాశ్వతము జనించుట నిశ్చయము. మెయిలు పత్రికకు పురాతన స్నేహితులగు రీసుగారి ప్రాపు గూడ దొలగిపోవుటతోచనియును. ఇం దాశ్చర్య మెన్నియును లేదు. కాలస్వభావము మారిపోవుచు న్నది. ఆంగ్లేజీయులలోనుండి, సామ్రాజ్యసమస్యల విషయమువారి దృష్టిభము, సూర్యాతకతలగు ఆంగ్లే హైందవులదృష్టిభమునుండి వేరగుటసహజము. ఆంగ్లేయులు భవప్రాణనష్టముల సరకుజేయక స్వాతంత్ర్యమును భరవై నిలువజెట్టుటకు ఘోరసంగ్రామము సలుపుచున్నారు. ఈసమయమున సామ్రాజ్య మన్ని భాగములనుండియు వీరు సహాయపరచుకొనకొనవలయును. సామ్రాజ్యసంతోషము ప్రవృత్తిని నిరంకుశము నడచుటకు నేడిమితో బ్రయత్నము గావించవలయును. ఇట్టి సందిగ్ధతరుణమున, సామ్రాజ్యమునం జేభాగమందయునను యశాంతిని జెంచుట రాజనీతి యగునా? భవప్రాంతస్వతంత్ర్యమునకును సామ్రాజ్యమునకును యెరుగని ఘోర సంగ్రామము వాంగ్లేజీయుల ననుభవించుచు, మరియొక వంక సామ్రాజ్యము నందలి ముఖ్యభాగముగు హిందూదేశమునకు స్వాతంత్ర్యము ని సగక బోవుట స్వవచవ్యాధానముగ బరిణమించదా? అట్టి స్థితి రాజనీతిజ్ఞులకు గౌరవప్రదముగ నుండునా? అంతయుగారి సామ్రాజ్యమును సాప్తవముగ గావించుట కి తగినను మంచితరుణము లభించునా? కష్టపరంపరలు సుభవింపవుచే, యొకమత్యము దృఢపడును. భేదభావము లంతరించును. భ్రాతృ భావము వర్ధిల్లును. హిందూదేశమునకు ఆంగ్లే దేశమునకును ప్రేమభావము గట్టినచును. అందుచే హిందూదేశమున సమాధానపరుచుట కితకన్న ను మంచినమయము లభించుట దుర్లభము. రాజకీయతత్వజ్ఞులైనవారము గ్రహించిరి. ఆంగ్లే సామ్రాజ్యమునకు హిందూదేశము జెట్టుకొంటు. ముప్పది కొట్ల హైందవులకు సైనికశక్తి గరవినచో, యిక నిరుపది జర్మనులు విజృంభించినను హైందవులు వారి నెదుర్కొన జాలియుండును. సామ్రాజ్యము నకు సైనికుల కొరత దీర్చుటకు హిందూదేశమే జాలియుండును. అందుచే, భారతీయులు సైన్యమున బ్రవేశించుటకు గల ఆటకముల నన్నిటిని నెట్టినే

రద్దు గావించవలయును. ప్రజలు సామ్రాజ్యము వై భక్తి గనుబటులుటకు, ప్రజలకు స్వాతంత్ర్య ప్రదానము గావించవలయును. వీటియన్నిటికిని ద్రోవజాపునది, నిర్బంధవిధాన నిర్మూలనము. ఉన్నతాశయములచే బేరితులయి బ్రటిషుప్రభుత్వమువారు ఐర్లాండులో రాజకీయశిక్షితుల నెల్లర విడుదల గావించిరి. ఇందుకు కర్తను ప్రభువు సమ్మతించెను. ఇటులనే మాంటాగూగారు, లోక ప్రఖ్యాతి గడించిన బిసెంటుగారి నిర్బంధముదొలగించ నిశ్చయించిరి. హిందూదేశమునకు బాధ్యత గల స్వపరిపాలనము నొసగెదమని ప్రచురించిరి. నిర్బంధవిధానమునకు సహజముగ సంగీకారము జూపెడి కర్తనుప్రభువు, బోనార్లా మొదలగు మంత్రులు, మాంటాగూగారి యభిప్రాయములకు సమ్మతించిరి. వారెల్లరును భారతీయసమస్యను ప్రాపంచికసమస్యగ జూడగలిగిరి. విశాలదృష్టి నిగూఢి, బ్రటిషుసామ్రాజ్య గౌరవము గాపాడబూనిరి. రాజప్రతినిధి గారు గూడ సమయమునకు దగినటుల దేశశాంతికి కృషిసల్పిరి. సర్ జాను రీసు గారు గూడ ప్రాపంచిక పరిస్థితుల పరికించి, రాజప్రతినిధిగారి యుద్ధాధికారమును పార్లమెంటు సభలో సమర్థించెను. 5 వ సెప్టెంబరు తేదిన వయొసీరు పత్రికలో వ్రాసియున్న నీ వాక్యముల నుదహరించెను. “రాజకీయ కారణములచే నిర్బంధితులయిన వారల యెడ, రాజప్రతినిధిగారు గనికరము జూపుటకు సిద్ధముగ నుండిన యెడల, భారతదేశ శ్రేయమున కవసరమగు పరస్పర విశ్వాసమును, యన్యోన్య ప్రేమను పెంపొందించుటకు వారు శక్తివంచన లేకుండ కృషి సలుప నెంచుటయే యిందులకు గౌరవమయి యుండును.” ఈ వాక్యముల నాధార పరచికొని, ఆంగ్లే హైందవ ప్రపంచమంతయు ప్రభుత్వము వారిని సమర్థింపుచున్నదని రీసుగారు నుడిచిరి.

మే మూహించినటుల మాంటాగూగారును, బోనార్లాగారును పార్లమెంటులో, బిసెంటుగారి విమోచనము గూర్చి యొసగిన ప్రత్యుత్తరము మద్రాసు మెయిలు పత్రికాధిపతిని గంపితుని జేసెను. మెయిలుపత్రికయొక్క లండను విలేజిరి ఈ విషయమై తంత్రవాద సంపుమా, మాంటాగూగారి సమాధానము సారవిహీనముగ నున్నదనియు, రీసు గారు ప్రభుత్వచర్యను సమర్థించి రనియు, వెడ్జిప్రజ్ఞుగారు మెయిలుపత్రికను విమర్శింపుచూ బిసెంటుగారి ఆందోళనాపద్యతుల సమర్థించిరనియు, మాంటాగూగారును రాజప్రతినిధి గారును గలసి యేకవిధానము ననుసరించుటకు నొడంబడిక గావించి కొనినటుల గన్పట్టుచున్నదనియు, మొదలగు వాక్యములతో తన యాశాభంగము చెలిపెను. ఈ వార్తచే మెయిలుపత్రిక బొందిన యాశాభంగము, తీవ్రరోషము నిన్నటి పత్రికలో బహిర్గతమయినవి. బహిరంగముగ పార్లమెంటు సభలో వెడ్జిప్రజ్ఞు గారిచే మెయిలుపత్రిక ఖండనమునకు లోనయ్యెను. అధికారవర్గాభిమాని యగు రీసుగారు శాంతి మార్గావలంబకులుగ మారిరి. అందుచే మెయిలుపత్రికకు మానసికాందోళన మతిశయించినది. ఆ పత్రిక భారతదేశ సమస్యను విశాల దృష్టితో పరికించిన యెడల, తాను గావించు ఆందోళనము అనర్థదాయకమని దెలిసికొనగలదు. అటుల గావించక, ఆంగ్లే హైందవుల పలుకుబడి దగ్గునేమో యనుచింతచే యీ పత్రిక ధూవహింపబడినది. సామ్రాజ్యాభిమానము, సామ్రాజ్య సౌఖ్యము, సామ్రాజ్య శాంతి యిక్కలమున ముఖ్యపరకము లనియు, ప్రభుత్వపత్రికకన్న ప్రజల సౌఖ్యమును దేశశాంతిని నెక్కుడుగ సరకుజేయుట రాజ్యాంగ ధర్మమనియు, మెయిలుపత్రిక గ్రహించలేక బోయెను.

తిని నెక్కుడుగ సరకుజేయుట రాజ్యాంగ ధర్మమనియు, మెయిలుపత్రిక గ్రహించలేక బోయెను.

మాంటాగూగారి యాదార్యమును, దూర దృష్టిని గ్రహించలేక, మెయిలుపత్రిక వారిని గొన్ని ప్రశ్నల నడుగుచున్నది. హిందూదేశ ప్రభుత్వము చర్యదీసికొనకముందు, బిసెంటుగారి విమోచనము గూర్చి మద్రాసు ప్రభుత్వమువారికి దెలియబరిచిరా యనునది మొదటి ప్రశ్న. ఈ ప్రశ్న సారవిహీన మయినది. హిందూదేశ ప్రభుత్వమువారి సూచనకు మదరాసు ప్రభుత్వము వారంగీకరించి, నిర్బంధముల దొలగించిరి. మాంటాగూగారికి జవాబు చెప్పవలసినవారు హిందూదేశ ప్రభుత్వమువారు. బిసెంటుగారి నిర్బంధమునకు అసమ్మతి చెలుపుటకై ఆ సేతు హిమాచల పర్యంతము సభలు జరిగినవి. అంతియగాని, ఆందోళనము మదరాసు రాజధానితో నిలిచి యుండలేదు. హిందూదేశ శాంతికి బాధ్యులు రాజప్రతినిధిగారు. అందుచే నీవిషయమై రాజప్రతినిధిగారితో మాంటాగూగారు సంప్రతించుట న్యాయము. అటులనే హిందూదేశ ప్రభుత్వమువారు మదరాసు ప్రభుత్వము వారితో నాలొచించిరి. ప్రభుత్వకార్యదర్శిగారు మదరాసు ప్రభుత్వమువారితో నాలొచింపవలసిన ప్రసక్తి యేలగులుగును? కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయమునందు ప్రజలగౌరవమునకు బాతులగు ముప్పురు యుపన్యాసకులు విద్యార్థుల కుపన్యాసముల నొసగకుండ, వంగదేశ ప్రభుత్వపు యాజ్ఞకు భిన్నముగ, హిందూదేశ ప్రభుత్వమువారు నిషేధించినపుడు, ఆంగ్లే హైందవ పత్రికలు హిందూదేశ ప్రభుత్వచర్యను సమర్థించెను. ఇపుడయినను నిర్బంధ విమోచనమునకు స్థానిక ప్రభుత్వమువారు పట్టుదల గనుబటు, సామ్రాజ్యప్రభుత్వమువారు భ్యంతరములజూపినచో, ఈపత్రికలేకమునవహించెడిపై, యూహించుట సులభసాధ్యము. ప్రస్తుత సిద్ధాంతమంతయు తారుమారయ్యెడిది. శాంతి వాతావరణ మేర్పడవలయు నని రాజప్రతినిధి గారు గోరిరా మాంటాగూగారు గోరిరా యనునది మెయిలు పత్రికయొక్క రెండవప్రశ్న. ఇందుకు సమాధానము తేటతెల్లమే. సామ్రాజ్యలాభము గోరువా రెల్లరును వాంఛించ దగినది శాంతివాతావరణమే. ఇట్టి కార్యముచే, యూరపి యను అభిప్రాయమును, రాజభక్తులగు భారతీయుల యభిప్రాయము నెట్టి యుద్దేశము బొందునో వారు గ్రహించిరా యనునది మూడవ ప్రశ్న. యూరపియునులలోని యుద్ధాభావ సమస్యతు లిందుగూర్చి యుద్దేశపూరితులు గాలేదు. మిగిలిన వారు గతించినదానికి వగచి కార్యములేదని యూరకొనుచున్నారు. ఇక రాజభక్తిగల భారతీయులెల్లరు ప్రభుత్వమువారి యాదార్యము బ్రశంసించుచున్నారు. ఛలముప్పుధర్మప్రభు వింతగమారుటకు కారణమేమని మెయిలుపత్రిక దెలిసికొనగోరుచున్నది. ఈ కారణము దెలియ దూరముపోనక్కరలేదు. రాజప్రతినిధిగారు నూతనప్రద విని స్వీకరించునపుడు, అధికార వర్గాభిప్రాయములపై విశ్వాస ముంచిరి. తాను తాను సత్యము వాడి దృష్టిచరమై శాంతిమార్గము ద్రోక్కుటయే దేశభ్యుదయమునకు ప్రధానమార్గమని గ్రహించి, యాప్రకారము కృషి సల్పుచున్నారు.

ఆంగ్లే శాశికారులు ప్రస్తుతస్థితియొక్క నిజతత్వము గ్రహింపుచున్నందులకు భారతీయులు సంతృప్తులు గాగలరు. మాంటాగూగారికి నిజస్థితి వెల్లడించినచో, మనవాంఛ లీడెరుట నిశ్చయము. ఇందుకై యనివార్యమగు పట్టుదలతో కృషి సలుప; భారతీయులు ప్రార్థితులు.

ప్రతి వికాసము

నిన్న జరిగినసభలో, ఇంటర్మీడియేటు పరీక్ష
21-వ మార్చి తేదిన జరుగుటకు బదులు 18-వ
తేదిన జరుగుటకును, ప్రాత సూత్రముల ననుస
రించి జరుగు వి. యల్. డిగ్రీ పరీక్ష వీక్షితులు
నెలలో నాల్గవ సోమవారము జరుగుటకు బదులు
మూడవ సోమవారమే జరుగుటకును, యఫ్. ఇ.
బి. ఇ. పరీక్షలు 25-వ తేది జరుగుటకు బదులు
18-వ మార్చి తేదియందే జరుగుటకును దీర్ఘ
నింప బడినది. ఈ మార్పులు యీస్టరు సెలవులు
మధ్య యడ్డము రాకుండుటకు గావింపబడినవి. క్రొ
త్త రిగ్యులేషనుల ననుసరించిన వి. యల్. డిగ్రీ పరీ
క్షకు టైముటేబిలు కొలదిగ మారినది. ఈ పరీక్ష
కును, ప్రాత వి. యల్. పరీక్షకును క్రిమినల్ లాలో
యొకే పత్రము నొసగుటకై ఈ మార్పు గావింప
బడినది. దేశరక్షక వైస్రములో జేరిన వి. ఏ.
ఆనర్సు విద్యార్థులు, ఇంటరుమీడియేటు పరీక్షలో
విజయము గాంచిన అయిదవ సంవత్సరాంతములో
పల పరీక్షకు వెడలవచ్చును. ఇంటరుమీడియేటు
పరీక్షలో అవయవ మొందినవారి సంఖ్య స్పష్టి
జెడుట గూర్చి ప్రచురింపబడిన నివేదికముపై,
విద్యాశాఖలవారు అభిప్రాయ మొసగుటలో,
విధ్యావిధానములో మార్పునసరము లేదని చెలి
పిరట! ఇందునుగూర్చి సెనేటుచారు ఆలోచింప
వలయు నని, కే. వి. రంగస్వామి అయ్యంగారు
గోరగా, వైసుచాన్సలరుగా రది యుప్రస్తుత
మనిరి. నేడు తిరిగి సెనేటుసభ గూడును. నిన్నటి
సభావివరములను వేరొకచో ప్రకటించినారము.

మొదటి అంశము — ప్రధాన వ్యాసమునకు, వ్యాసము
 సత్యమునకు, వ్యాసము అమృతమునకు, వ్యాసము బ్రహ్మమునకు,
 క్రియకును కేమును నిర్లబ్ధములు — వ్యాసము ఎదురింప
 వ్యాసము నిర్లబ్ధమునకు.
 మొదటి అంశము — వ్యాసము సత్యమునకు, వ్యాసము అమృతమునకు,
 వ్యాసము బ్రహ్మమునకు, వ్యాసము క్రియకును కేమునకు,
 వ్యాసము నిర్లబ్ధమునకు గారు గురువార
 కు కృపారములు. వ్యాసము బ్రహ్మమునకు గారు కృపా
 అనున దావాలము — వ్యాసము కుటుంబమునకు వ్యా
 సము గారు గురువార కు కృపారములు.

వృత్తాంతములు

వైద్యులు:— కోయంబత్తూరులో ఎలుకలుచచ్చి పడుచున్నవని సగరమందు పుకారుగ నున్నది.

జామసాహెబుగారు ఏ యాధరంగమున కైన వీలగు నన్ని విమానముల గొనవలసిన దని లక్షిరూప్యముల విరాళము సేసగిరి.

దేవాలయ నిరూపణము:— కొచ్చిరాజీవారు కొచ్చిలో సొక దేవాలయమును నిరూపణము గావించెదరని తెలియుచున్నది.

వానరు:— ఈనెల 17-వ తేదీ సాంకాలము కోయంబత్తూరులో ఓడోపాతముగ వర్షము కురిసినది. చుట్టు పట్ల గ్రామాదులలోని బొవులు, చెరువులు వర్షైరాలు పూర్తిగ నిండినవి.

విరాళము:— చిత్తూరుబాంకి మేనేజరు సి. వి. కృష్ణ అయ్యగారు కొచ్చి సంస్కృత పాఠశాలకు 50 పేల రూ॥ లు విరాళము సొసగిరి.

పంచమహాసభ:— దసరాపండుగలు అగుటచే ఈ నెల 21-వ తేదీ బెజవాడలో జరుగవలసిన పంచమ మహాసభ సభ సమయము 4-వ తేదీ అదివారమునా జరుగునటుల నిశ్చయింపబడినది.

దీనెంటుమృగాదు:— అక్టోబరు 17-వ తేదీన దీనెంటుమృగాదు కలకత్తాకుబోయిరి. మదరాసునకు వచ్చుచునొక మారు చూచిపోదమని వారచటదిగిరి. కాంగ్రేసును గూర్చి మరేద్రవాద యెన్నభూపేంద్రవాద బాసుగారలతో నేనియో కొన్ని సంఘటన మాటలాడుటకు వచ్చిరిని తెలిసినది.

తిరువాన్కూరు మహారాజావారి శిలావిగ్రహము:— ఎరనాకులములో రాత్రిపదియల చెక్కుటయందు ప్రసిద్ధిగాంచిన ఆగస్టున పెలియాలాగారు తిరువాన్కూరు మహారాజావారి శిలావిగ్రహమును తయారుచేసి మహారాజావారికి సమర్పించెను.

వివాదము:— పెరువానము ఆలయమును గూర్చికొచ్చి తిరువాన్కూరు సంస్థానముల వారలకు కలిగినవివాదము కొచ్చి బ్రిటిషు రెసిడెంటుగారు విచారణ చేయుచున్నారు. చాలమంది నంబూద్రులు సాక్షుమిచ్చిరి. కేసువిచారణ ఇంకా కొద్ది దినములు పట్టునని తెలియుచున్నది.

రయలు క్రిందపడుట:— కోయంబత్తూరులో చుట్టును గుత్టెటమాలి నుబ్బయ్యకొను నతడు ఈనెల 18 వ తేదీరాత్రి రిక్త గంటలకు కనాళు కాడువు, కోయిల్ పాలెయము వైపును లకు నడుచు రయలు క్రిందపడెను. వానిని రయిల్వేపోలీసువారు పొదునూరుకు తీసికొనిపోయి చికిత్సచేయించిన పిమ్మట కోయంబత్తూరు మ్యూనిసిపల్ ఆసుపత్రిలో ఉంచిరి. వాని మొగమునకు మాత్రము గాయములు కలిగెను.

ఓషధి ప్రదర్శనము:— డిశంబరు నెలలో ఆగ్రా నగరమున నలు ఆసియెంటు సర్వకల సమావేశము జరుగును. అప్పుడు మిరటులో డిశంబరు ఓషధి ప్రదర్శనము గూడ జరుగును. ఓషధులను పంప గోరువారు డాక్టరు కుంజబెహారీవాలు వర్మగారికి వ్రాయవలెను.

నీటి సరఫరా; నీటి పారుదల:— కల్లికోటలో నీటి సరఫరా, నీటి పారుదలవిషయమై చిరకాలము నుండి ఆలోచింపబడుచున్న యాలోచనలు ప్రస్తుతము శాటిబరీ బోర్డువారు చూచి వై రెండవవలకు వ్యయముగ భనమును లెక్కలను చేయుచున్నారు. కొన్ని లక్షలరూపాయలు క్యయమగునని నూచనగ తెలియుచున్నది.

భూమివివాదము:— కల్లికోటతాలూకా పన్నూరు గ్రామములో గోపాలనాయుడు, రామన్ననాయురను ఇద్దలు అన్నదమ్ములు. వీరి ఇద్దరనాయురల భూమిని ఏలయ పాటలో కొనిరి. గతకేసీవారమున భూమినికొనిన యిద్దలును భూమి దున్నుచుండగా భూమిని విక్రయించిన ఇద్దలు, నాయురలు వచ్చి వారిని కొట్టిరి. గోపాలనాయుడు, రామన్ననాయురలకు కొన్ని గాయములు కలుగుటచే వారిరువురు కల్లికోట వైద్యశాలలో చికిత్సపొందుచున్నారు. కడమయిద్దరు నాయురలపై పోలీసువారు కేసునుచేసిరి.

జ్యోతిష శాస్త్రపండితుని కొట్టుట:— కన్నూరులో నిద్దలు కుమ్మర వాండ్రు ఒక జ్యోతిష శాస్త్ర పండితుని యొద్దకుబోయి తమలో నొకనిపుత్రుడు వ్యాధిగ్రస్త డయ్యెనని చెప్పి వాని కట్టుండునో చెప్పవలెనని కోరిరి. పండితుడు కుట్టవాని జాతకమును పరీక్షించి ఫలాని వారిచే జరిగెనచేయించిన యెడల కొద్దిరోజులలో నిమ్మళముగ నుండునని చెప్పెను. కాని యాబాలుడు ఆమరుచటి దినముననే మరణించెను. వానిని దహనముచేసిన పిమ్మట వారిరువురును పండితుని యింటికి బోయి తప్పుజ్యోతిషమును చెప్పినందుకు ఆయనను కొట్టిరి. ఆయన వారిరువురై కేసు చేసెను. కేసువిచారణ ముగిసిన పిమ్మట కుమ్మరవాండ్రలో నొక్కొకనికి 20 రూ॥ లు జూర్యునా విధింపబడెను.

నిమ్మ జాత్యుద్ధరణము; మైసూరుయువరాజుగారు:— అక్టోబరు 18 వ తేదీన సమావేశమైన ఏడవ మైసూరు సమావేశ సభా ప్రారంభోపన్యాసమున మైసూరు యువరాజుగారు నిమ్మ జాతులను గూర్చి యిట్లుచెప్పిరి. క్రిందటి సంవత్సరము నిమ్మ జాతుల నుద్ధరింప తీవ్రప్రయత్నములను జేయవలసినదని తాను గోరిన సంగతి సభికుల యాదరణకు పాత్రమైనట్లు గన్పించుచున్నది. ఇది సభికుల కావ్యక్రమమునందలి ముఖ్యమగు కోరదగిన పనులలో సొకటి. సభికులు తమ కార్యక్రమమున నిమ్మ జాత్యభివృద్ధికి నెంతయో తోడ్పడిన గాని వారి యుద్ధయ మంతయు పూర్తికానేరదు. స్వసహాయము సంఘసేన, ఈరెండు మాత్రమే అభివృద్ధికి ముఖ్యధారములు. ఈ గుణముల విశేషముగ పెంపొందించుటకు సభికు లవలంబించిన సమాకారోద్యమము ఉదారవత్తయ మైనది.

వైద్యశాలలు, హోమయూ లుసభ్యులు:— మదనపల్లి కళాశాలనుండి యొకవిద్యార్థి త్రేచికిత్స చేయించుకొనుటకు ప్రసిద్ధులవైస్ ప్రెసిడెంటుల యొద్దనుండి యుత్తరములను గొని చెన్నై పురికివచ్చి ఆప్రాంతకు హాస్పిటలుకు వెళ్ళెను. అతడు వైద్యశాలలోనే యుండి చికిత్స చేయించుకొనగోరెను. నీవు హోమయూరువా అని వారడిగిరి. అతడెననెను. అటులైన నీకిచటతావులేదని వారు చెప్పిరి. హోమయూరులకు వైద్యశాలతోతావులేదట. ఇట్టి నిరంకుశాధికారు లీదేశమున నెందరో కలరని వెల్లిండ్లను ప్రభువు గారెరుగరుగా బోలును. ఇదిచాల ఆ క్ర మము. ఈ వైద్య శాల సర్వ జనోపయోగమున కేర్పరప బడినది. భారతీయుల ధనముతో పోషింపబడుచున్నది. ఇందు చికిత్సించ బడుటకు హోమయూరులకును ఇతరులకును గూడ సమానహక్కు గలదని యదునందున ప్రసాదు బి. ఎస్. సి (అలహాబాదు), బి ఎస్. సి. (లండను) బి. ఏ (కాంటు) గారు న్యాయుండియా పత్రికకు వ్రాసిరి.

వంగ దేశ మహమ్మదీయ సంఘము:— వంగ రాష్ట్ర మహమ్మదీయ సంఘమువారు ఫఖుల్ హక్కుగారి యాజమాన్యమున నొకసభను గావించి ఆరాఅల్లకల్లాలములను గూర్చి కొంత వరకు చర్చించిరి. పిమ్మటవారీక్రింది తీర్మానమునుజేసిరి. “కడచిన బక్రీదు ఉత్సవసందర్భమున బీహారులో ముఖ్యముగా మహబూదునందు గలిగిన దురదృష్టకరములగు అల్లరులనుగూర్చి వంగ రాష్ట్ర మహమ్మదీయ సంఘమువారు మిక్కిలి విచారించుచున్నారు. మరియు నచటి మహమ్మదీయుల పౌరహక్కులందును, మతస్వాతంత్ర్యము లందును అనవసరముగ హిందువులు ప్రవేశము గలిగించు కొనుచున్నందుల కి సభవారు తమయస్మత్తుని తెలుపుచున్నారు. బీహారు ఒరిస్సా దొరతనము వారికి విశేషముగ నవకాళ ముండియు వారి యల్లరుల నణంప ప్రయత్నించనందులకును, అల్లరిచేయు హిందువుల బారినుండి మహమ్మదీయుల ప్రాణరక్షణ మునకు బూననందులకును, మరియు దేశమునంద కాంతిని బోగొట్టి కాంతి సంస్థాపనము గావించ ప్రయత్నింప నందులకును ఈ సభవారు తమ ఆశ్చర్యమును తెలుపుచున్నారు. ఈ సంఘము యొక్క ఆలోచన సభవారికి పలుతావుల నుండి తెలియవచ్చిన సమాచారములను బట్టియు, దోహదోపణ చేయతగని తావులనుండి తెలియవచ్చిన సమాచారములను బట్టియు సంస్థానము నందలి నబోడివిజనలు మహమ్మదీయోద్ధోగి బీహారునని దలి బక్రీదు అల్లరులలో నెట్టి నేరమునకు పాత్రుడు కాడో ఈసభవారు దృఢముగ నమ్ముచున్నారు. మరియు కొన్ని హిందూ పత్రిక లతనిమీద దోహదోపణమును జేయ ప్రయత్నించిన యత్నముల నీ సంఘమువారు తీవ్రముగ ఖండించుచున్నారు.”

విశ్వవిద్యాలయ సమస్యలు

(1) ప్రాచీనర రంగస్వామి అయ్యంగారి యుపన్యాసము

దక్షిణఇండియా ఉపాధ్యాయుల సంఘసమక్షము: రావుబహదూరు కె. వి. రంగస్వామి అయ్యంగారు మొన్న దినము సాయంకాలము వైవిషయముగూర్చిపొందూ మైసూరు లు హాల్లో సొక గంభీరోపన్యాసము నొసంగిరి. మా॥ జ్ఞాను అబ్దుల్ రహీముగారధ్యక్షత వహించిరి.

వక్తలుమన విశ్వవిద్యాలయమునకు సంబంధించి అనేకవిషయముల గూర్చి ముచ్చటింపుచు మనదేశమున విశ్వవిద్యాలయపు సాంప్రదాయములు లేవనటు అసత్యమనినడివిరి మనదేశచరిత్రము నందలి మధ్యయుగమున విశ్వవిద్యాలయ సంప్రదాయములు గలవు. అనేకవిషయములలో సంపూర్ణముగ సత్యముగాని అభిప్రాయముల నెవరో గొప్పవారు వ్యకరించినంత మాత్రమున, మనము వాని నన్నిటిని వేదప్రమామగ నమ్ముచున్నాము. మనదేశమున ప్రతిమనుజుడును, తక్కితక్కి ఆర్థికసాంఘిక కష్టములున్నను వానినిగణించక, విద్యాభ్యాసము చేయవలయునని ఆసక్తికలిగి యుండును.

ప్రతివిశ్వ విద్యాలయమునకును మూడు ఆశయముల ముఖ్యముగ నుండవలయునని మహానీయులు చెప్పియున్నారు

అవి యేమన:— (1) ఉన్నత విద్యావ్యాపనము గావించుట; (2) విజ్ఞానమును పెంపొందించుట; (3) విద్యార్థిలను నుద్ధవింపజేయుట.

ప్రథమాశయలికి విశ్వవిద్యాలయపండితు లనేకు కావలయును. పరీక్షల యందే గాక, పరిశోధనా ప్రయత్నము లయందుకూడ యొక నియమ మేర్పాటు చేయవలెను. విశ్వవిద్యాలయ పండితుడు పరిశోధనమునందు కృషిసలుపవలెనుగాని యాత డుపాధ్యాయుడుగ నుండి బోధనము చేయుచుండరాదు. విజ్ఞానగోధక విశ్వవిద్యాలయ మత్వసరము. ఇట్టిబోధక విశ్వవిద్యాలయ మొక సర్వకళాశాలను స్థాపింపవలయును ముగ్గురు పండితులును, ఆరుగురు రీడర్లను నియమించినంతమాత్రమున మన విశ్వవిద్యాలయము బోధక విశ్వవిద్యాలయమని పిలువరాదు. జాతిభేదములననో, మరయే కారణముచేతనో, యిచ్చటి పండితులకును, విద్యార్థులకును సంసర్గము మిగుల తక్కువగ నున్నది. ఉపాధ్యాయుని గృహమున కొంచెము టీ, కాఫీ పుచ్చుకొని నంత మాత్రమున వీరిరువురికిని అనోన్యత ప్రేరబంధ మున్నదని చెప్ప వీలులేదు. ఉపాధ్యాయుడు విజ్ఞాన సంపన్నుడైనయెడల విద్యార్థికి ఆతనియెడల సమాజము గనే గౌరవ ముద్భవింప గలదు. డాక్టరు మార్షలుగారు ఆర్థిక కాస్త్రజ్ఞులవలెతర కీర్తిని సంపాదించిరి. ప్రాచీన కాలమున మనదేశమునందు గురుభక్తి యెక్కుడుగా నుండెడిది. అది మన స్వభావము మన విశ్వవిద్యాలయము విజ్ఞానాభిలాషను పెంపొందించుట లేదని కొందరు చెప్పచున్నారు. ఆంగ్లభాషను సులభముగ మాట్లాడువిధమును మాత్రమే మన విశ్వవిద్యాలయము మనకు నేర్పుచున్నది. ఈ విషయమున సర్ ఆషతోష ముఖర్జీగారు కృషి సలుప యత్నించిరిగాని, ప్రభుత్వము వారి సహాయము లేక వారేమియు చేయజాలరపోయిరి. 1904 సంవత్సరపు విశ్వవిద్యాలయ శాసనము, దేశముయొక్క ఆర్థిక స్థితిగతుల నరయకపోవుటచే అందు గొప్ప లోపములు గానవచ్చుచున్నవి. విద్యార్థుల యుపయోగాగ్రహము విశ్వవిద్యాలయములు ప్రతిస్థాపితములైనవి. విశ్వవిద్యాలయ కార్యనిర్వాహక సంఘము, శాసననిర్మాణసంఘము, కొందరునిపులులును ఉండవలయును. నెనేటు ప్రజాభిప్రాయపు ప్రతినిధిగ నుండవలెను. ఇందందరును యెన్నిక సభ్యులుగనే యుండవలెను. ముఖ్యపట్టణ కళాశాలలకును, ముఫసర్ కళాశాలలకును గల అభిప్రాయములను తెలిసికొనవలయును. నెనేటుసభయందు మదరాసు నగరములోని రెండు కళాశాలలకే అధికారము హెచ్చుగ నున్నది. విశ్వవిద్యాలయ విధానములయందలి లోపముల వలన విద్యార్థులలో నవి శ్వాసమును, ఆసంతృప్తియు ప్రబలమగుచున్నవి.

పిమ్మట అధ్యక్షులు లేచి, వక్తల సభినిండించి విశ్వవిద్యాలయమున నూతనాశయములు పరివర్తనముల లోపుననే యుండయించినవనియు, కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయమున పరిశోధనమును, విజ్ఞానమును పెంపొందించుటకు ప్రయత్నములు గావంపబడు చున్నవనియు చెప్పిరి.

చెన్నపురి రాజధాని సంఘము.

గంధిగారి విధానము.

మాంటాగూగారికి సమర్థించుటకు గంధిగారు వ్రాసిన విజ్ఞప్తియందు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యవిషయ ముదహరింపబడని పత్రములలో సంతకములు చేయవచ్చునా? ఇందులను గూర్చి సంఘమువారెట్లు పరిష్కరింతురో పత్రికలమూలమున ప్రకటింపగోరెద మని ఈసంఘమునందు సానుభూతి గలవారును ఈ సంఘమున చేరగోరెడువారును పలువురు జిల్లాలలోని పట్టణములనుండి నాకు వ్రాసిరి. గత బుధవారమునాడు కార్యనిర్వాహకసంఘమువారిందువిషయమున చేసిన తీర్మానమును తమ పత్రికామూలమున వారి కందరికిని తెలుపగోరెదను.

“గంధిగారి విజ్ఞప్తి పత్రమున ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యమును గూర్చిన పేరానుగూడ చెప్పి బ్రాహ్మణేతర సంఘములవారందరును సంతకములు చేయవచ్చును.”

అని కార్యనిర్వాహక సంఘమువారు తీర్మానించిరి. అన్ని విజ్ఞప్తులలోను ఈ పేరాను చేర్చవలెననియు లేదా సంతకముచేయ గోరవారి సంతకముపై నీపేరాను వ్రాసిన సంతకము చేయింపదగుననియు చెన్నపురి చీఫ్ ఆగ్రగైజరు పి. కే. తిలంగుగారు గత మంగళవారమునాడు గోక్షేపాల నందు జరిగిన సభలో వలంటిరుల కనుమతి మెసంగిరి. ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్య మేట్లునుకూలముగ నుండు నని సంఘమువారాలోచించుచున్నారు. వారి విధానమును మహాసభవారామోదించిన పిమ్మట ప్రకటింపెదరు అని కార్యదర్శి టి. వి. గోపాలస్వామిగారు మైలాపూరునుండి నిన్ను టిడినమున (19 వ తేది) మాకు వ్రాసిరి.

గోదావరి బ్రాహ్మణేతర సమావేశము.

ఈసమావేశము బిక్రవోలులో జరుగును. శ్రీశ్రీ, చల్లపల్లి కుమారరాజు గారధ్యక్షత వహించెదరు. ట్రైలుజ్జీవనుకు 80 గజముల దూరముననున్న ధాన్యపుష్కారీ ఆవరణమున 2000 మంది కూర్చుండుటకు తగినంత వైకల్యముగల పందిలి వేయబడుచున్నది. ఫాక్టరీప్రక్కనే గోదావరికాలువ ప్రవహించుచున్నది. ప్రతినిధుల స్నానపానములకు చాల సౌకర్యముగా నుండును. ఫాక్టరీతాలూకు పెద్దపూలనందును గదులలోను బలసమర్పబడును. చెన్నపురి మొదలగు తావులనుండి వచ్చు పెద్దలకు డేరాలలోను పడకలలోను బస లేర్పరచబడును. ప్రేక్షకులకు బిక్రవోలు గ్రామమున బస లేర్పరచబడును. గ్రామము సభాస్థలమునకు 5 పగ్గాంసుల దూరమున నున్నది. వచ్చినవారి కందరికిని భోజననివాస సౌకర్యముల మర్పబడును. ప్రతినిధుల రుసుము రు 2-0-0 లు ప్రేక్షకుల రుసుము రు 100.

విషయనిర్ధారక సంఘమున పి. చక్రపాణి నాయుడు గారు బి. ఏ. (కాకినాడ) ఎం. గంగరాజుగారు (బిక్రవోలు) మోతా రంగయ్య బి. ఏ. బి. ఎల్. (చీకల- రాజమండ్రి) డాక్టరు జయరామస్వామినాయుడు ఎల్. ఎం. ఎస్, కోకా అప్పారావు బి. ఏ. బి. ఎల్. మాదిరెడ్డి వేంకటరత్నం నాయుడు బి. ఏ. బి. ఎల్. గార్లు సభ్యులు. ఈసంఘమువారు ఈ నెల 21 వ తేదీ మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు బిక్రవోలులో సమావేశమై విషయములను నిర్ధారణ చేసెదరు.

ఏ. పి. పాత్రో బి. ఏ. బి. ఎల్. (బరంపురము) రావు బహదరు కూర్మా వేంకటరెడ్డి బి. ఏ. బి. ఎల్ (ఏలూరు) పి. రామారాయణింగారు ఎం. ఏ (కాలవస్త్రీ) టి. ఏ. రాయలింగస్వామి బి. ఏ. బి. ఎల్ (కోయంబుత్తూరు) గార్లును మరి కొందరును 24, 25, 26 తేదీలను బిక్రవోలులో సమావేశమై కాంగ్రెసు, మోస్లములీగు విషయమును గూర్చియు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యమును గూర్చియు ఆలోచించెదరు. అని కార్యదర్శులు ఈ నెల 17-వ తేదీని ప్రకటించిరి.

ఆంధ్రప్రదేశ్ కలః—ఆంధ్రుల కొక ఆంగ్లదైనికపత్రిక అననరమైనను ప్రస్తుతము మాంటాగూగారు వచ్చులోపల వారమునకు మూడుసారులు వెడలు పత్రిక నేర్పరచెదగును. ఇందులకు రు 30000 లు కావలసియుండును. ఈమొత్తము సమకూరగలదు. వాటాలవలన దీనిని సమకూర్పవచ్చును. ఆ పత్రికా సంపాదకత్వమును స్వీకరింప హర్షియనుగారిని కోరుచున్నాను. వారంగిరివిషయో సమర్థులగు నాంగ్లము పుకవుల కలరు. కాన నీవిషయమున శ్రద్ధగలవారు తమ పేర వ్రాయదగునని వి. వేంకటరావుగారు అనకాపల్లినుండి (కళాపత్రిక) న్యాయంజీమాకు వ్రాసిరి.

మాంటాగూగారి ప్రకటనము.

—(0)—

అంధను, ఆక్టోబరు 19:—కానున్నసభలోని మాంటాగూగారి ప్రకటనమునందలి ప్రభుభాగము నిన్ను టిడినము ప్రకటితమైనది మిగిలినభాగ మిట బొందుపరపబడినది:—కాననసభలో సెప్టెంబరు 5-వ తేదీని చేయబడిన ప్రశ్నకు జవాబు నొసంగుచు, బీసెంటుమ్యుగారి వర్తనమునుగూర్చి సంకృప్తి కరముగా మాటలు కొందర ప్రముఖుల నుండి మాకు తెలియవచ్చినవియు, పరిపాలనవిధాన ప్రకటనమువలన జేకెన్సిటి మారును. నామెనుఆమె ప్రహరచరులను నిర్బంధావాసమున నుంచుట అనకరమని తలంచి, వారిని విడుదల గావింపుదని చెన్నపురి ప్రభుత్వము వారికి సలహా నిచ్చుటకు తీర్మానించితి మనియు మాంటాగూగారు నడిచిరి. ఆదేశమును సేవ చూడబోవునపుడు శాంతివాతావరణమును నెల కొల్పి సహాయముచేసెదనని ఆమె రాజప్రతినిధిగారి కొకతంతివాద్య సంపింది. బీసెంటుమ్యుగారి వర్తనమును మానుటకు చెన్నపురి ప్రభుత్వము వారు ప్రయత్నించినను ఆమెకృషియు, అభిప్రాయములను ఇతరరాష్ట్రములకు కూరవ్యాపించినది. కావుననీమెనైగల నిర్బంధములను తీసివేయుచున్న రాష్ట్రీయును దుకాక ఈవిధానము ఇండియా ప్రభుత్వమువారికివరకు అనుసరించిన వర్తనమును ఇండించుటలేదు. వారి వర్తనమును నేనెప్పుడును ప్రశ్నించలేదు. నిర్బంధావాస శిక్షలకు కారణభూతములైన పరిస్థితులగూర్చి ఎవరును ప్రశ్నించుటలేదు. ఈవిషయమున చెన్నపురి దొరతనమువారిచర్య ఇండియా ప్రభుత్వమువారిచేరంగి కరింపబడి, ఛేంబర్లనుగారిచే నామోదించబడి సమర్థింపబడిన మానసియు డగు నా స్నేహితుడు నే నీ పదవికి వచ్చినతోడనే ఇండియా ప్రభుత్వమువారి నివేదికమును కోరితి నను నొక నీ లి వా ర్త యున్న దని వచ్చించి యుండెను. అందు కొంత సత్యము లేకపోలేదు. నే నీతీరులను గూర్చి పునర్విమర్శనము గావింపవలయు నని కోరితిని. ఈ విషయమును గూర్చి యోచించుటకై అభిప్రాయముతో నేనన్ని కాగితములను లేపింపలేదు. ఆత్యంతమనవలన మగునెడల నుపయోగముగ నుండుటకై వానిని కోరి యుంటిని. ఆగస్టు 20 తేదీని చేయబడిన ప్రకటనము ననుసరించి నూతన పరిస్థితులు సంభవమైనవను నభిప్రాయముతో, సంస్కరణముల సందర్భమున న్యాయసమ్మతాంధోళనము చేసినవారి నందరిని విడుదలచేయు విషయమై ఆలోచింపవలసిన దని రాజప్రతినిధిగారికి సలహా మెసంగితిని. ఇట్టి సలహాను నేనొసంగ కూడదా? ఆదేశమున స్థితిగతుల్లున్నవి:—ఎల్లడలను పరిపాలనావిధానముల ప్రకటింప వలయునని ఆంధోళనము తెక్కుడుగజరుగుచున్నది. కాని యీ ప్రకటనము మాత్రము కానరాకున్నది. కొన్నిమానములనుండి ఇండియా ప్రభుత్వమువారి ప్రకటనమునకై మనలను ప్రోత్సహింపవలయున్నారను విషయము యీసభవారికి తెలిసియేయున్నది. అట్టి ప్రకటనమునకు మనమందరమనుకూలరమే! ఈ ప్రకటనము వలన జేకెమున నాంధోళనము తగ్గిపోవుననియు, యీ విధానవలంబనమునకెల్లరునుతోడ్పడుదురనియు, అందుచే నూతన పరిస్థితులు సంభవమగుననియు ప్రభుత్వమువారు తలంచిరి. ఈనూతనస్థితిగతుల వలన పూర్వపు నిర్బంధములను తీసివేయవచ్చునాఅను. విషయము నాలోచింప వలసియున్నది. ఈవిధముగవిడుదలగావింపబడినవారు మరలనేరముల జేయకుండుటకు తగినసమర్థకము గలుగుటకు ఆధారములేమైనయున్నవాయని మనము యోచింపవలెను. ఇట్టిసమర్థకము తమకుగలిగినదని రాజప్రతినిధిగారు కాననసభలో నడిచి, యీవిషయమును కానున్నసభవారికి తెలుపుచు నాకు వర్తమానమందిరి. కాని విడుదల కాబడినవారు తమ ప్రాత పద్ధతులనే మరల ననలంబింపుచున్నటుల తమకు తెలిసినదని మానసియుడగు స్నేహితుడు వ్రాకుచున్నాడు. అట్టివార్తలు నాకేమియు తెలియలేదు. ఇట్టి వార్తా న ము లు తృప్తికరములుగ నుండును యన్యైండియా ప్రభుత్వమువారిని ప్రశ్నింపలేదని నాస్నేహితు డాడేపిండుటలేదు. కానిది ఈవిషయ మునుగూర్చి ఇండియా ప్రభుత్వమువారి నిష్ఠయించు కొనుట కర్హులునాకు తెలిసినవరకు ప్రభుత్వవిధాన ప్రకటనము, జేకెమున కాంతి ప్రబలుటకు కారణ మగునని తోచుచున్నది. బీసెంటుప్రభుత్వము అందునకు సంబంధించిన చర్యలయందును, పర్యాలోచనమునందును సహాయము చేయుదురనుటకు తగిన నిదర్శనములుకలవు. ఈమె విడుదలవలన అట్టి ప్రవర్తనము అంతమగునని నిశ్చయము గతోచు చున్నది. ఇండియా ప్రభుత్వము వారిందులకు కారణము. ఈ విషయమున వారు మిగుల దూరదృష్టితో ప్రవర్తిం

చిరని చెప్పవలెను. (తెలుగు భద్ర ప్రతినిధియగు యొకసభ్యుడు రెండు విషయ ము ల ను ను డి వి యు న్నా రు. అందు మొదట ఆంగ్లో ఇ. డి య ను ల ప త్రి ము న వారు మాట్లాడిరి. ముందీసభ్యు పర్యాలోచనా సమయమున ఆంగ్లో ఇండియనుల అభిప్రాయములను గూర్చి యోచనలనులంపబడును. ఇక, స్వపరిపాలనా విషయము గూర్చి హిందూ జేకెమున చర్చింపబడును. ఆగస్టు 20 తేదీని చేయబడిన ప్రకటనముకంటె ప్రస్తుమేమియు చెప్పకలను. చక్రవర్తిగారి ప్రభుత్వమును, ఇండియా ప్రభుత్వమువారును | యీవిధానము నంగీకరించిరి. ఇండియా జేకెమున నీవిషయమును గూర్చి యోచన జరిగిన పిమ్మట యీవిధానమును కొనసాగించు విషయములను పార్లమెంటు వారికి తెలుపబడును. మానసియసభ్యుడు మిగుల జాగరూకతతోడ, ఆలోచనాయుతముగ వ్రాయబడిన ప్రకటనము చదివినయెడల, అందుమూలమున కష్టముల నేకములు సంభవించుననిరికి భయముకలుగదు! హిందూజేకెపుతోవచ్చిని కోరువారెల్లరును ఈవిషయమును బహిరంగముగ చర్చించి, భావికాలమున ఆదేశాభివృద్ధికి తగు పునాదులను దృఢముగ చేసి, ఇండియా ప్రభుత్వమువారియందలి యొకపక్షము వారివలన నుద్భవము గాంచిన అంధోళనమును మాన్చి దేశాభివృద్ధికి తోడ్పడుదురని కోరుచున్నాను.

బీసెంటుమ్యుగారి విడుదలను గూర్చి ఛేంబర్లను గారి అభిప్రాయ మేమి యని వార్త ఛేంబరుగారు మాంటాగూగారిని ప్రశ్నించిరి.

“ఈ సమస్య ఇదివరకు బయలు వెడలలేదు. బీసెంటు మ్యుగారి కొక విధమగు నాంధోళనము గావించి, సాధనాంతరము లేనిసమయమును యొక విధానము నవలంబించినది. ఇష్టదోకనూతన విధానము ప్రకటితమైనది. దీనినే నామోదించుచున్నాను. ఛేంబర్లనుగారు తమ యువ్యోగమునకు రాజీనామా యొసంగెటకు రెండు, మూడు వారములకు ముందీ విధానప్రకటనము గావింపబడిన పిమ్మట ప్రభుత్వమువారు పరిస్థితుల నాలోచించి, యిదివరకు జరిగిన విషయములను మాటవలన సమంజసముగాదని అభిప్రాయపడిరి. వారు “ఇట్టి అభిప్రాయములు రావను సమర్థకముతో, ఈ నిర్బంధములను తీసివేయుట సందర్భము”యని ప్రశ్నించిరి. ! ఈ విషయమై ఛేంబర్లనుగారు తమ అభిప్రాయమును వ్యక్తీకరించుట కవకాశము లేకపోయినదని మాంటాగూగారు చెప్పిరి.

వర్తము:—రెండుదినములుగా చెన్నపురి యందభికవ్యము విరానుములేకుండ కురియుచున్నది. బ్రాడ్యేయున్నగు కొన్ని వీధులలో మోకాలుబురి నీరుపారుచున్నది.

రైలు దొంగతనము:—సెంట్రలు స్టేషనులో పాక్సెలు గుమస్తాగా నున్న కృష్ణస్వామి నాయుడు రు 25 లు వెలగల సామగ్రిలను హరించినందుల కతనికి 8 నెలలు కఠిన శిక్షయు రు 50 లు జూల్మా నాయు విధింపబడినది.

ఉపన్యాసము:—వైవాఛేటలో శ్రీ రామానుజ విజయ విభాన మందిరమున రేపు (21-10-17) ఉదయము 8 గంటలకు బ్రహ్మశ్రీ కసిష్ట భారతిగారు శ్రీ చల్లిపురురా గారి భారతముగూర్చి 4 వ ఉపన్యాసమును చెప్పెదరు.

ఉపన్యాసము:—సామకూరు ఛేటలో ప్రాగ్గణి పురయూనియను పాఠశాలాంధిరమున రేపటి యాదివారము (21-10-17) ఉదయము 8 గంటలకు మహామహోపాధ్యాయ ఎం. లక్ష్మణమూరి గారు అధ్యాత్మరామాయణపు 19-వ కథను ఉపన్యాసముగ చెప్పెదరు.

చెన్నపురి వస్తుప్రదర్శనము:—ఇందులకు దరఖాస్తులు పంపబడుకాలము ననంబు 13-వ తేదీవరకు. అధికము చేయబడినది. ప్రదర్శనవస్తువులు డికోబరు 15-వ తేదీలోపుగ చెన్నపురికి వంపబడవలయును.

మోటారుబండి:—కెప్రెస్ సిక్కుమైగు గారు 18 వ తేదీని సాయంకాలము 6 గంటలకు మోటారుబండిని తప్పుదారిని నడపినందులకు 19 వ తేదీని అయినర 5 రూపాయలు జూల్మా నా విధించబడినది. సెప్టెంబరు 26 వ తేదీని తన యజమాని మోటారుబండిని తప్పుదారిని నడపినందులకు తెలుస్వామికిగూడ 19 వ తేదీని రు 5 లు జూల్మా నా విధింపబడినది.

THE GREAT WAR

TELEGRAMS.

Mr. Montagu on Mrs. Besant's Release

Sir J. D. Rees Supports the Viceroy and Mr. Montagu

GERMAN MACHINATIONS TO SECURE SEPARATE PEACE

FRENCH MINISTERIAL CRISIS: SITUATION OBSCURE

FRANKFORT BOMBED BY ALLIED AIR SQUADRON

[Reuter's Agency]

Great Britain

Mr. Montagu's Statement.

Fuller Particulars.

LONDON, October 19

The following is continuation of Mr. Montagu's statement in the House of Commons, the first part of which was issued last evening: Mr. Montagu here quoted an answer given to a question in the Legislative Council on 5th September, and proceeded afterwards that the Government of India received assurances from influential sources with reference to

Mrs. Besant's Conduct,

which were considered satisfactory, and it was therefore decided to recommend to the Madras Government the removal of restrictions on Mrs. Besant, and her colleagues, as they regarded retention as not necessary in view of the altered situation created by the announcement of the policy. The Viceroy received a

Telegram from Mrs. Besant

assuring His Excellency that she was ready to co-operate in obtaining calm atmosphere during my visit. I would remind the House that although Mrs. Besant had been dealt with by the Government of Madras, her sphere of influence and action extended to other provinces, and the removal of these restrictions was thus of more than provincial interest. The course followed in no way implied any criticism of the action originally taken by the Local Government, which was in fact approved by the Government of India and had never been questioned by me.

Replying to the speech of Mr. Joynson Hicks on the

Motion for Adjournment

Mr. Montagu said that after a very complete account of circumstances given that afternoon, he had very little to add or justify. Circumstances leading to the internment of Mrs. Besant are not in dispute and I say again that the action of the Government of Madras was justified, approved by the Government of India, and approved and defended here by my predecessor. My honorable friend has got hold of a rumour that on entering office I called for a report from the Government of India. There is a certain element of truth about the matter but it has been deduced from that that I wanted

To Review this Decision.

It was not for that purpose at all my predecessor had said that he would not consider laying papers and it was necessary to carry out that consideration. Papers were incomplete and with a view to laying those papers and only for that purpose to help me in defence, if defence were necessary, I asked for complete papers, and that is the whole of that, but when the announcement of 20th August was made which in my view made a new situation, I suggested to the Viceroy not that he should release Mrs. Besant but that he should

Consider the Release of all People

who had been dealt with for constitutional agitation connected with reforms. Do you suggest that it is wrong that I should convey to the Viceroy suggesting that the relaxation of those restrictions might be considered? The Viceroy acted as a statesman of Lord Chelmsford's courage and firmness would act with his Government and entirely on his own responsibility. The situation was this: A large amount of agitation had been going on in India because there was a demand for

An Announcement of Policy

and the announcement was not forthcoming. The House knows that the Government of India had been pressing for an announcement of policy to some months, an announcement with which we are all in complete accord. The Government of India thinks that the announcement will lead to a cessation of that agitation and that everybody concerned will lay their heads together to work out the policy which results from that announcement and therefore a new situation occurs. There is no question of reversing a former policy but the question of seeing whether the new circumstances will allow of

Relaxation of Restrictions.

Justification therefore depends wholly on whether the people freed from restriction will not offend again. Justification depends on whether they have assurances or not which lead them to believe that they will not offend again.

Mr. Montagu said that the Government of India told the Legislative Council and authorized me to tell the House that they had received such assurances. My Hon'ble friend says he has

Evidence of Recrudescence

of those practices. I have not. My Hon'ble friend does not suggest that I should tell the Government of India that I question whether assurances are satisfactory that must

be satisfactory. They must be judges of that and every evidence I have on the matter shows that announcement of policy which was concerted between the Cabinet here and the Government of India has had that tranquillising effect. Evidence shows that Mrs. Besant and her friends, who present a portion of the problem only, are willing to co-operate in discussions and deliberations which arise therefrom. Her release assured the cessation of those practices. This was done by the Government of India and, if it is not impertinent for me to say so, I think they acted

In a Wise and Statesmanlike Manner.

The only thing I need add is with reference to two appeals made by the member for Brentford, first on behalf of the Anglo-Indian community. The Viceroy has already stated and he and I are acting all the way together. The views of the Anglo-Indian community will, of course, be considered during the coming consideration of whole problem. It would be monstrous if they were not. After all, they have played an enormous part in building up the material prosperity of India.

As regards the

Home Rule Policy

that is what we are going to discuss in India. I am not going to make any further announcement beyond the announcement made on the 20th of August. That is the policy of His Majesty's Government and the policy of the Viceroy and His Government. Steps to be submitted to Parliament for carrying it out will result from

Our Deliberations in India.

If the Hon'ble Member will refresh his memory by re-reading that announcement he will see that many of the dangers he anticipates are safeguarded by the very words of that pronouncement, of the policy carefully drawn up after prolonged deliberation; and all we ask is—I am not talking about people actively disloyal—that all those people who in different ways and directions are anxious for well-ordered progress of India towards the end which is declared in that pronouncement will proceed together discussing this matter eventually in full publicity in order that we may

Lay Firm the Foundations of Future

uninterrupted progress and get out of the agitation which has been aroused, in other circumstances, by the action of the Government of India, that seems to me a step which no one in the House is entitled to quarrel with.

A Question and Answer.

Mr. Ward Fisher asked Mr. Montagu what was the view of his predecessor in regard to the release of Mrs. Besant?

Mr. Montagu replied "that question has not arisen. Mrs. Besant was interned because she conducted a particular agitation and advocated in a particular way her policy during the time when there was no alternative policy in the field. There is an alternative policy in the field now and it is the policy of the Government of which I am the spokesman. It is well-known that that policy up to its last stages was partly the work not only of the Government of India but of my predecessor. That policy was ultimately announced two or three weeks after his unfortunate resignation and when it was announced the Government of India reviewed the situation under the new circumstances and they did not go back on what had been previously done. They had to acknowledge these grievances and they asked 'Are we justified in relaxing these restrictions because we know and believe these evils will not return again?' Upon that subject, much to my regret, my predecessor had no opportunity of expressing his opinion.

Mr. Joynson Hicks's Speech.

In his speech on the adjournment Mr. Joynson Hicks said the point was whether the release of Mrs. Besant was likely to conduce to the peace and quietness of India. During the past two or three years Mrs. Besant had made speeches and issued writings which in the opinion of the Viceroy were "exceedingly detrimental to the peace and well-being of India". Every other section of the Indian community had agreed to abstain from political agitation

But Mrs. Besant Persisted.

Lord Pentland came to the conclusion that her activities must be stopped, and, he believed, with the assent of the Viceroy, sent for her. Lord Pentland asked her to promise

To Cease Her Propaganda

during the war. She refused and she also declined to allow her writings in her paper to be censored. She was then interned. It was now perfectly clear that when Mr. Montagu came into office he telegraphed something to India, though he possibly did not order her release, he suggested the idea to the Government of India from this side. Mrs. Besant was released. She had since been going about India

Stirring up Agitation

and openly declaring that she made no condition with regard to her release. Mr. Joynson Hicks asked Mr. Montagu for a statement that he was not going to India with the idea of

Pressing Home Rule for India

and that he was in sympathy with the extremists.

Sir John Rees:

Sir John Rees said that the advanced party had never regarded him as one of their friends but he confessed that he did not know what good Mr. Joynson Hicks' speech would do. On the contrary he felt that it would do much harm. What did he want? Until Mrs. Besant and her friends again offended it was impossible for the Government of India to cancel the release.

He Disapproved of Mrs. Besant

as heartily as Mr. Joynson Hicks and he wished she could be deported but he felt that Lord Chelmsford ought as far as possible to be supported by the House. The Government of India were responsible for her internment and release. Lord Chelmsford shouldered the responsibility and some of the strongest opponents of the advanced party thought that Lord Chelmsford probably had good reasons for what he had done and ought to be supported. The Governor-General in Council thought that some relaxation was necessary as this new policy had been announced. If they were going to have the whole Congress party in

A State of Permanent Protesting

against the internment of Mrs. Besant there would be no fair opportunity for the new departure. He urged the House not to accentuate the very great difficulties which Mr. Montagu would meet.

Colonel Yate.

Colonel Yate strongly criticised the phrase "alternative policy" used by Mr. Montagu in relation to Mrs. Besant

She Preached Sedition

from one end of India to the other and yet Mr. Montagu described her policy as "alternative". All Governors of Provinces agreed with regard to the mischief which Mrs. Besant brought and a great mistake had been made in not deporting her. After a further brief discussion the House adjourned.

India & Mesopotamia.

'Times' Eulogy of India's Help.

LONDON, October 19

Commenting on Lord Chelmsford's statement at the opening session of the Imperial Legislative Council at Simla on September 5th on India's work in the war the "Times" says: One result of the Mesopotamia report has been that the Public has formed wrong ideas about the extent of aid which India is furnishing. The "Times" re-emphasises that the commission dealing with the position in the summer and autumn of 1915 and chiefly with failure to provide adequate transport and medical aid in Mesopotamia points 1915 and 1914. India stripped herself bare of troops and war material and no complaints were ever heard about the equipment of the splendid division sent to France and to Egypt. In any case the later work of India in the war constitutes a record of which both the Government and the people have every reason to be proud. Dealing with the work accomplished by India the "Times" remarks that development of communications in Mesopotamia is one reason why the possible advent of General Falkenhayn there may be awaited calmly. The "Times" concludes India is pulling her weight. Lord Chelmsford's modest claim that his administration has not been sterile is amply justified.

Political Situation in India.

Press Comments.

ALLAHABAD, October 19

LONDON, October 18th.—Sir John Rees arguing in the House of Commons, that the Viceroy should be supported, referred to the "Pioneer" as the head and front of Anglo-Indian opinion. He quoted a single sentence from the leader in the "Pioneer" of the 8th September—"If he is ready to show leniency to those who for political reasons had been interned, it is because he is honestly anxious to do all in his power to promote that spirit of mutual goodwill and confidence which he realises to be so necessary for the future welfare of India." Sir John Rees did not mention the earlier sentences in this article which pointed out the difficulty of securing an adequate undertaking and expressed misgivings at the wisdom of the policy announced. There was no reason, of course, when that article was written to anticipate that the Madras Government's views would be ignored.

A leader in the "Morning Post", after reference to the agitation preceding the internment of Mrs. Besant and Messrs. Arundale and Wadia says—Mr. Montagu was apparently appointed to carry out the same cringing and truckling policy that is bringing disaster to Ireland, begun with the release or as he puts it, conveying the suggestion of the release of the three ringleaders and the humiliation of the Madras Government in the face of all India. And not the Madras Government alone. Sir Benjamin Robertson, Chief Commissioner of the Central Provinces, recently explained in public why he had forbidden Mrs. Besant to enter those territories. Will he now have to explain why his administration had been constrained to alter their decision? Those who know India will tell us there is only a small violent section forcing the question of the so-called Home Rule at the present time, but if all India were behind them there would be no reason to surrender but rather a reason why Englishmen should stand firm. ("Pioneer Special Cable.")

Bill Prolonging Life of Parliament.

For Six Months.

LONDON, October 19

In the House of Commons Mr. Bonar Law stated that a bill would be introduced again prolonging the life of Parliament. It is understood that the extension will be for six months.

TELEGRAMS.

Surgeon-General Babbie.

Resumes Duties.

LONDON, October 19. Mr. Macpherson stated that Surgeon-General Babbie had resumed his official duties the Army Council having found his explanation in connection with the Mesopotamia censure satisfactory.

Enemy Institutions in China.

Statement in Parliament.

LONDON, October 19. In the House of Commons Lord Robert Cecil stated that all official enemy institutions such as consulates and Post Offices had been closed in China and presumably therefore also in the Shamen although he had not heard definitely. Position regarding banks and commercial houses in Shamen was unclear and he would enquire of the British Minister in Peking on the subject.

General Gourko in London.

LONDON, October 19. The 'Daily Express' says that General Gourko has arrived in London. In an interview he said that he was released after having been imprisoned for a month in Peter Paul Fortress. There was no evidence that he was ill disposed towards the Republic. He boarded a steamer at Archangel. He hoped to obtain permission to visit the Western Front. General Gourko said that Russia regarded the British army as the miracle of the war. He intended to remain in England till matters in Russia were more settled.

Hero of Ramdieu.

Awarded K. C. M. G.

LONDON, October 19. The Press Bureau states that Major General Brooking has been awarded K. C. M. G. in recognition of his services in connection with the capture of Ramdieu. A vote of thanks to the forces will specially mention the heroism of the nurses.

Tea Control.

Fresh Regulations.

LONDON, October 19. The Food Controller has ordered that no tea of classes A B and C shall be sold at prices exceeding those permitted under the ninety percent tea control scheme, and that no other tea shall be sold after October 31st, above four shillings a pound. The Food Control Committee may, subject to the directions of the Food Controller, vary such prices in Ireland, generally or in particular cases. When tea is delivered charge not exceeding half penny pound may be added or any reasonable sum actually paid by seller for carriage.

Confidence in Allies' Victory.

LONDON, October 19. The President of Portugal, in an interview with Reuters representative, said:—

"This terrible conflict has already made two of the oldest allies closer than ever. My country has always been certain as to what would be the end, and through good and through evil Portugal will continue with the allies. What I saw on my recent visit to the battlefield and what I saw of the splendid troops were doing makes me more certain than ever of our sure victory. The President expressed much gratification at the cordiality shown by T. M. the King and Queen and F. M. Sir Douglas Haig.

Armies' Reply to Cabinet.

LONDON, October 19. The Press Bureau states that F. M. Sir Douglas Haig has replied to Mr. Lloyd George as follows:—The British armies in France are proud to have won the congratulations of the War Cabinet and the generous appreciation conveyed in your messages. All ranks are confident of winning through.

Post-War Settlements for Warriors.

Government Policy to be Announced.

LONDON, October 19. In the House of Commons replying to a number of questions regarding Imperial financial assistance to soldiers and sailors for overseas land settlements after the war, Mr. Bonar Law stated that the recommendations of the Empire Settlements Committee necessitate further legislation. He hoped shortly to announce the Government policy on the matter. The report of the Committee had been communicated to the Overseas Governments and comments invited.

Recruits from Mediterranean Colonies.

LONDON, October 19. In the House of Commons Mr. Yate asked how many men from Malta, Gibraltar, and Cyprus had been furnished for war service. Mr. Hewings replied that it would not be in the public interest to give figures, but there was no reason for dissatisfaction with the position.

"Our Day" Collections.

Generous Donations.

LONDON, October 19. Irrespective of street collections the money received for the "Our Day" fund at present totals upwards of £ 670,000 sterling. Large contributions include People of Victoria £ 35,000, Sir Ernest Cassel £ 25,000, Queensland Division £ 12,500, People of Bolivia £ 3,630 and Messrs. Rothschild and Sons, Lady Strathcona, and Lady Wernher, two thousand each.

Honours For I. A. Officers.

LONDON, October 19. The "London Gazette" announces the following awards to officers of the Indian Army for services in the field:—

C. B.

Brigadier-Generals William Walton and Reginald Dyer.

C. M. G.

Lieut.-Cols. George Dale and Charles Lees,

D. S. O.

Lieut.-Cols., Alan Campbell, George Farron and Frederick Luker, Major Edward Popham and Macan Saunders, and Capt. James M. Collum.

M. C.

Captains James M. Anderson, Alexander Bennet, and Lionel Lang, and Lieut. Kenneth Ridge. Some promotions to Brevet rank are announced. Other decorations include the award of the Royal Red Cross to Mabel Stronghill, Queen Alexandra's Nursing Service, India.

Claude and Alice Askew died from exhaustion after being rescued from rafts.

Canada

Canada's New Government's Programme

OTTAWA.—Sir Robert Borden states that the new Government's programme included the prosecution of war, immediate enforcement of military service act, thorough co-operation with the Imperial Government and other Overseas Dominions in war, extension of franchise to all women, adequate taxation of war profits, increased taxation of incomes as necessitated by the continuance of war, enactment of measures to prevent excessive profits and prohibit hoarding thus reducing the cost of living, development of transportation facilities especially railways and shipping, General development of the resources of Canada particularly agriculture, encouragement of Land settlement with effective arrangements for assisting soldiers to settle on land. Also public and private economy. A war committee of Cabinet will be formed.

America

Liberty Loan.

LONDON, October 19. Fifteen hundred million dollars half of the minimum quota of the Liberty Loan have already been subscribed. A U-Boat captured by the British will be exhibited in New York in aid of the Loan.

LONDON, October 19. NEW YORK.—Sir Berkeley Moynihan who has been officially lent by the British to advise the United States Army Medical Service had arrived at the Atlantic Port.

LONDON, October 19. MONTEVIDEO.—The United States naval squadron has arrived here.

France

Peace Intrigues of Germany Exposed.

PARIS.—In connection with official German denial of M. Ribot's statement of October 12th that Germany had proposed to France separate peace on the basis of the restitution of Alsace Lorraine the "Matin" states the offer was made by diplomats in Switzerland authorised by the Kaiser and Dr. Michaelis. The "Matin" also states that Germany through a neutral power offered Great Britain a completely satisfactory settlement of the Belgian question with an assurance that the question of Alsace-Lorraine would be easily settled with France. The paper also states that the German Minister in Stockholm making unreasonable demands on Russia informed her that France and Britain were prepared to conclude separate peace while the German Minister in Christiania assured Russia that a Franco-German Entente would be concluded before the winter. The "Matin" proceeds to ask Germany why she maintains an army of official agents including prelates in Switzerland.

Great Ministerial Crisis in France.

Politicians' Deeper Motives.

LONDON, October 19. An extremely obscure situation has developed in Paris. Since the Chamber voted confidence in the Painlevé Cabinet on the 18th October there has been a secret sitting at which apparently differences arose between the leading politicians about the peace question. Moreover M. Painlevé's explanations at a public sitting of his method of dealing with Mr. Daubert's accusations against Mr. Malvy failed to please the Chamber. Consequently a Cabinet crisis appears to be impending. The reconstruction of the Cabinet will largely depend on the attitude of Socialists, who, while standing outside the Ministry, exercise predominant influence. It is impossible to say whether the crisis is due to quarrels between politicians or to deeper underlying motives.

Germany

Food Scarcity in Germany.

No Good Harvests.

LONDON, October 19. WASHINGTON.—Reports received by the State Department indicate that German harvests this year have not relieved appreciably the food situation. There is great scarcity of fats and animal food generally. Supplies from Roumania and from neutrals do not make up for lack of proteins. It is definitely established that while some crops are normal in volume the scanty supplies of most commodities have not been increased.

Ministerial Changes.

To Take Place After Kaiser Returns

LONDON, October 19. AMSTERDAM.—The "Lokale Nieuwspaper" says that changes in the chief offices of the Empire will be decided on immediately the Kaiser returns from Constantinople.

Frankfort Bombed.

LONDON, October 19. AMSTERDAM.—Allied aeroplanes bombed Frankfort on Friday in day time.

Many Abstentions from War Loan.

LONDON, October 19. AMSTERDAM.—The "KOELNISCHE ZEITUNG" complains that there are large numbers of people abstaining from the seventh war loan as a mark of resentment against their assessments for the War Profits Tax.

Austria

Mutinies in Austrian Navy Confirmed.

LONDON, October 19. Official diplomatic despatches confirm that mutinies have occurred among crews of ships of the Austrian navy. This and the Ostend mutiny have profoundly impressed American Naval Circles as showing the fear of German seamen of serving on submarines.

Russia

Korniloff's Trial.

LONDON, October 19. PETROGRAD.—M. Korniloff will be tried in Moscow.

Evacuation of Revel.

LONDON, October 19. PETROGRAD.—The "Novoye Vremya" states that the evacuation of Revel began on October 16th owing to danger of enemy landing. Most of the inhabitants have gone to interior.

Poland's Independence Acknowledged.

By the Entente.

LONDON, October 19. Reuter is informed that the Entente has formally recognised the Polish National Committee which has been formed with the object of securing Poland's independence with an access to the sea and of raising a Polish Army to operate in France.

Oilfield Strike Ends.

LONDON, October 19. BAKU.—The strike in the oilfields has ended. Most of the men's demands have been conceded.

Chemists' Strike Begins.

LONDON, October 19. PETROGRAD.—Strike of Chemists has begun, only 32 out of 250 chemists shops in Petrograd are allowed to open.

Italy

Great Hurricane in Italy.

LONDON, October 19. ROME.—Hurricanes on October 16th and 17th devastated Messina and its environs. Hundreds of dwellings were destroyed by floods and eleven people perished. Roads and Railways are disorganised.

Greece

Charges Against the Skouloudis Cabinet

LONDON, October 19. ATHENS.—Charges against M. Skouloudis and other Ministers include illegal dissolution of Parliament in 1915, restoration to Turks of Macedonian territory, the surrender of the Fortress of Rapel to Bulgarians, violation of the Treaty of Alliance with Serbia, encouragement of indiscipline in the army, the German propaganda and terrorism of the public.

Archbishop of Athens Sentenced.

For Taking Part in Politics.

LONDON, October 19. ATHENS.—Theoclitus, Archbishop of Athens, has been sentenced by the Ecclesiastical Court to degradation and two years confinement in a monastery for interfering in politics and assisting officially at the pronouncement of the anathema on Mr. Venezelos. Other prelates have been sentenced to various penalties.

Bulgaria

Bulgarians Bombard Monastir.

To Impress the Kaiser.

LONDON, October 19. SALONIKA.—Heavy Bulgarian bombardment of Monastir, causing many civilian casualties and much damage, coincided with the visit of the Kaiser to King Ferdinand from Sofia and was doubtless intended to impress the former. The Serbian Premier who was visiting the town had a narrow escape.

Spain

Strike Organisers Get Life Sentence.

LONDON, October 19. MADRID.—Four organisers of strike in August have been Court-martialled and found guilty of rebellion. They have been sentenced to imprisonment for life.

TELEGRAMS.

An Italian Ship with Explosives Sinks.

LONDON, October 19.
LAS-PALMAS.—A Spanish ship has brought 45 survivors of the Italian vessel "Caprera" which with a most important cargo of explosives caught fire and sank off the coast of Morocco.

Sweden

The New Swedish Cabinet.

LONDON, October 19.
STOCKHOLM.—The New Cabinet has taken oath. It is composed of six Liberals and four Socialists. M. Eden is the Premier, A. Helmer, Foreign Minister, and M. Branting, Minister of Finance.

Argentina

Railway Strike Ends.

LONDON, October 19.
BUENOS AIRES.—Many Railway strikers resumed work on receiving ten per cent increase in wages.

Rumania

A Rumanian Steamer Grounded.

LONDON, October 19.
BERGEN.—A large Rumanian steamer bound for Archangel with munitions and railway waggons has grounded near Bergen. Salvage will be difficult.

Turkey

Parcels for Prisoners in Turkey.

LONDON, October 19.
Post Offices are again accepting parcels for prisoners of War in Asiatic Turkey.

Arabs Raid Railway Communications.

LONDON, October 19.
An Egyptian Official communique says:—Arabs early in October successfully raided railway communications northward of Medina.

British Front

Great Air and Artillery Activity.

Eleven Enemy Machines Felled.

LONDON, October 19.
A British communique says:—Hostile artillery vigorously shelled various localities east of Ypres and positions south-east of Poelcapelle. The activity of our artillery continues. Successful counter-work was carried out and concentrated fire directed with good effect at a number of targets. A few prisoners were brought in but there was no further infantry action. There was great aerial activity yesterday. Ninety-eight bombs were dropped on enemy billets and hutments. The enemy's machines were very aggressive in the forenoon making several flights over our lines. Of eleven machines brought down three of ours are missing. Four others were driven down three of ours are missing.

The Chief Trouble in Flanders.

Mud Hampers Movement.

LONDON, October 19.
Reuter's correspondent at headquarters says that the condition of the ground has become the chief trouble in Flanders. Not merely is "No Man's Land" a morass, but the ground behind for some thousand yards consists of either swamp or shell craters brimful of ooze. Hence the superhuman difficulty of bringing up guns and munitions and of demonstrating our superiority.

The drying winds recently have come too late to counteract the mischief done by the torrential rains of last week, for when once the Flanders mud is waterlogged at this season it will never get hard again throughout the winter. The position of the British, however, is satisfactory compared to that of the past winters, for we have not the Germans in the mud flats with the prospect of a spring (2 living) under colossal artillery bombardment.

LONDON, October 19.
Mentel Huis communique this afternoon says:—We repulsed without casualties raiders last night east of Ypres. Enemy's artillery has been active in the neighbourhood of Menin Road and also at Zonnebeke.

LONDON, October 19.
The Admiralty says:—Naval aircraft yesterday morning dropped many bombs with satisfactory results on Vortenezere Aerodrome. All our machines returned.

French Front

Latest French Report.

LONDON, October 19.
The French Communique says:—After effective artillery preparation a series of local operations enabled us to penetrate German organisations in the region of Laffaux Hill and Braye-en-Launois, where we did much destruction and brought back a hundred prisoners belonging to four different divisions. Raid between 21.30 and 2.30 and Aisne inflicted heavy losses on enemy. We captured some war material. A detachment penetrating German trenches north of Chateau, surprised the enemy and after a lively combat gained complete entry into his lines. German attack

north of Chatillon Sous Les Cotes on the right of the Meuse repulsed. Enemy aeroplanes dropped a score of bombs in the region of Dunkirk, but caused no casualties. Two enemy aeroplanes were brought down.

German Attack Repulsed.

LONDON, October 19.
A French communique says:—North of the Aisne our troops repulsed an attack against Vauciers Plateau. Artillery actions occurred in Maisons-de-Champagne, north of Souain and on the right of the Meuse in the Bois de-Chaume region.

Russian Front

German Naval Array.

In the Gulf of Riga.

LONDON, October 18.
A Russian wireless communique says:—Two German torpedo boats were sunk by minelayers in Moon Sound yesterday. During Wednesday's battle battleships secured hits on enemy Dreadnoughts and Koenig type, ten cruiser destroyers including twenty of the newest type, ten submarines and a large number of Trawlers, Auxiliaries, Transports, Hydroplanes and Rafts took part. Enemy troops on Wednesday landed on Serro and Dago Island. It is reported that eleven enemy ships are anchored on the East Coast of Moon Island.

The Struggle for Riga Gulf.

Good Work of Russian Destroyers.

LONDON, October 19.
PETROGRAD.—An official note announces that Russian destroyers continue to frustrate the attempts of enemy warships to enter Moon Sound. This is the main point of the struggle upon the result of which depends the security of Russian communications with the Gulf of Riga and Finland. The bulk of the enemy naval forces are at present in the vicinity of Dago and Oesel Islands opposite Irbis Straits, while units of our fleet are operating in the Gulf of Riga defending this entrance.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

Delhi

Ramaila and Moharam in Delhi.

Precautions to Prevent Disturbances.

DELHI, October 19.
An apprehension was felt that there might be some disturbance between the Hindus and Mahomedans on the day of Ramaila festival which falls on the same date as the Mohurrum festival this year. In order to prevent any such disturbance the authorities changed the route through which the Ramaila procession passes. Should the Hindus persist in taking the same route the authorities asked the Ramaila Committee to postpone the procession on certain dates. Hindus, however, have not accepted the arrangements and by way of protest did not hold first and second days Ramaila ceremony and Hindu shopkeepers have kept all shops closed since yesterday.

Simla

War in Mesopot.

British Drop Bombs.

SIMLA, October 19.
On the 16th October our aeroplanes dropped bombs on the Turkish aerodrome at Kifri, 50 miles north of Sharaban causing much damage. On the return journey, one of our aeroplanes was forced to land and had to be burnt, but the occupants were brought in by other machines.

Plague.

SIMLA, October 19.
There were 7898 deaths against 10,656 seizures from plague in India during the week ended 13th October 1917. The following are provincial figures:—Delhi 1, Bombay 3066, Madras 663, Behar 49, United Provinces 244, Punjab 114, Burma 72, Central Provinces 953, Mysore 381, Hyderabad State 836, Central India 636, R. Jputana 859 and Kashmir 19.

P. S. Commission.

And Educational Service.

Local Government's Views Requested.

SIMLA, October 19.
The following communique has been issued:—The Government of India have issued a letter on the recommendations of the Royal Commission on the Public Services in India touching the Education Department tentatively soliciting views of Local Governments and Administrations. The letter will be published in the "Gazette of India".

Calcutta

Bengal Moslem League.

CALCUTTA, October 19.
The Council resolved that the following three members of the League be deputed to make enquiries on the spot and steps be taken to organize funds in order to afford relief to the sufferers during the disturbances:—The Hon'ble Molvi A. K. Fazlul Haq, Hon'ble Molvi Aldun-Kamari, Molvi Mohamed Akram Khan.
That the Council of the Bengal Presidency Moslem League do take necessary steps in conjunction with leaders of other communities to take necessary measures to prevent any possible disturbances in Calcutta.

Letter No 3335 dated 16th October from the Behar Government re Maulana Abdul Kalam Azad was read at the meeting and it was resolved that the Secretary be authorised to give a suitable reply specially with reference to Maulana's allowances and last sentences about Isha prayer. That the Secretary be authorised to communicate with the authorities with a view to prevent an address to Mr. Montagu when he comes to Calcutta. A public meeting will be held at the Town Hall to consider the present situation.

South India

Who Clamours for Home Rule?

BANGALORE, October 19.
Discussing the present situation the "Daily Post" says it is not the class who have been actively loyal who are clamouring for Home Rule, but rather those who have not done a hand's turn for the sake of the Empire, and as every Englishman who knows India could have predicted the net result has been the abuse of privilege. We do not know whether Mr. Montagu will read the speech of Mr. Das, but if he studies these as also many other developments which are crowding thick and fast on one another, if he considers the weight of opinion and feeling which has been aroused throughout India by his reversal of Lord Chelmsford's policy and draws unbiased and impartial conclusions, he must be easily contented, if he is satisfied with the first fruits of the seed he has sown.

HYDERABAD, October 19

The Hon'ble the Resident Mr. Stuart Fraser presided at a largely attended meeting at Chadarhat Residency Hyderabad this evening for the purpose of organising local "Our day" celebrations. He announced amidst loud applause that H. H. the Nizam besides being patron has subscribed one lakh of rupees.

A Disingenuous Reply.

ALLAHABAD, October 19.
*Commenting on Mr. Montagu's reply on the release of Mrs. Besant, the "Pioneer" says:—It is disingenuous the least of it chiefly remarkable for its suppressions of truth with the tricks of the politician over it all. It shows Mr. Montagu has not even the courage of his convictions, but wishes to foist blame for his own mistakes on those who have already made heavy sacrifices for reputation on his behalf.

ఓరియంటల్ గవర్న
మెంటు సెక్యూరిటీ

భీమాకంపెనీ లిమిటెడ్.

—(0)—

సం॥ 1874 స్థాపితము హెడ్డాఫీసు, బొంబయి.

నిజ సామ్య రీతి కోట్లరూపములు.

ఇంతవర కిచ్చినేసిది 5 కోట్లరూపములు.

ఈ ఓరియంటల్ కంపెనీలో చేయబడెను,
ఎందోవసెంటు భీమాకన్న సురక్షితముగు పెట్టు
బడి వేరొకటి యుండదు. అందువలన పాలీసీదారు
నకు వృద్ధాప్యదశయందు నమ్మక మగు ఆదాయ
మును సమకూర్చుటయేగాక, పాలీసీదారునికి అకా
లమరణ మగునేని ఆతనికిటుంబమునకు నీవనో
పాధియు కలుగును. సీరియస్ ఆదాయములు లేని
వారలకును పెద్ద కుటుంబీకులకును ఇది చాల
సౌకర్యముగు మార్గము.

WANTED Agents & Canvas- sers in Telugu Districts.

Apply to:—

The Superintendent of Agents

ORIENTAL LIFE OFFICE

C/o POST MASTER,

BEZWADA

OR TO:—

The Branch Secretary

ORIENTAL ASSURANCE BUILDINGS,

Post Box No. 8, Madras

TRY AT ONCE!!

TRY AT ONCE

AMRUTANJAN

BEST INDIAN PAIN BALM.

PRICE ANNAS 8 PER BOTTLE

SOLD EVERYWHERE.

Our Catalogue sent free on application.

AMRUTANJAN DEPOT,

Bombay & Madras.

విశాఖపామహానంగ్రామము

(రెండు పేజీలు)

ఇంగ్లీషు

“అవరు డే” విరాళములు.

లండను, అక్టోబరు 19:— ఇంటింటికి బోయ ప్రాగు చేయబడిన విరాళములు గాక తక్కిన విరాళముల మొత్తము 6,70,000 పానులకు మించియున్నది.

హిందూ దేశాధిపతి.

అంగ్లప్రతికాభిప్రాయములు.

లండను, అక్టోబరు 17:— రాజప్రతినిధిగారి కిట్టి సమయమున సహాయము చేయుటెంతయు నావశ్యకమని ప్రజలకుందిరమున వాదించుచు సర్ జాను రీసుగారు “అంగ్లో యిండియన్” యభిప్రాయములందెల్ల “పయోనీరు” ప్రతికాభిప్రాయము ప్రధానమైనది గావున దానియందలి ఈక్రింది వివరణనా వాక్యమును సభ్యుల వివరణి. “సెప్టెంబరు 8 వ తేదీనాటి పయోనీరు ప్రతికా వాక్యము:— ఎవ్వరు రాజకీయాందోళనమునకు నిర్బంధింపబడినారో వారి యెడ నతడు దయదలచుటకు హిందూదేశ భౌతికాభివృద్ధి కర్తవ్యతావశ్యకమగు అన్వేషణ విశ్వా సోదారభావములను స్పృహించు టెంతయు నావశ్యకమని యతడు మహాపూర్వకముగ వాంఛించుటయే కారణము” సర్ జాను రీసుగారి వాక్యమునకు ముందున్న వాక్యములను జదువలేదు. అందు తగిన పూచీకత్తు లేనిది విడచిపెట్టుటనుగూర్చి ఆపత్రిక యనుమానమును నూచించియుండెను. మదరాసు దొరతనము వారి యభిప్రాయములు భాతరుచేయబడవనితలంచుట కావ్యాసమును వ్రాయునప్పటి కెట్టి హేతువులును గన్పించలేదు.

చీసెంటుగారికి నిర్బంధావాస విమోచనమునకు పూర్వముండు ఆందోళనమును గూర్చి “మాస్కింగుపోస్టు” పత్రిక ఒక ప్రధానవాగ్దాసమును వ్రాసినది. అదిట్లుండవలెను. ఇంగ్లండునకు హాని గలిగించుచున్నట్టి పద్ధతి నశలంబించుటకే మాంఛేగుగారు నియమింపబడినట్లు గాన్పించుచున్నది. అది ఆందోళనా ప్రధాన నాయకుల ముగ్గురను విడచిపెట్టుటలేక, ఆతని మాటప్రకారము, విడచిపెట్టు నూచించుటయు మదరాసు దొరతనమువారి హిందూదేశ మంతట నగౌరవపరచుటయు నీ రెండింటితో నతడా పద్ధతి నారంభించెను. ఒక్క మదరాసు దొరతనమువారినే కాదు, ఇటీవల తన రాష్ట్రములలోని కామెను రాకుండజేయుట కేమికారణ గుఱియినదియు మధ్యరాష్ట్రముల ఛీఫుకమిషనరు రాబర్టుసనుగారు బహిరంగముగ బోధించిరి. తన పరిపాలనావిధానమువారి తీర్మానములనేల మరలించజేయునదియు నతడు చెప్పవలసి నట్టిప్పుడైన ప్రయత్నములు చేయబడునా? హిందూదేశస్థితిగతుల బాగుగ నెఱిగిన వారనేకులు హిందూదేశమునందు కొలదియంది ఆందోళనాపరులు మాత్రమే “హోమురాలు” ప్రశంసను గట్టిగ జేయుచున్నారుగాని తక్కినవారనేకమంది హోమురాలు నందు చేరకుండుటయే గాక ఆంగ్లేయులు హిందూదేశమునందేల స్థిరముగ నుండగూడదని అడుగుచున్నారు”

యుద్ధానంతర సైనికసంస్కరణములు.

లండను, అక్టోబరు 18:— యుద్ధానంతరము సైనికులకు విదేశములందు భూస్వీకారార్థ మార్గికి సామ్రాజ్యసహాయమును గూర్చి యడుగబడిన యనేకప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తరము మొసగుచు “పోస్టు” గారిట్లు చెప్పిరి. — “ఎంపైసెట్లు మెట్లు కమిటీ” గారు చెప్పినవలసినవిట్టి క్రొత్తకాననుల వనసరములగు నట్లున్నవి. ఈవిషయమును గూర్చి దొరతనమువారేమి యాలోచించినదియు నింతలోనే తానుచెప్పట కవకాశముండగలదు. సంఘమువారి నివేదనము వలనదేశ దొరతనములవారికడ కంపబడి వారి విచరణలు గోంబడినది.

మధ్యధరాసముద్ర దీవులు; సైనికలు

లండను, అక్టోబరు 18:— మాట్లాడి బ్రాలరు సైన్యముల నుండి యెంతమంది సైనికులు యుద్ధసేనలో జేర్చుకొనబడిరని యెటుగారు ప్రజలకుందిరమున నడిగిరి. సైనికుల సంఖ్యను తెలియజేయుట మంచిది కాదనియి, అయిన నాసంఖ్య యంతగ నసంతృప్తికి హేతువు కాబాలదనియు హామింగుగారు చెప్పిరి.

హిందూదేశ సైనికోద్యోగీయ విరుదములు.

లండను, అక్టోబరు 17:— హిందూదేశ సైనికోద్యోగిలలో నీక్రిందివారి కాదూ విరుదము లొసగబడినవి లండను గట్టునందు ప్రకటింపబడెను. — బ్రిగేడియరు జనరలు విలియము వాల్టను, రెజిమెంటువ్యూరుగాల్లకు సి. బి. విరుదము; లెఫ్టినెంటు కర్నలులు బార్బిడేను, ఛార్లెసులీసు గారలకు సి.ఎం. జి. విరుదము; లెఫ్టినెంటు కర్నలులు ఏలూను డ్యూపువెల్లు, బార్బిఫేను, షెడరీకు ల్యూకరు, మేజర్సు ఎడ్వర్డు షాఫ్ హాము, మాకాను సాండ్సు, కెప్టెను జేమ్సుకోలము గారు లకు డి. ఎస్. ఓ. విరుదము; కెప్టెనులు జేమ్సు, ఎం. ఆండర్సను, ఆల్ఫ్రెడాండర్, బెన్నెట్టు, లయెనలాంగు, లెఫ్టినెంటు కెన్నెత్తు రిడ్జీ గారలకు ఎం. సి. విరుద మొసగబడెను. అలగంధరాణి గారి పరిచర్య సేవయందలి మేలెలు స్ట్రాంగు హిల్సుగారికి విరాములు రెడ్ క్రాసు బహుమానముగ నీయబడెను.

పార్లమెంటు సైన్యముల కభినందనము లభించుట

లండను, అక్టోబరు 18:— 1916వ సంవత్సరము జూలై మాసమునుండియు నిరంతరవిజయముల బడయుచున్న మన సామ్రాజ్య సైన్యము లన్నిటికిని పార్లమెంటు ఎవ్వడు తన కృతజ్ఞతాభివందనముల నర్పించు వని క్రావు గారు ప్రజలకుం దిరయున ప్రశ్నించిరి. ఇందునుగూర్చి 29వ తేదీన ప్రధానమంత్రిగా రాక తీర్మానము నుపపాదించెదరనియు తీర్మానవివరము లొకటిరెండురోజులలోనే తెలుపబడుననియు బోనగ్లా గారు బయలు పలికిరి.

లండను, అక్టోబరు 18:— 14 వ తేదీతో నంతమగు వారములోపల 855 ఓడలు పరాసుచేవులను జేరవని, 849 ఓడలచటినుండి బయలుదేరినవి. 1600 టన్నుల కెక్కుడుబరువు గలది 1యను, తక్కువబరువుగలది 1 యను ముంచియేయబడినవి. 5 ని శత్రువులు ముంచియే బయల్పించిరిగాని అట్లు చేయజాలక పోయిరి.

అంధ్రము, అక్టోబరు 19:— శుక్రవారము పగలు మిత్రమండలివారి విమానములు ప్రాంతపుర్వమిద బాంబులను నేసినవి.

హిందూదేశము, మెసపొటామియా.

లండను, అక్టోబరు 19:— సెప్టెంబరు 8-వ తేదీన మెమ్సు ఫర్ద్ ప్రభువు గారు హిందూదేశము యుద్ధమున కొనర్చినసహాయమును గూర్చి చెప్పిన ఉత్సాహ వ్యాసమును విమర్శించుచు “టైమ్సు” పత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది. — “మెసపొటామియా నివేదన ఫలితములం దొకటి యేమన ప్రజలు హిందూదేశము యుద్ధముకొనర్చిన సహాయమునుగూర్చి తప్పు అభిప్రాయముల సొందుచున్నారు. హిందూదేశమునందలి సైనికులందఱును, యుద్ధసామగ్రి యంతయు నాదేశము నుండి వైకంపి వేయబడియెను పరాసురంగమునకును, ఈజిప్టు దేశమునకు పంపబడిన దివ్యమగు పటాలములను గూర్చి కమిషనరు రెట్టి నేరారోపణములను జేయలేదు. ఏది యెట్లయినను చివరను హిందూదేశము యుద్ధమునందు జేసిన సహాయపరిమితము అందును గూర్చి దొరతనమువారును ప్రజలను మిగుల నతిశయము నొందవచ్చును. వ్యాసాంతమున నాపత్రిక యిట్లు వ్రాయుచున్నది. హిందూదేశము తనచేత వైకంప సహాయమును చేయుచున్నది. తన పరిపాలనకుం దేమియు సహాయము చేయకపోలేదని న్యాయముగ మెమ్సు ఫర్ద్ గారు చెప్పిన దెంతయు సత్యము.

ప్రాన్సు

జర్మనుల తరుముట
లండను, అక్టోబరు 18:— ఏయిని కుత్తరమున వాయిరెక్కు పీఠభూమిని జర్మను లెదిరింగగా మేము వారిని తరిమివైచితిమి. సోమేయకు కుత్తరమున మేము సన్నుడి చేపేయి నునందును, మ్యూజుకు కుడి భాగమున బొయిన్ డి చామి ప్రవేశమునందును ఫిరంగి యుద్ధములు జరిగినవి.

వైమానిక ఫిరంగిదళములు తీవ్రముగ పోరుట.

లండను, అక్టోబరు 18:— బ్రిటిషువా రిట్లు ప్రకటించుచున్నారు. — ఈప్రస్తుత తూర్పునందును ననేక ప్రదేశములమీదను, పోయిల్లాఫ్ట్ల కాన్వేయ మూలగున్న ప్రదేశములమీదను శత్రువులు మహా తీవ్రముగ ఫిరంగులను గాల్చిరి. మా ఫిరంగిదళములు ను తీవ్రముగనే ఫిరంగులను గాల్చుచున్నాడు. ప్రతి యుద్ధముల పనిని విజయవంతముగ నొనరించితిమి. అనేక శత్రు సలములమీద ఫిరంగుల కేంద్రీకరితముగ గాల్చితిమి. కొలదియంది శత్రు సైనికులు పట్టుకొన బడిరి. కాని పదాతిదళ యుద్ధము జేరొకటి జరుగ లేదు. నిన్నటి దినము వైమానిక యుద్ధము. మహా తీవ్రముగ జరిగెను. శత్రు సైనిక వ్యూహము మొగలగు వారిమీద 98 బాంబులను జారవిడచితిమి. ఉదయమున శత్రువిమానములు మాప్రదేశములలో బహువడిగా జొచ్చినవి. మాపంప్రలమీదనే యనేక యుద్ధములనొనరించినవి. నేలగుల్లుబడిన విమానములలో మాకు గూఢప్రదేశములలోనే పడినవి. మరినాల్గొంటిని క్రిందికి తరియివైచితిమి. మావిమానములు మాకు కన్పించుచున్నవి.

పార్లమెంటువారి అంతర్జాతీయ సభ

లండను, అక్టోబరు 18:— ప్రధానకార్యాలయము నద్దరైటరు గారి విలేజున డిట్లు గ్రామమున న్నాడు. — స్థాంశ్యునందు భూస్థితి చాల అనర్థ వాయకముగ నున్నది. “నోమాన్సుల్యాండు” మాత్రమే బురదచుయ నగుటగాక దాని కావల ననేక నేలగజములవలకు నుండు ప్రదేశము సహితము బురదగనో జారుగనో యున్నది. అందుచేతనే మా బలము లెంత బలవత్తయైనను వచ్చేటికి కుసాము మొదలగు యుద్ధసామగ్రిలును వచ్చుటకే చాల కష్టముగ నున్నది. క్రిందటి వారమునందు పడిన వర్షములయల్లరి నణచుటకు ఇటీవలి యెండ గాలులు చాల ఆలస్యముగ వచ్చినవి. ఇప్పటిలో స్థాం డర్సు భూము లొకమారు జబును పడిన శీతకాలమంతయు నని జబుకుగనే యందును. ఇది వరలోనుండు శీతకాలముకంటె నీ శీతకాలమునందలి బ్రిటిషు వాస్థితి చాల సంతోషకరముగనే యున్నది. ఏలనన ఈ బురదలో పడి జగ్గులు వెలక ముందులకు నేగముగ బోలే కుండుటవలన వారిని మహా భయంకరముగ ఫిరంగులగాల్చి జయించు టెంతయు సుకరమయ్యెను.

పార్లమెంటువారి అంతర్జాతీయ సభ

లండను, అక్టోబరు 18:— ఇప్పుడు స్వారిసుకందు సభ గావించుచున్న పార్లమెంటువారి అంతర్జాతీయ సభ వాణిజ్య విషయములను గూర్చియే ముఖ్యముగ చర్చించును. రాజకీయ సైనికస్థితి నంతటిని తర్కించుట కింతలోనే స్వారిసుకందు సమావేశము కానున్న అంతర్జాతీయ మహాసభకును దీనికిని సంబంధము లేదు. ఇదివరలో అమెరికావారు ప్రత్యక్షముగ మిత్రమండలివారి యాలోచనలను స్వాగతించెను. కాని ఇప్పుడు వారు తమ వైఖరిని గూర్చి పునఃగాలోచనల జరపుచున్నారు. మూడు వంతులు రాబోవు సభలో స్వాగించురని తలంపబడుచున్నది.

జర్మను సంధిత్వములను బయటపెట్టుట.

స్వారిసు, అక్టోబరు 19:— జర్మనీ ప్రాశ్నదేశమును ప్రత్యేకముగ సంధిగావించుకొనలేదని అక్టోబరు 12 వ తేదీన రిబ్బటుగా రధికారత్యా పనపట్టికిరి కెయిబరు మైకేలికు గారలచే నధికారమొసగబడిన రాజకీయ తంత్రజ్ఞాపిక డట్టి సంధి ప్రయత్నములను స్వీకృతులండు నుండి చేసెనని “మా టి సు” పత్రిక వ్రాయుచున్నది. ఆల్సేసులో రేయితుల సుగతిని గూర్చి తృప్తికరతముగ పరాసుదేశముతో సంధి గావించుకొనెదమని నమ్మకము చెప్పుచు బెల్జియమును గూర్చి విాయిప్రకారము సంధి గావించుకొనెదమని జర్మనీ తిటస్థులవ్వారా బ్రిటనుతో చెప్పెననికూడ ఆపత్రిక వ్రాయుచున్నది. ప్రాశ్నదేశమునందును జర్మనుమంత్రి ఇంగ్లండు ప్రాశ్న దేశములు ప్రత్యేకముగ సంధి గావించుకొన నొప్పుకొనిన వనియు, శీత కాలములో పల ప్రాశ్నతో సంధి జరుగగలదనియు నమ్మక పరచుచు రుస్యా దేశమును సంధి గావించుకొన గోరుచున్నాడు. అటుల జేయుటలో వైన నతిదు రుస్యా నుండి విశేష లాభమున పేక్షించుచున్నాడు. అని కూడ ఆపత్రిక వ్రాయుచున్నది. జర్మను లేల అధికారపు ఏకెంట్ల నన్ని ప్రదేశములందు నుంచుచున్నారని ఆపత్రిక ప్రశ్నించుచున్నది.

బరోడా వస్తుప్రదర్శనమున స్వర్ణపతకము బహుమతిగ
కొనుటచేసి. ఆటోమోటార్స్ రిజిస్టరుకాబడినది.

జగద్విఖ్యాతమైన సువాసనగల
సెంటు. పరిమళము పెక్కునాశుం
దును. ఒకమారు కొని దీని యధార్థ
మును పరీక్షింపుడు.

ధరలు	
1/2 డౌన్ బుడ్డి	2-0-0
1 డౌన్ బుడ్డి	0-12-0
1/2 డౌన్ బుడ్డి	0-8-0
కార్డు	0-1-0

ఈ ట్రాక్ తలచుమును గూడ పరీక్షింపుడు. దీనిలో
లోహ సంబంధ మగు చమురు లేనియు కలియుట లేదు.
సప్రసిద్ధమైన తలనూనె సీసా 1-కి రూపాయి. పోస్టేజీ వేరు.

ఒక అణాచీజిని పంపినచో నమోనాకు ఒక చిన్న
సీసాతో చమురుచితముగ పంపబడును. (490)

ది పరస్టాక్ పెర్ఫ్యూమరీ కో,
నెం 1, వైడోని, బొంబాయి నెంబరు 8.

క్రికెట్ క్రీడ గోపాలకృష్ణ గోకలేగారి చక్కని
రంగుల చిత్ర పటము
ప్రతి 1-కి 0-1-0 12 ప్రతులకు 0-9-0
వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము.
ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము
పోస్టు బాక్సు 212, మద్రాసు.

శాకభక్షణము
భరతఖండవాసుల మగు మన మార్గములు
చంకజాలము; "అహింసా పరమోధర్మ" అను నీతి
నెరిగినవారము గావున మేము ఈ పుస్తకము యినా
ముగా పోస్టుచార్జియు మేమేధరించి పంపుచున్నాము.
కంట నేవాయుడు.
219 వైద్యశాస్త్ర మణిశంకర్ గోవిందజీ,
అతంకనిగ్రహ దేవధాలయం 156, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

శ్రీ కాశ్యుక్తి సంవత్సరాది సంచిక.

పింగళనామ సంవత్సరము నందు సగము
భాగము గతించినది. ఇప్పటి నుండియును ప్రయ
త్నములుజరిగినగానికాశ్యుక్తిసంవత్సరాదిసంచిక
సకాలమున వెలువడుట కవకాశములు గలుగవు.
కాగితముల కపారమైన కఠిన వేర్పడివ యీ సమ
యమునందు సంవత్సరాది సంచికను ప్రచురిం
చుట దుస్సరముగ నున్నది. దేశభక్తులు భాషాభి
మానులు సంవత్సరాది సంచిక యందు ప్రచు
రించుటకు దగిన వ్యాసములను చిత్రపటములను
అక్టోబరు మాసాంతమునకు ఆంధ్రపత్రికాకార్య
ాలయమునకు జేరునటులు పంపి సంచికొప
యోగమును విస్తరింప జేయుటకును మా ప్రయ
త్నములను సఫలము చేయుటకును ప్రార్థితులు.
వ్యాసము లతిదీర్ఘములు గాకను చిన్నవిగ
నుండుట సమంజస మని వ్యాసలేఖకులకు
విన్నవించుచున్నాము. ఇంతవరకు ప్రచురితము
లుగాని ప్రసిద్ధపురుషులయొక్కయు మహాస్థలముల
యొక్కయు చిత్రపటములను పంపుటకు సవిన
యముగ దేశ బాంధవులు ప్రార్థితులు.

పత్రికాధిపతి.

ఆత్మజిజ్ఞాసా.

శరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మస్థితి.
జ్యోతిముల సద్భావమును గురించిన శాస్త్రీయచర్చ
గ్రంథకర్త:- పా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి. పి.
చిన్నవెంక చక్కని గ్రంథము. వెల రూ. 0-8-0
మేనేజరు, ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము
పోస్టుబాక్సు 212, మద్రాసు

సాధాపీడితులకు వరము: ఐవోడిక నహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధిసారసవరిల్లా

అపరిమిత్రపు రక్తమువలన జనించు జాడ్యములకు కిరీటుమవలటి మందు. కురుపులను, మచ్చలను, గండమాలలను
పుండ్లను, ప్రాతశోషలను అన్ని విధములవలన గలుగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన ౪ క్షశుభ్రకారిణి (28)

వనోపధిసారసవరిల్లా గుణ మిచ్చుట నిస్సంశయము, సహజమైనను మధ్యవచ్చినను అన్ని విధములైన దోషములను
పోగొట్టును. శరీరమునందలి పాదరగదోషములను, మలబద్ధమును కారైసంబంధమును శోషలను పోగొట్టి రక్తమును
శుభ్రపరచును. శరీరాశోగ్యమును గలుగజేయును. 16 రోజులవర కంటడుటకు 4 డౌన్ బుడ్డిలో అమ్మబడును.

ప్రాప్తేటరు:- **పి. డి. సావంత్. 144. ఫననవాడి. నెం 2 బొంబాయి.**
Proprietor P. D. SAVANT. Fanaswadi. No. 144, No. 2, BOMBAY.

ఏకభాషాలిపి ప్రశంస

ఇది తెన్నెలకంటి అప్పారావు విరచితము.
వెల 0-4-0 పోస్టేజీ అధికము.

ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము, 7 తంబుకెట్టి వీధి, మద్రాసు.

ఆంధ్రనర్మకళాశాల-విద్యాప్రవృత్తి.

ఇది శ్రీయుక్త కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి గారిచే
రాయబడినది. వెల 0-4-0 పోస్టేజీ ప్రత్యేకము.

లోక ప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరిమురబ్బ

1000 రూపాయలు బహుమాన మియ్యబడును.

ఈమురబ్బను సాలామిసిరి కాదని రుజువుపరచువారికి 1000 రూపాయలు బహుమానముగా యియ్యబడును. అట్లు
నిరూకరించినచో కోర్టుములముగా పొందవచ్చును. దురభ్యాసమువల్ల బాల్కనీములోనే ధాతునవ్వము
కలిగినవారికి వృద్ధయశోశము బలహీనమై మరణకాలమువరకు దుఃఖము ననుభవించుదురు. ఈసాలామిసిరి
మురబ్బ సేవించినయెడల అట్టి దుఃఖము లొలగి విశేష బల వీర్యసంపన్నులయై ప్రకాశించుచు చిర
కాలము సుఖముగ జీవింతురు.

ఈ సాలామిసిరి మురబ్బవల్ల ధాతుపుష్టికలుగును, స్వప్నస్థితి మౌనము, ధాతు శు
మాత్రముతో కలసిపోవుట మానును, నీరుచురుకు మానును, బహుమాత్రవ్యాధి మానును, విశేషబలము
కలుగును. రక్తము వృద్ధియగును, అకలి యెక్కువ యగును, చక్కగ మలవిసర్జన మగును. సాలా
మిసిరిఅనునది ఒకజాతిపండు. ఇదికాబూర్, కాందహార్ జేతములలో వైరుగుచున్నది. అక్కడి జనులు

ఈపండును విశేషముగా తినుటవలన మనదేశపు 4 గురు మనుష్యుల బలము ఆదేశమున ఒకమనిషికి గలదు. వై మురబ్బను
సేవించి మంచి బలము పొందుటకై గొప్ప మందులతో చేర్చి తయారుచేయబడియున్నది. 1 డబ్బాను 15 రోజులు ఉపయో
గించిన దానివల్ల లూర్తిగ గుణముకలుగును. 2-3 డబ్బాలు ఉపయోగించినచో జన్మాంతరము వరకు గుణమిచ్చును.
అనుపానపత్రిక పార్శ్వముతో పంపబడును.

15 తులాలు డబ్బీ వెల రూ. 2-0-0.

తపాలఖర్చు 1-కి డబ్బాలకు 6 అణాలు.

డి. మన్నాలాల్, ఢిల్లీవైద్యులు, నెం 8, అవన్యూరోడ్డు, బెంగుళూరు సిటీ.

హనుమాన్ బోరక్సు సబ్బు.

దీనియందు సుడిచి
తుల్యములగు వస్తువులు
చేరియున్నవి. చెల్లిసం
బంధమును పుండ్లు, చు
రద, గడ్డి, చాడలు మొ
దలగు చర్మ వ్యాధులు
అత్యాశ్చర్యముగాబా
గగును. చర్మమునకు మృదుత్వమును, నునుపును, నాడేమును
యిచ్చును. అన్నిచోట్లను క్రయమునకు దొరకును. ప్రతిబిళ్లెవై
మా హనుమాన్ గుర్తు బాగ్రత్తగా గమనింపుడు. (751)
రంగనాథం శైలి అండు బ్రదర్సు, మద్రాసు.

Encourage Swadeshi
Industries
BY
Buying Swadeshi Goods
**ANDHRA KNITTING
FACTORY,**
220, CHINA BAZAAR ST.
MADRAS.
Socks and Stockings
in different colours
and sizes can be had
at moderate rates.
Trial orders Solicited.

శుక్లనవ్వుమునకు దివ్యోషధము
శుక్లనవ్వువ్యాధిగ్రస్తు లగు విద్యాథులకు
అమోఘముగ పనిచేయును. వెల రూ. 1.
కె. ఎల్. ఎ. సింహా బ్రదర్సు
(915) నేటిపు డాక్టరు, రాజమహేంద్రవరము.

తామర తైలము
డబ్బా 1-కి 0-6-0 (ఆరు అణాలు)
అమృతాంజనము డిపో, మద్రాసు, బొంబాయి.

301 **పాశ్యపు వేంకటాచల** 594
పండితులవారి సిద్ధోషధములు.

యోగ్యతాపత్రములు.
మ॥ రా॥ డాక్టర్ ప్రభాకర్ షెలో ఆయుర్వేదిక్
యూనివర్సిటీ, గ్రాజుయేట్. ఎన్. జె. ఇన్స్టిట్యూట్,
లండన్ కన్ సల్టింగ్ కెమిస్ట్ ఎగ్జియర్ వెన్. నెం. 2. బొంబై,
వీరు వ్రాసినది. తమ "లోకావయవార కస్తూరి మాత్ర"లను,
ఉపయోగించుటవలన, క్వాసోచ్ఛ్వాసముల వ్యత్యాసము,
అజీర్ణము, మలబద్ధము, ప్రక్కనోషి, కడుపునొప్పి, అన్నా
కజ్జరము, పిత్తసంబంధరోగము. బిడ్డల యెముకవారముల
న్నియు, గుణులుయ్యెను, తమకడ్డకు ప్రతిదినము వచ్చురోగు
లకు, నీకస్తూరి మాత్రలనే, స్వదేశీ వైద్యులు ముఖ్యముగా
నీయవలయు నని శిఫారసు చేయుచున్నాను.
మ॥ రా॥ పి-ఎస్-ఆచ్యుతరావు, సీనియర్ సర్జన్,
స్వానిటరీ కమిషనర్, మైసూరు గవర్న మెంట్; వీరు వ్రాసి
నది. "లోకావయవార కస్తూరి మాత్ర"లనునే సుపయోగించి
యున్నాను.

పండితులు వారిచే పత్రికయందు ప్రచురపరచినట్లే
అనేకోత్కృష్టమగు, గుణులులను ఈమాత్రలు గలిగి యున్న
వని నేనుచెప్పుట కానందభరితుడైననుచున్నాను.
వైద్యశాలలో ననేకవిధము లగునట్టియు నుపయోగక
రములగు కిర్మాటక మాలికలనుండియే యావధములను
తయారు చేయుచుందురు."

రిజిస్ట్రేషన్ యావ్యాపార గురుతులు, ప్రతి సీసాయందును
జుండును; చూచి తీసికొనవలెను.

అనుపానపత్రిక, ప్రతిసీసాతో గూడి
యుండును. 260మాత్రలన్న సీసా 4 అణాలు,
మాత్రమే.

6 సీసాల నొకసారి తెప్పించికోని
టపాల ఖర్చుతోచేరి రూ 1-8-0
12. సీసాలొకసారి కొనిన 2-12-0
25. సీసాలొకసారి కొనిన 5-0-0
సమస్తరోగములకు మావద్ద ఆయుర్వే
దీయ సిద్ధోషధములు దొరకును.

విలాసము:- శ్రీ సీతారాఘవ వైద్యశాల, మైసూరు.

<p>మలబద్ధమునకు మంచిమందు.</p> <p>క రో లా.</p> <p>వాసనలేదు, ఏరుచిలేదు, ద్రవపదార్థము, పులితేపురాదు, భేదులు గావు, దినము కాలగిన కాల ప్రవృత్తి సునాయాసము గల అయ్యేలాగున గర్భ శోధన గావించును.</p> <p>1 పౌను, 1 పౌను సీసాలు సీసా 1-కి వెల ర. 2-8-0, 4-0-0.</p>	<p>ప్రే జ రు గా రి</p> <p>లీవరు టానిక్.</p> <p>వైత్యమునకు మంచిమందు. రోగులకు సంభవించు తల నొప్పికి, అజీర్తికి, చెడిన కారణమువలన గలుగు బాధలకును, అలసత్తుకును, ఆకలిబాధకును, వికాసవిహీనతకును అరోచిత కును, తల తిరుగుటకును, విసుగునకును, అజీర్ణ భేదికినిమంచిది.</p> <p>సీసా వెల ర. 1-8-0.</p>	<p>కుల్ హ ట్టి.</p> <p>ఎరుపుగా నున్నను నెరసి నను వెంట్రుకలను తక్షణమే మినమినలాడు నలుపుగా గాని గోధుమరంగుగా గాని మార్చ గలదు. స దో ష లి త ము శాశ్వతము.</p> <p>ఈ సాల్వ్యాక్ష డై పెట్టె 1-కి ర. 2-0-0.</p>
--	--	---

W. E. SMITH & Co., Ltd డబ్లియు. ఇ. స్మిత్ అండు కో.,
Pharmaceutical Chemists & (లిమిటెడ్)
Druggists, Mount Road, మందులవ్యాపారులు, మాంటు రోడ్డు
MADRAS. మదరాసు

మందులు గోరునప్పుడు యీవైతిక జేరునుదాహరించ గోరెదము

368

ఆంధ్రోద్యమము

మొదటి యై దాంద్రమహాజనసభలయందలి

సన్మాన సంఘాధ్యక్షుల, సభాధ్యక్షుల యువన్యాసములు,
చాటి చిత్రపటములు, సభా తీర్మానములు గలవు.

వెల రూ. 1-8-0. పోస్టేజి వేటు.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము,
7, తంబుశెట్టి వీధి, జార్జిటౌను, మద్రాస్.

“ఆమెకో” యంత్రములు క్రూడ్ పెట్రోలుతో నడుపబడును.

ఈ యంత్రము నడపుటను నీటిల్లవాడు అయిదునిముసములలో నేర్పుకొనగలడు. చిన్న యంత్ర సహాయము గావలసినవారికొరకు ప్రత్యేకముగా తయారు చేయింపబడినది. పంపులను, రంపపు యంత్రములను, బియ్యపుమరలను సోడా ఫేక్టరీలను, అచ్చుయంత్రములను మొదలగు నానావిధ యంత్రములను అద్భుతముగ పడవగలదు.

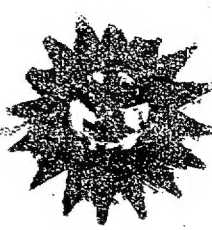
వెల అతిసులభము, పనిచేయించుట కగు వ్యయములును చాల తక్కువ. 1½ మొదలు 6 బి. హెచ్. పి. వరకు రకమువారిగా మా వద్ద స్టాకులో నున్నవి. వెంటనే డెలివరీ చేయబడును. వెలలు, ఇతరవిషయములు తెలిసికొనగోరువారు దయచేసి మా కిట్లు వ్రాయుడు.

బెన్ట్లీ అండు కంపెనీ లిమిటెడ్లు, ఇంజనీరింగు డిపార్టుమెంటు,
పోస్టుబాకు నెం. 63 మదరాసు.

327

కుంకుమ పువ్వు

పువ్వు కుంకుమ పువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమ పువ్వు మావద్దదొరకును. కొనువారు సూర్యమార్పును గమనింపుడు. కరస్పాక్షాన్ని మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును :—

ఎస్. నారాయణ అండు కంపెనీ,
(53) 21, హమ్మం వీధి, బొంబాయి.

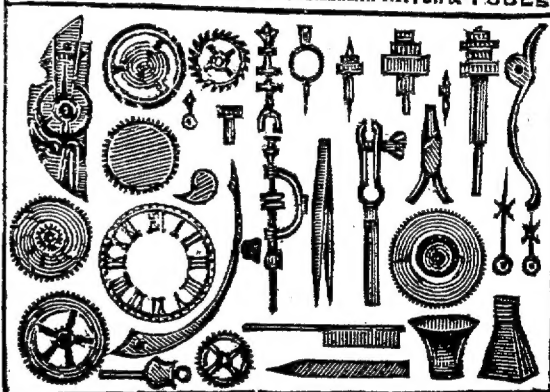
పరమరహస్యము

అద్భుతమగు డిటెక్టివ్ నవల. 256 పేజీలు.
క్యాబిన్ కోడెండు 1-8-0 చందా దాతైన 1-0. మాత్రమే.
ఆంధ్రప్రచారిణి గ్రంథనిలయము :—
(928) నిడదవోలు, కృష్ణాజిల్లా.

కౌటలాగు

ఉచితముగా పంపబడును.

TOHFAFROSH WATCH CO. DEALERS IN WATCH MATERIALS & TOOLS

TOHFAFROSH WATCH & Co.,
Dealers in Watches Materials, Tools
BHENDI BAZAAR, Post No. 9, BOMBAY.
(881) ఉత్తరములు ఆంగ్లభాషలో వ్రాయవలయును.

శారదాంబ

ఇది శ్రీ ధర్మబోధిని యను నాటకము. సంఘదురాచార సంస్కరణమునకు మార్గ మిందుజూపబడినది. అందరును జదివి తీర వలయును. వెల 4 అణాలు. పోస్టేజి వేరు.

అమృతాంజనము

అన్ని వ్యాధులకు పరమామృతము. చక్కని డబ్బీతో సహా సీసా 1-కి వెల 0-8-0. తలనొప్పుల మాన్పును. పార్శ్వపు నొప్పుల బార దోలును. వాయువు పోట్ల బొగొట్టును సువాసనగలిగి యుండును. ప్రతియుంటునుండదదినది.

ఉపయోగకలచే హిందూ దేశమందు తయారుచేయబడు మంచిమందు. దీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు. అమృతాంజనము, డిహో, బొంబాయి అండ్ మదరాసు.